

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

น.อ.ธีรศักดิ์ ไพศาล ร.น.

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

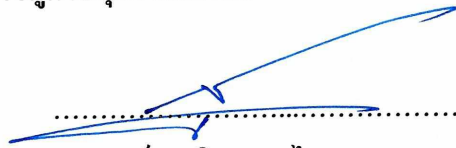
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ นาวาโท ชีรศักดิ์ ไพศาล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

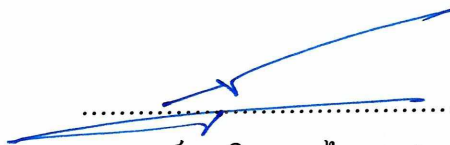
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.กิจชูเชต ไกรวาส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.กิจชูเชต ไกรวาส)

.....ประธาน

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสวีธร เหลืองอลงกต)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ย์ ธารเสนา)

วันที่...12...เดือน.....เมษายน.....พ.ศ....2560.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาคณะลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้
ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน
ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.กิจฐเขต ไกรวาส อาจารย์
ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยเหลือไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้
การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คณาจารย์ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้
ถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้นั้นมาใช้ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้
จนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content validity) ของเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณผู้บังคับการ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัย
รวมทั้งได้เสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

น.อ.ธีรศักดิ์ ไพศาล ร.น.

56930138: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้นำ/ ครูปกครอง/ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ/ การรับรู้/ นักเรียนจำ

ธีรศักดิ์ ไพศาล: คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้
ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ (LEADER ATTRIBUTES OF ADMINISTRATIVE
TEACHERS AT NAVAL RATING SCHOOL BASED ON THE PERCEPTION OF NAVAL
RATING STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: กิจฐเขต ไกรवास, ปร.ด. 125 หน้า.

ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้
ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ และเปรียบเทียบ
คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way
ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธี Sheffe

ผลการศึกษา พบว่าการศึกษาคูณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้าน
ความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านความจงรักภักดี ด้านความเด็ดขาด
ด้านความอดทน ด้านความกระตือรือร้น ด้านความริเริ่ม ด้านความมีกาลเทศะ ด้านลักษณะท่าทาง
ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความกล้าหาญ ด้านความไว้วางใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านวิจารณญาณ
และด้านความรู้ ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า
นักเรียนจำที่มีชั้นปี ความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร พื้นฐานความเป็นทหาร และระดับการศึกษา
ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนจำที่มีพรรค-เหล่า และตำแหน่งผู้นำนักเรียน
ต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

56930138: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: LEADER ATTRIBUTES/ GOVORNING TEACHERS/ NAVA RATING SCHOOL/ THE PERCEPTION/ NAVAL RATING STUDENTS

TEERASUK PAISAN: LEADER ATTRIBUTES OF ADMINISTRATIVE TEACHERS AT NAVAL RATING SCHOOL BASED ON THE PERCEPTION OF NAVAL RATING STUDENTS. ADVISOR: KITTACHET KRIVART, Ph.D. 125 P. 2017.

The purposes of this study were to examine leader attributes of administrative teachers at Naval Rating School based on the perception of naval rating students and to compare the attributes based on their perception as classified by personal factors. The subjects participating in this study were 285 naval rating students. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, and standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. The post hoc test of Scheffe was also administered to test the differences between pairs.

The results of this study revealed that the subjects demonstrated a moderate level of perception towards the leader attributes of administrative teachers governing the Naval Rating School. Specifically, the leader attribute in relation to justice was rated with the highest mean score, followed by the ones relating to loyalty, decisiveness, endurance, eagerness, initiative, tact, bearing, unselfishness, courage, dependability, integrity, judgment, and knowledge, respectively. In addition, based on the results from the comparisons, it was shown that there were no statistical significant differences in the level of perception towards the leader attributes among the subjects who had different years of study, relationship with being soldiers, basis for being soldiers, and educational level prior to entering a naval cadet academy. Finally, statistical significant differences were found in the level of perception towards the leader attributes among the subjects who had different clique/crowd and student leading position at a significant level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ข้อมูลเกี่ยวกับ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและผู้นำทางทหาร.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ.....	26
คุณลักษณะผู้นำทางทหารของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	64
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
เกณฑ์การแปลผล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ	70
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครู ปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	93
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	114
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	125

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามชั้นปี.....	64
4-1 ข้อมูลทั่วไปตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
4-2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือภาพรวมและรายด้าน...	70
4-3 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านลักษณะท่าทาง.....	72
4-4 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกล้าหาญ.....	73
4-5 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความเด็ดขาด	75
4-6 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความไว้วางใจ.....	77
4-7 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความอดทน.....	78
4-8 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกระตือรือร้น	80
4-9 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความริเริ่ม... ..	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-10 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความซื่อสัตย์	83
4-11 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านวิจรรย์ญาณ	84
4-12 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความยุติธรรม	85
4-13 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความรู้.....	87
4-14 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความจงรักภักดี	89
4-15 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความมีกาลเทศะ	90
4-16 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความไม่เห็นแก่ตัว	91
4-17 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามชั้นปี	93
4-18 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพรรค-เหล่า	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตาม พรรค-เหล่า	95
4-20 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามตำแหน่งผู้นำนักเรียน.....	97
4-21 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร.....	97
4-22 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพื้นฐานความเป็นทหาร.....	98
4-23 การเปรียบเทียบความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาที่ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ.....	98
4-24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	99

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2-1 โครงสร้างและการจัดส่วนราชการ.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพเรือ มีหน้าที่ให้การศึกษาและฝึกอบรมนักเรียนจ่า ให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการทหารเรือ และวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรม เพื่อให้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นกำลังพลที่มีคุณภาพกองทัพเรือ สามารถไปปฏิบัติงานให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือได้อย่างมีคุณภาพ และจากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จึงมีการดำเนินงานใน 2 ด้านหลัก คือ การให้ความรู้ในด้านวิชาการต่าง ๆ และการสร้างจิตสำนึกของความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรมให้กับนักเรียนจ่า ซึ่งในการให้ความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ สามารถวัดระดับความรู้ได้จากผลการศึกษานักเรียนจ่าที่ได้จากการสอบวัดผล แต่การสร้างจิตสำนึกของความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรมนั้นสามารถวัดผลที่รูปธรรมได้ยากและต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ดังนั้นในการฝึคนักเรียนจ่าให้มีจิตสำนึกของความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรมจึงต้องมีการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ หลายอย่างให้กับนักเรียนจ่า เช่น มีอุดมการณ์ในการทำงาน ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเสียสละ มีความอดทน ตลอดจนมีความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังต้องรู้จักคิด ไตร่ตรอง ในการดำเนินชีวิตทั้งเรื่องการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัวรวมทั้งลักษณะด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน ที่ทหารพึงต้องมีอยู่ในตนเอง ซึ่งการดำเนินการปลูกฝังดังกล่าวนับเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเป็นทหาร โดยโรงเรียนชุมพลทหารเรือต้องใช้ระยะเวลา 2 ปี ที่นักเรียนจ่าศึกษาอยู่ที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ในการปลูกฝังดังกล่าวดังนั้นในหลักสูตร 2 ปี ของนักเรียนจ่าโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จึงให้ความสำคัญต่อการฝึกรบมนักเรียนจ่าอย่างจริงจังรวมทั้งต้องมีการบริหารจัดการที่ดี และต้องมีการปรับปรุงพัฒนา แก้ไขในด้านต่าง ๆ โดยต่อเนื่องจึงจะทำให้การฝึกรบมนักเรียนจ่าสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง และส่งผลทำให้ได้นักเรียนจ่าที่สำเร็จการศึกษาออกมา เป็นนายทหารประทวนชั้นยศจ่าตรีที่มีคุณภาพ มาปฏิบัติงานให้กับกองทัพเรือต่อไป

โรงเรียนชุมพลทหารเรือจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการฝึกรบมนักเรียนจ่าตามบทบาทหน้าที่ที่สำคัญคือ การสร้างให้นักเรียนจ่ามีจิตสำนึกของความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรมและเพื่อเป็นเป้าหมายในการฝึกรบมนักเรียนจ่าโรงเรียนชุมพลทหารเรือจึงได้กำหนด

คุณลักษณะของนักเรียนจำที่พึงประสงค์ไว้ให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ได้แก่ ต้องมีศรัทธายึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยต้องพร้อมที่จะเสียสละอุทิศชีวิต และประโยชน์สุขส่วนตน เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต้องยึดมั่นในระเบียบวินัย และแบบขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรือมีความรัก สามัคคี ในหมู่คณะ ประพฤติตนให้สมเกียรติ และศักดิ์ศรีของนักเรียนจำ ยึดมั่นในระบบเกียรติศักดิ์ โดยเคร่งครัดเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา และครูอาจารย์ รวมทั้งความอาวุโสระหว่างรุ่น มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาและต้องประพฤติตนเป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง เพื่อผลิตนักเรียนจำให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด โรงเรียนชุมพลทหารเรือได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะทหาร เพื่อปลูกฝังให้กับนักเรียนจำ ในห้วงระยะเวลา 2 ปี ที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือโดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนจำใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นทหาร และด้านความเป็นผู้นำ (กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, 2558) ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้ จะมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยมีการดำเนินการควบคู่กันไปในแต่ละกิจกรรม หรือการปฏิบัติต่าง ๆ ของนักเรียนจำ

จากภารกิจหน้าที่ของโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่จะต้องผลิตนักเรียนจำให้สำเร็จ การศึกษาเป็นนายทหารประทวนชั้นยศจ่าตรีที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพเรือ โรงเรียนชุมพลทหารเรือจึงได้ให้ความสำคัญกับครูฝึกหรือครูปกครองของโรงเรียนชุมพลทหารเรือซึ่งมีหน้าที่ในการปกครองบังคับบัญชา และฝึกอบรม ปลูกฝังนิสัยความมีวินัย ตลอดจนจนลักษณะท่าทางความเป็นทหารให้กับนักเรียนจำทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้เป็นทหารเรือที่ดี มีคุณธรรม รวมทั้งมีคุณลักษณะของนักเรียนจำที่พึงประสงค์ติดตัวไปจนสำเร็จ การศึกษาและกระทั่งตลอดชีวิตการรับราชการในกองทัพเรือ ดังนั้นหากครูฝึกหรือครูปกครองประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ก็ย่อมจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ศรัทธาและความเคารพนับถือแก่นักเรียนจำอันจะส่งผลต่อความร่วมมือในการปฏิบัติใด ๆ ของนักเรียนจำอย่างจริงจัง และตั้งใจโดยไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับให้ปฏิบัติ ดังนั้นการฝึกอบรมนักเรียนจำเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ จึงต้องอาศัยครูฝึกหรือครูปกครองที่มีความมุ่งมั่นอดทน กระตือรือร้น เด็ดขาด ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และลักษณะอื่น ๆ อีกหลายประการประกอบกัน ในการฝึกอบรมและปกครอง บังคับบัญชานักเรียนจำให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต้องการ ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ นับเป็นคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองที่มีอยู่ในตนเองและมีการแสดงออกมาให้นักเรียนจำสามารถรับรู้ได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการฝึกอบรมนักเรียนจำ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ศรัทธาและความเคารพนับถือรวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนจำ ซึ่งที่ผ่านมามีครูปกครองแต่ละคนต่างมีคุณลักษณะผู้นำที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น

บางคนอาจจะยังขาดคุณลักษณะผู้นำในบางด้านที่ครูปกครองควรจะมีในมุมมองของนักเรียนจำ จึงเป็นสิ่งที่ควรต้องมีการศึกษาค้นคว้าว่านักเรียนจำมีการรับรู้คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง ในด้านต่าง ๆ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง รวมทั้งนำมากำหนดเป็นมาตรฐานคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

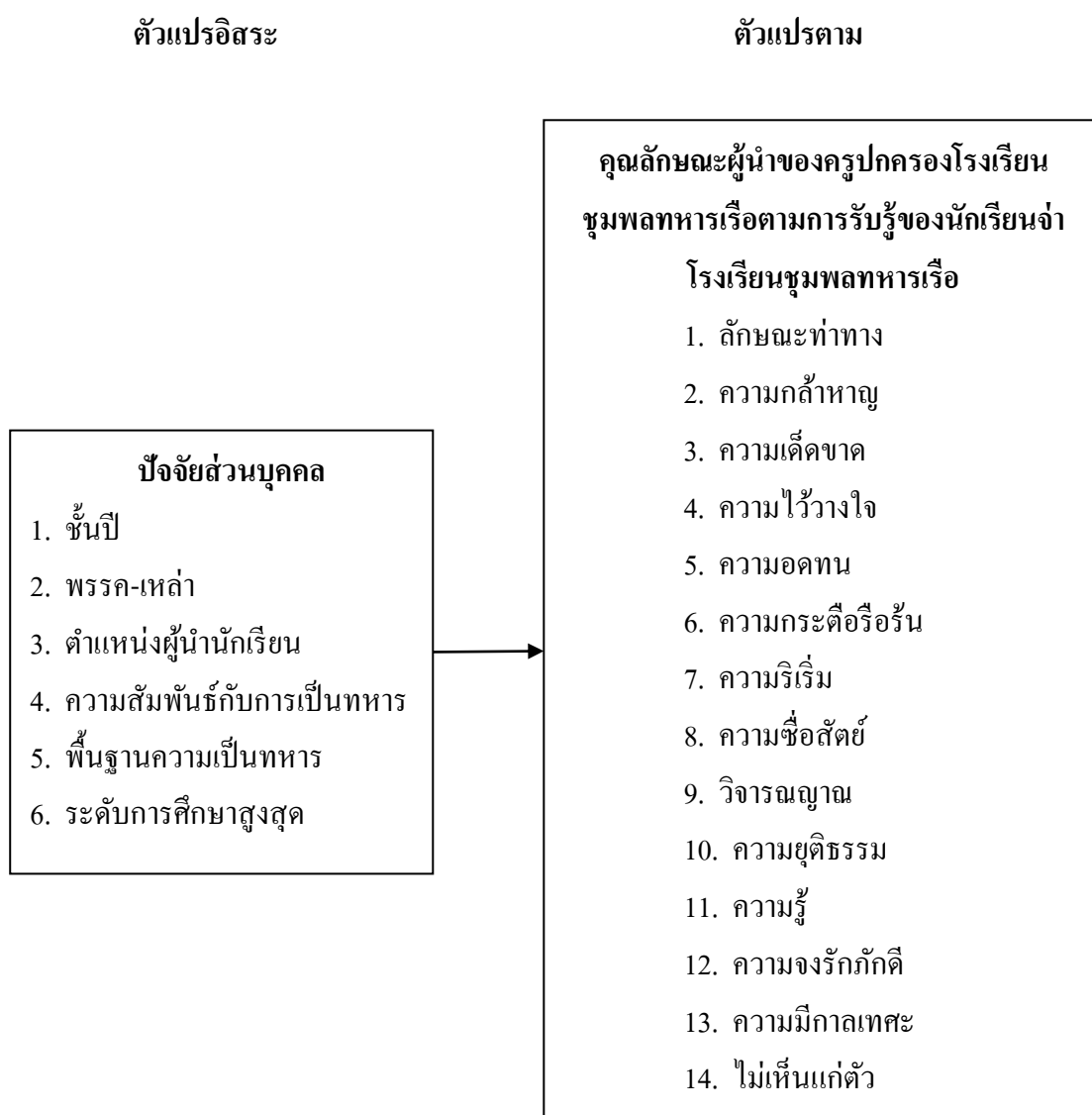
1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนจำที่มีชั้นปีต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
2. นักเรียนจำที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
3. นักเรียนจำที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
4. นักเรียนจำที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหารต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
5. นักเรียนจำที่มีพื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน
6. นักเรียนจำที่มีระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดตามทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait theories) จากเอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ หมายเลข 8304 เรื่อง ผู้นำกับการบริหาร (กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, 2541) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำ 14 ด้าน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. นำข้อมูลของผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนจำ และการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยทำการศึกษาคุณลักษณะผู้นำ ตามทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait theories) และสรุปเป็นกรอบแนวคิดใน 14 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ลักษณะท่าทาง
- 1.2 ความกล้าหาญ
- 1.3 ความเด็ดขาด
- 1.4 ความไว้วางใจ
- 1.5 ความอดทน
- 1.6 ความกระตือรือร้น
- 1.7 ความริเริ่ม
- 1.8 ความซื่อสัตย์
- 1.9 วิจารณ์ญาณ
- 1.10 ความยุติธรรม
- 1.11 ความรู้
- 1.12 ความจงรักภักดี
- 1.13 ความมีกาลเทศะ
- 1.14 ไม่เห็นแก่ตัว

2. ขอบเขตพื้นที่/ ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ที่กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 960 คน แบ่งออกเป็น นักเรียนบังคับบัญชา จำนวน 46 คน นักเรียนจำชั้นปีที่ 2 จำนวน 390 คน และนักเรียนจำชั้นปีที่ 1 จำนวน 524 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา โดยทำการศึกษาโดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559-พฤษภาคม พ.ศ. 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะผู้นำ หมายถึง บุคลิก ลักษณะท่าทาง กิริยาอาการ รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตัวของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่แสดงออกมา แล้วบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ หรือไม่สามารถสังเกตเห็นได้ แต่สามารถรับรู้ได้

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการหรือผลแห่งการสัมผัสที่ได้รับ แสดงออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากจิตที่ได้รับข้อมูลบางอย่าง เกิดขึ้นและเป็นการสัมผัสที่มีความหมายโดยกระบวนการรับรู้ ซึ่งการรับรู้จะเป็นกระบวนการที่เกิดแทรกระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง

ครูปกครอง หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองนักเรียน โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยมีอำนาจบังคับบัญชาในส่วนที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้ช่วยนายต้อน นายต้อน ผู้ช่วยนายภาค นายภาค นายกราบ ผู้ช่วยดันเรือ และดันเรือ

นักเรียนจำ หมายถึง นักเรียนจำชั้นปีที่ 1 และ 2 รวมทั้ง นักเรียนบังคับบัญชาชั้นปีที่ 2 (ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูปกครอง) ที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

นักเรียนบังคับบัญชา หมายถึง นักเรียนจำชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการคัดเลือก และแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูปกครอง โดยมีตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าต้อน หัวหน้าภาค หัวหน้ากราบ สารวัตรนักเรียน และหัวหน้านักเรียน

พรรค-เหล่า หมายถึง สาขาวิชาชีพด้านต่าง ๆ ของกองทัพเรือ ที่นักเรียนจำศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นนายทหารชั้นประทวนก็จะทำงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเรือ แยกตาม พรรค-เหล่า ที่ได้ศึกษามา

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพเรือ ขึ้นตรงกับกรมยุทธศึกษาทหารเรือ มีหน้าที่ให้การฝึกหัดศึกษาและฝึกรอบรมนักเรียนจำ ให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการทหารเรือ และวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรม

ลักษณะท่าทาง หมายถึง บุคลิก กิริยาอาการ รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตัวของแต่ละบุคคลในการแสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ซึ่งผู้นำต้องต้องมีลักษณะท่าทางหรือบุคลิกภาพที่ดีเป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น

ความกล้าหาญ หมายถึง ความสามารถในการเผชิญหน้า หรือการควบคุมจิตใจกับความตื่นเต้น ความกลัวอันตรายต่าง ๆ การเสี่ยงภัย ความเจ็บปวด สามารถตัดสินใจได้ทันที และถูกต้อง รวมทั้งยอมรับข้อบกพร่อง ข้อตำหนิต่าง ๆ ได้

ความเด็ดขาด หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน แน่นนอน ไม่โลเล สามารถเป็นที่เข้าใจได้แก่ผู้รับฟัง

ความไว้วางใจ หมายถึง ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ไว้วางใจของบุคคลหนึ่ง ที่มีต่อบุคคลหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการกระทำสิ่งใด ๆ อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ไม่เป็นคนชอบแก้ตัว หน้าไหว้หลังหลอก

ความอดทน หมายถึง ความสามารถที่ทนต่อการกระทำกิจกรรมใด ๆ ซึ่งมีอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งความเหนื่อยยาก ลำบาก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจใด ๆ ได้

ความกระตือรือร้น หมายถึง ความมุ่งมั่น เอาใจใส่ต่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่สนใจว่ากิจกรรมนั้นจะยากเพียงไร ยังคงปฏิบัติด้วยความยินดี และเต็มใจปฏิบัติโดยไม่รู้สึกลำบาก จนสำเร็จจุล่ง

ความริเริ่ม หมายถึง การกระทำสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ แตกต่างออกไปจากที่เคยกระทำมา แต่ยังคงสอดคล้องกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำด้วยความถูกต้องอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ

วิจรรณญาณ หมายถึง ความสามารถในการคิด วิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ที่ถูกต้อง สำหรับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ความยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงตรง เสมอภาค ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในด้านวิชาชีพที่ใช้ในการทำงาน รวมทั้งเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว

ความจงรักภักดี หมายถึง ความยึดมั่น ความเคารพนับถือที่มีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กองทัพ หน่วยงาน รวมทั้งผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีได้ถูกบังคับ และยอมเสียสละผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อสิ่งเหล่านี้

ความมีกาลเทศะ หมายถึง ความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ไม่กระทบกระทั่งกันมีสัมพันธที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน มีความอดทนอดกลั้นในสิ่งที่ไม่พอใจกันไม่เห็นแก่ตัว หมายถึง การกระทำที่ยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและผู้นำทางทหาร
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ
4. คุณลักษณะผู้นำทางทหารของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ความเป็นมาของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ สืบเนื่องมาจากกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2436 (รศ. 112) ประเทศไทยถูกกองเรือฝรั่งเศสรุกราน ทำให้ประเทศไทยต้องเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสเป็นจำนวนมาก ทางราชการจึงเห็นความจำเป็นในกิจการทหารเรือมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอบรมนายทหารชั้นประทวนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นเจ้าหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามเรือและกรมกองต่าง ๆ ได้ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2438 (รศ. 114) จึงตั้งโรงเรียนนายสิบทหารเรือขึ้น โดยคัดเลือกนักเรียนจากบุตรข้าราชการทหารเรือ ที่มีความประพฤติดีเข้าเป็นนักเรียน ต่อมากรมทหารเรือดำริที่จะให้จำและพลทหารได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นตามกาลสมัย จึงให้ยุบโรงเรียนนายสิบทหารเรือ แล้วตั้งโรงเรียนจำขึ้นแทน ประกอบด้วย โรงเรียนจำอาวุธ โรงเรียนจำตอร์ปิโด โรงเรียนจำช่างกล โรงเรียนพลทหารเรือ กรุงเทพฯ โรงเรียนพลทหารช่าง และโรงเรียนพันจ่าทหารเรือ

ต่อมาเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2461 กระทรวงทหารเรือได้ออกข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการศึกษาและสถานที่ศึกษาใหม่ โดยรับพลทหารเกณฑ์ใหม่เข้าเรียน และได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ คือ

1. กองโรงเรียนพลทหารเรือตามจังหวัดชายทะเล 6 แห่ง ขึ้นตรงกับกรมทหารเรือชายทะเล ได้แก่ กองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 1 (สมุทรสงคราม) กองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 2 (สมุทรสาคร) กองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 3 (พระประแดง) กองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 4

(สมุทรปราการ) กองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 5 (บางพระ จังหวัดชลบุรี) และกองโรงเรียนพลทหารเรือที่ 6 (บ้านเพ จังหวัดระยอง)

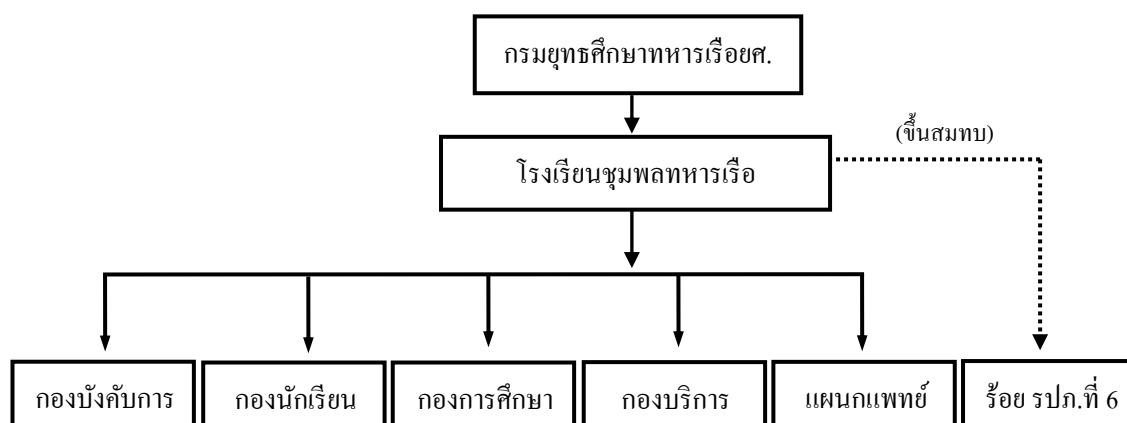
2. โรงเรียนจ่าทหารเรือ (ตั้งอยู่ที่ป้อมเสื่อช่อนเล็บ) ขึ้นตรงกับกรมยุทธศึกษาทหารเรือ
3. โรงเรียนจ่าปืน ขึ้นตรงกับกรมสรรพาวุธทหารเรือ
4. โรงเรียนจ่าตอร์ปิโดและทุ่นระเบิด ขึ้นตรงกับกรมสรรพาวุธทหารเรือ
5. โรงเรียนจ่าประดาน้ำ ขึ้นตรงกับกรมสรรพาวุธทหารเรือ
6. โรงเรียนจ่ากลจักร ขึ้นตรงกับกรมยุทธโยธาทหารเรือ
7. โรงเรียนจ่าอาณัติสัญญาณ ขึ้นตรงกับกรมเสนาธิการทหารเรือ

สำหรับทหารเกณฑ์ที่ส่งไปศึกษาตามโรงเรียนจ่าต่าง ๆ นั้น ให้เรียกว่า “นักเรียนจ่า” ซึ่งนักเรียนจ่าผู้สอบได้ได้รับประกาศนียบัตรให้เรียกว่า “จ่าสำรอง” ต่อมาได้มีการรวม ยุบเลิก และเปลี่ยนแปลงโรงเรียนจ่าทหารเรืออีกหลายครั้ง จนกระทั่งวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2469 ได้รวมโรงเรียนต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นโรงเรียนเดียว เป็น “กองโรงเรียนจ่าสำรอง” และเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2472 ได้เปลี่ยนชื่อจาก “กองโรงเรียนจ่าสำรอง” มาเป็น “กองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ” เพื่อให้เหมาะสมกับหน้าที่ โดยถือว่าวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2472 นี้ เป็นวันก่อตั้งโรงเรียนชุมพลทหารเรือ อย่างเป็นทางการ ซึ่งมีที่ตั้ง อยู่ที่ป้อมเสื่อช่อนเล็บ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีผู้บังคับการโรงเรียนท่านแรก คือ นาวาโทหลวงสวัสดิ์นาวาวิก

ต่อมา กองทัพเรือให้ย้ายสับเปลี่ยนกองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จากจังหวัดสมุทรปราการ มาตั้งที่โรงเรียนนายเรือเกล็ดแก้ว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และให้ย้ายโรงเรียนนายเรือไปตั้งที่กองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จังหวัดสมุทรปราการแทน ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2495 (รศ.171) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมแก่การศึกษาของนักเรียนนายเรือยิ่งขึ้น ดังนั้นบริเวณเกล็ดแก้ว จึงเป็นที่ตั้งของ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และขึ้นตรงอยู่ในการบังคับบัญชาของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ (ยศ.กองทัพเรือ) นับจนถึงปัจจุบัน

โครงสร้างและการจัดส่วนราชการ

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีหน่วยงานในสังกัดให้การสนับสนุนงานการศึกษาของนักเรียนจ่า ประกอบด้วย หน่วยงานสำคัญ 5 ส่วน คือ ส่วนการบริหาร (กองบังคับการ) ส่วนการศึกษา (กองการศึกษา) ส่วนการปกครองและฝึกการเป็นผู้นำ (กองนักเรียน) ส่วนการสนับสนุน (กองบริการและแผนกแพทย์) และส่วนรักษาความปลอดภัย (กองร้อยรักษาความปลอดภัย)

ภาพที่ 2-1 โครงสร้างและการจัดส่วนราชการ (โรงเรียนชุมพลทหารเรือ, 2559)

วิสัยทัศน์

โรงเรียนชุมพลทหารเรือจะเป็นสถาบันที่ผลิตนายทหารประทวนชั้นจ่า ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาชีพทหารเรือ

ภารกิจ

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีภารกิจดำเนินการฝึกหัดศึกษา และอบรมนักเรียนจ่า ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการทหารเรือ และวิชาการอื่น ๆ เพื่อเป็นนายทหารประทวนชั้นจ่าของกองทัพเรือ

วัตถุประสงค์โรงเรียน

เพื่อผลิตนายทหารประทวนชั้นจ่า ให้มีความรู้พื้นฐานตามสาขาวิชาชีพ และมีจิตสำนึกความเป็นทหารที่ดี และมีคุณธรรม

หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะทาง มีการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาตามที่กองทัพเรืออนุมัติ ภายใต้การควบคุมของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ดำเนินการ โดยคัดเลือกบุคคลพลเรือนที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหม เข้ารับการศึกษาตามหลักสูตรระยะเวลา 2 ปี โดยในระหว่างการศึกษาคาดดำเนินการ ในลักษณะของนักเรียนประจำ โดยได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ ได้แก่ อาหารตามหลักโภชนาการ 3 มื้อต่อวัน อาคารที่พัก เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การเรียนและการฝึก ตำราเรียน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค พาหนะรับ-ส่ง การรักษาพยาบาล และการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เหมาะสม เป็นต้น สำหรับด้านการเรียนการสอน

กำหนดให้มีศึกษาในด้านวิชาการ โดยเน้นด้านวิชาชีพทหารเรือเป็นหลัก รวมถึงการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ โดยจัดให้มีการฝึกสถานการณ์ในภูมิประเทศ และใช้ยุทธโศปกรณ์ในการฝึกจริง เช่น การฝึกภาคปฏิบัติทางใช้การในทะเล การฝึกปฏิบัติงานตามพรรค-เหล่า การฝึกยิงอาวุธ การฝึกภาวะผู้นำ การฝึกค้ำน้ำขึ้นพื้นฐาน และการฝึกหมုပ်รบ ตลอดจนให้มีการเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรือ เพื่อให้แก่นักเรียนจำทุกนาย สำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพ และได้รับการบรรจุให้เข้ารับราชการในตำแหน่งต่าง ๆ ของนายทหารประทวนชั้นจ่าของกองทัพเรือ พร้อมรับเงินเดือนตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงกลาโหม

โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จัดหลักสูตรนักเรียนจำจำนวน 2 ปี โดยให้การศึกษาเฉพาะพรรคนาวิน (นว.) และพรรคกลิน (กล.) ต่อมาในปีการศึกษา 2544 กองทัพเรือจึงได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาแบบรวมการสำหรับนักเรียนจำชั้นปีที่ 1 ขึ้นใหม่ โดยให้ โรงเรียนชุมพลทหารเรือจัดการศึกษาให้ครบทุกพรรค-เหล่า คือ พรรคนาวิน (นว.) พรรคนาวิกโยธิน (นย.) พรรคกลิน (กล.) และพรรคพิเศษ (พศ.) ยกเว้นเหล่าแพทย์ และเมื่อเรียนจบชั้นปีที่ 1 แล้ว จึงแยกไปศึกษาต่อในชั้นปีที่ 2 ตามสาขาวิชาเฉพาะในโรงเรียนจำต้นสังกัดของแต่ละพรรคเหล่า ส่วนนักเรียนจำพรรค นว. เหล่าทหารสามัญ พรรค นว. เหล่าทหารการบิน พรรค กล. และพรรค พศ. เหล่าทหารการเงิน ยังคงศึกษาต่อที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จนครบตามหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พุทธศักราช 2555 แบ่งออกเป็น 4 หมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการทหาร
2. หมวดวิชาสามัญ
 - 2.1 วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
 - 2.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ
3. หมวดวิชากิจกรรม
4. หมวดวิชาชีพ
 - 4.1 วิชาชีพพื้นฐาน เป็นวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น
 - 4.2 วิชาชีพสายวิทยาการ เป็นวิชาชีพหลักของพรรค-เหล่านั้น ๆ

รายวิชาของแต่ละหมวดวิชา ตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามแผนการเรียนของแต่ละพรรค-เหล่า

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

เพื่อให้การปฏิบัติของหน่วยงานในโรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว สามารถตอบสนองนโยบายของกองทัพ ได้อย่างสมบูรณ์ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จึงได้กำหนดเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยมียุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการศึกษา

โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนประจำจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพ ทหารเรือ ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของหน่วยใช้งาน

เป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการจัดการศึกษาภายใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนประจำที่สำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพทหารเรือเพียงพอต่อการปฏิบัติงานขั้นต้น ได้

กลยุทธ์

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรนักเรียนประจำ โดยมีการพัฒนา ทบทวน ปรับปรุงและประเมิน หลักสูตรนักเรียนประจำการฝึกภาคปฏิบัติ การฝึกตามสายวิทยาการ ฝึกศึกษาวิชาทหาร ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยรับบรรจุ

2. พัฒนาและปรับปรุงข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ สำหรับใช้ในการทดสอบนักเรียนประจำ ก่อนสำเร็จการศึกษา

3. จัดให้มีการเพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ/ ศึกษาดูงานภายนอกหน่วย

4. จัดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติและการฝึกปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ

5. ประเมินผลการเรียนการสอนของครูภายในและครูภายนอก

6. ประเมินการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข

7. การติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา โดยการติดตามประเมินผู้สำเร็จ

การศึกษาจากหน่วยรับบรรจุ

8. ส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพของครู/ ผู้ช่วยครู แก่หน่วยงานภายนอก ในการพัฒนาการเรียนการสอน

แผนงานในยุทธศาสตร์ที่ 1 ประกอบด้วย 3 แผนงาน คือ

- แผนงานที่ 1 แผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

- แผนงานที่ 2 แผนพัฒนานวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้

- แผนงานที่ 3 แผนการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการพัฒนาครู

โดยการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การสอน ให้ก้าวหน้าทันต่อ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่ และสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับการศึกษาอบรม ในสาขาวิชาชีพ เพื่อความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน และพัฒนาขีดความสามารถของตน และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสอน

เป้าหมาย เพื่อพัฒนาครูผู้สอน ให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ ก้าวทันต่อ การเปลี่ยนแปลง สามารถปฏิบัติหน้าที่สอนที่ตนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

1. สนับสนุนให้ครู/ ผู้ช่วยครู ได้เพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ โดยการจัดอบรม ส่งเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ภายในและภายนอกกองทัพเรือ หรือศึกษาคุณาน
2. สนับสนุนให้ครู/ ผู้ช่วยครู ได้เพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ โดยการฝึกอบรม/ สัมมนา
3. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูจัดทำผลงานวิจัยในชั้นเรียน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดอบรม สร้างแรงจูงใจ จัดหางบประมาณสนับสนุน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

แผนงานในยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนพัฒนาครู/ ผู้ช่วยครู

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน

โดยการสนับสนุนให้นักเรียนจำได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย อันจะส่งเสริมให้มี คุณลักษณะของความเป็นทหารที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกายและจิตใจสามารถอยู่ร่วมและเข้าสังคม กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมาย จัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพ คุณลักษณะทหารที่สมบูรณ์ แบบทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้นักเรียนจำมีสุขภาพกายที่สมบูรณ์แข็งแรง โดยการสนับสนุนให้เล่นกีฬา
2. ส่งเสริมให้นักเรียนจำมีสุขภาพจิตที่ดี โดยการปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและค่านิยมที่พึงาม เข้าร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ การฝึกปฏิบัติธรรม และการบรรพชา
3. เตรียมความพร้อมให้นักเรียนจำก่อนสำเร็จการศึกษา โดยการปัจฉิมนิเทศ และฝึกอบรมการประพฤติปฏิบัติตนในการเป็นจำใหม่

แผนงานในยุทธศาสตร์ที่ 3 ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนพัฒนาผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารและการจัดการ

โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการของโรงเรียน และการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

เป้าหมาย พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย

กลยุทธ์

1. พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาและปรับปรุงระบบการรับส่งข้อมูลข่าวสารภายใน ทางโครงข่ายอินเทอร์เน็ต
3. ปรับปรุงระบบการจัดสวัสดิการ โดยการใช้ข้อมูลจากสำรวจความพึงพอใจของกำลังพลที่มีต่อการจัดสวัสดิการ

4. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และบทความสาระความรู้ผ่านระบบเครือข่ายของสถาบัน

5. จัดให้มีการอบรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ให้กับ ครู/ ผู้ช่วยครูและบุคลากร

แผนงานในยุทธศาสตร์ที่ 4 ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนพัฒนาการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา ตามพันธกิจและอัตลักษณ์ของโรงเรียน รวมทั้งรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกกองทัพ

เป้าหมาย ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารหน่วยตามวงจรคุณภาพ (PDCA) และบุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพการศึกษา สามารถผ่านการประเมินคุณภาพภายในจาก ยศ.กองทัพเรือและกองทัพ รวมทั้งภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้

กลยุทธ์

1. วางระบบแนวทางการดำเนินงาน โดยการทบทวนและพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินของโรงเรียนให้มีความเหมาะสม และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
2. วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อจัดทำเป็นรายงานประจำปีในรูปแบบของรายงานการประเมินตนเอง
3. จัดการอบรมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร

4. จัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับวงรอบการประเมิน
แผนงานในยุทธศาสตร์ที่ 5 ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนการประกันคุณภาพ
การศึกษา

สรุปในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ประกอบด้วย
5 ยุทธศาสตร์ 7 แผนงาน ดังนี้

1. แผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
2. แผนพัฒนานวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้
3. แผนการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ
4. แผนพัฒนาครู/ ผู้ช่วยครู
5. แผนพัฒนาผู้เรียน
6. แผนพัฒนาการบริหารจัดการ
7. แผนการประกันคุณภาพการศึกษา

โครงการประกอบแผนงานของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนงานที่ 1 แผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นการพัฒนา
คุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยให้กองการศึกษา กองนักเรียน โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 15
โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการประเมินการเรียนการสอนของครูภายใน และครูภายนอก
2. โครงการที่ 2 โครงการประเมินทรัพยากรการเรียนรู้
3. โครงการที่ 3 โครงการสัมมนาปฏิบัติการเรื่องการทบทวนข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ
4. โครงการที่ 4 โครงการพัฒนาและปรับปรุงประมวลการสอนและแผนการสอน
ให้ทันสมัย
5. โครงการที่ 5 โครงการส่งเสริมให้ครูผู้สอน และนักเรียนจำศึกษาดูงานต่างประเทศ
6. โครงการที่ 6 โครงการเพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ/ ศึกษาดูงานของนักเรียนจำ
7. โครงการที่ 7 โครงการประเมินหลักสูตรของนักเรียนจำ
8. โครงการที่ 8 โครงการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรนักเรียนจำ
9. โครงการที่ 9 โครงการฝึกปฏิบัติงานตามหน่วยสายวิชาการ
10. โครงการที่ 10 โครงการฝึกภาคปฏิบัติทางใช้กรในทะเล
11. โครงการที่ 11 โครงการฝึกห่มุรบและทหารราบทั่วไป
12. โครงการที่ 12 โครงการฝึกดำน้ำ

13. โครงการที่ 13 โครงการติดตามและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา

14. โครงการที่ 14 โครงการฝึกเตรียมความพร้อมองค์บุคคล

15. โครงการที่ 15 โครงการปฐมนิเทศนักเรียนจำใหม่

แผนงานที่ 2 แผนพัฒนานวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครู และนักเรียนจำ ร่วมกันจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สื่อการเรียน การสอน รวมทั้งเผยแพร่ผ่านระบบเครือข่าย โดยให้กองการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 4 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการจัดทำงานนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์/ งานวิจัยของครู/ ผู้ช่วยครู

2. โครงการที่ 2 โครงการจัดทำงานนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์/ งานสร้างสรรค์ของ นักเรียนจำ

3. โครงการที่ 3 โครงการเผยแพร่นวัตกรรม/ สิ่งประดิษฐ์/ งานวิจัยผ่านระบบ สารสนเทศ

4. โครงการที่ 4 โครงการสร้างแรงจูงใจให้ครู/ ผู้ช่วยครูที่จัดทำงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์/ งานวิจัย

แผนงานที่ 3 แผนการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อนำความรู้ทักษะวิชาชีพมาใช้ประโยชน์ในการให้บริการแก่ชุมชน และพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ กองการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการกีฬาภาคฤดูร้อน

2. โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อนสำหรับเยาวชน

3. โครงการที่ 3 โครงการแลกเปลี่ยนและให้ความรู้วิชาชีพทหารเรือกับชุมชน

แผนงานที่ 4 แผนพัฒนาครู/ ผู้ช่วยครูมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นการพัฒนาครู/ ผู้ช่วยครูให้มีความรู้ในสาขาวิชาชีพ และสนับสนุนให้ครูจัดทำผลงานวิจัย เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา ในชั้นเรียน โดยให้กองการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 4 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพให้กับครู/ ผู้ช่วยครู

2. โครงการที่ 2 โครงการสัมมนาร่วมกันระหว่างครูภายใน และครูภายนอก

3. โครงการที่ 3 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน

4. โครงการที่ 4 โครงการปฐมนิเทศครู/ ผู้ช่วยครูใหม่

แผนงานที่ 5 แผนพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจให้กับนักเรียนจำ โดยให้กองนักเรียน โรงเรียนชุมพลทหารเรือเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 7 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและสร้างค่านิยม
 - 1.1 กิจกรรมงานราตรีสองสมอ
 - 1.2 กิจกรรมปฏิบัติจิตภาวนา
 - 1.3 กิจกรรมเวียนเทียนวันสำคัญทางศาสนา
 - 1.4 กิจกรรมวันแม่
 - 1.5 กิจกรรมวันพ่อ
 - 1.6 กิจกรรมอบรมศีลธรรมประจำเดือน
2. โครงการที่ 2 โครงการแข่งขันกีฬาแก่นักเรียนจำ
3. โครงการที่ 3 โครงการให้และอาสาช่วยเหลือสังคม
 - 3.1 กิจกรรมบริจาคโลหิต
 - 3.2 กิจกรรมเยี่ยมเด็กพิการ
4. โครงการที่ 4 โครงการบรรพชาสามเณร
5. โครงการที่ 5 โครงการสร้างคุณลักษณะทหารให้กับนักเรียนจำ
6. โครงการที่ 6 โครงการปัจฉิมนิเทศจำตรีใหม่
7. โครงการที่ 7 โครงการสนับสนุนชุมชนโดยกิจกรรมนักเรียนจำ

แผนงานที่ 6 แผนพัฒนาการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความสามารถและก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง โดยให้กองบังคับการ โรงเรียนชุมพลทหารเรือเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการประเมินการบริหารจัดการ
 - 1.1 กิจกรรมประเมินระบบสวัสดิการ
 - 1.2 กิจกรรมประเมินผู้บริหาร
 - 1.3 กิจกรรมประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ฐานข้อมูล

2. โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ
 3. โครงการที่ 3 โครงการอบรมและพัฒนาทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ประยุกต์
 แผนงานที่ 7 แผนการประกันคุณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อดำเนินงาน
 ประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน และสามารถรองรับการประเมิน
 คุณภาพภายในและภายนอก โดยให้สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
 เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีแนวทางการดำเนินงานและโครงการรองรับ ทั้งหมด

5 โครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ 1 โครงการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. โครงการที่ 2 โครงการทบทวนและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ น้ำหนัก
 และเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
3. โครงการที่ 3 โครงการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนชุมพล
 ทหารเรือ
4. โครงการที่ 4 โครงการอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกัน
 คุณภาพการศึกษา

- 4.1 กิจกรรมจัดอบรมให้ความรู้งานประกันคุณภาพการศึกษา
- 4.2 กิจกรรมจัดบรรยายงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับกำลังพลที่โยกย้าย
- 4.3 กิจกรรมจัดอบรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินให้กับ

คณะอนุกรรมการ ฯ

- 4.4 กิจกรรมสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายของ สมศ.
- 4.5 กิจกรรมส่งข้าราชการเข้าร่วมสัมมนาวิชาการ
5. โครงการที่ 5 โครงการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและผู้นำทางทหาร

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ในการดำเนินกิจการขององค์กรต่าง ๆ ความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กรนั้น
 ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ ผู้นำและขีดความสามารถของผู้นำ เพราะเป็นผู้รับผิดชอบ
 โดยตรง ในการวางแผนสั่งการ ควบคุม และดูแลให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้
 ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนต้องการ ดังนั้น ผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อองค์กรมากที่สุด
 นอกจากนั้นผู้นำยังเป็นผู้มีอิทธิพลต่อบุคลากรในองค์กร สามารถผลักดันคลอบคลอ สร้างพลังร่วม
 สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้เกิดพลังในการดำเนินการต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์กรเพื่อไปสู่

เป้าหมายตามต้องการ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, หน้า 9) ผู้นำสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกคน ในทุกองค์การ ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องรู้จักใช้ศิลปะของการจูงใจหรือชักจูงพฤติกรรม ให้ผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเชื่อฟัง ใจกว้างใจ เกิดความเชื่อมั่น และ จงรักภักดี ความสามารถของผู้นำจะปรากฏให้เห็น ได้โดย ได้รับความร่วมมืออย่างยินดีและเต็มใจ ของผู้ร่วมงาน การเป็นผู้บังคับบัญชาตามตำแหน่งอาจเป็นผู้นำที่ไม่ดีได้ แต่การเป็นผู้นำที่ดีมักจะ เป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีเสมอ การที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจเหนือผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกประการ แต่ผู้บังคับบัญชาจะไม่สามารถมีอำนาจเหนือจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ หากผู้บังคับบัญชา ไม่ได้สร้างความศรัทธา ความเชื่อถือ ความเลื่อมใสในตัวผู้บังคับบัญชาให้เกิดขึ้นแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเอง

ผู้นำกับผู้บังคับบัญชานั้น มีความหมายแตกต่างกัน ผู้บังคับบัญชาคือผู้มีอำนาจตาม ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจเหนือกว่าให้มาปกครองบังคับบัญชาอำนวยการ ส่วนผู้นำเป็น บุคคลที่น่าคนภายในหน่วยของคนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความปรารถนาดีด้วยความเต็มใจและเต็ม ความสามารถอันที่จริงผู้บังคับบัญชากับผู้นำนี้ก็คือคน ๆ เดียวกัน หมายความว่า ผู้บังคับบัญชา ต้องเป็นผู้นำด้วย แต่ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บังคับบัญชาเสมอไป (กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, 2541)

สมหมาย พรหมทอง (2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงาน การนำองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ ผู้นำที่มีความสามารถอาจจะมีผลทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมของคนในองค์การ เพราะมีขวัญและกำลังใจดี สามารถ ชักจูงผู้ตามให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2547, หน้า 229) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง สมาชิกของกลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อคนอื่น ๆ ในกลุ่ม เป็นผู้ที่แผ่อิทธิพลไปยังคนอื่นมากกว่าที่คนอื่น จะแผ่อิทธิพลมายังตนและสมาชิกคนอื่น ๆ ขอมริบโดยสมัครใจว่าบุคคลนี้เป็นผู้นำของกลุ่มและ สามารถนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำอาจได้รับตำแหน่งมาโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งหรือ ยกตัวเองขึ้นมาเป็นผู้นำก็ได้ แต่สมาชิกกลุ่มยอมรับว่าเป็นผู้นำด้วยความจริงใจ

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 9) ได้สรุปไว้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือการเลือกตั้ง หรือการยกย่องจากกลุ่มหรือองค์การนั้น ๆ หรือไม่ได้แต่งตั้ง แต่เป็นผู้มีอิทธิพล ในการชี้แนะสั่งการ และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

พรทิพย์ คล้ายคลึง (2549, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยกย่องหรือแต่งตั้งหรือเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษอยู่ในตัว

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอิทธิพลหรืออำนาจซ่อนเร้นที่คนเชื่อถือเกรงใจ รอบรู้งานในหน้าที่ และมีบทบาทสำคัญในการบริหารงาน สามารถกำหนด วินิจฉัย ตัดสินใจและสั่งการในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้สมาชิกกลุ่มหรือองค์การทำงานตามความต้องการของผู้ นำให้ประสบความสำเร็จเรียบร้อย และนำพาร่องการให้ก้าวไปข้างหน้าโดยที่สมาชิกกลุ่มหรือ องค์การจะเต็มใจหรือไม่ก็ตาม

ชัยเสถฐ์ พรหมศรี (2551, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของผู้ นำไว้ว่า ผู้ นำ หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่สามารถ โน้มน้าวและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพื่อนำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายที่ต้องการขององค์กรหรือกลุ่มได้

นันทพร ศรีเมฆารัตน์ (2554, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของผู้ นำไว้ว่า ผู้ นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่ม เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจให้บุคคล แต่ละคนทำงานด้วยความเต็มใจโดยผู้ นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา

McFarland (1979, pp. 214-215) ได้ให้ความหมายของผู้ นำไว้ว่า ผู้ นำ คือ บุคคล ที่สามารถในการใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการ ให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

House (1978, p. 227) ได้ให้ความหมายผู้ นำไว้ว่า ผู้ นำ คือ ผู้ที่สามารถในการชักจูง ให้คนอื่นทำ งานให้สำเร็จตามต้องการ

Yukl (1989, pp. 3-4) ได้ให้ความหมายว่า “ผู้ นำ คือ บุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม และเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติภาระหน้าที่ของผู้ นำ ที่ได้รับมอบหมาย บุคคลอื่นในกลุ่มที่เหลือก็คือ ผู้ตาม แม้จะเป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย หรือผู้ช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ก็ตาม

สรุปได้ว่า ผู้ นำ คือ บุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติงานจนสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ในทุกสังคมเมื่อมีการทำกิจกรรมใด ๆ ร่วมกันจะมีผู้ นำ และผู้ตามเกิดขึ้น ผู้ นำจะมี บทบาทและความสำคัญต่อกลุ่มอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งอาจแสดงบทบาทในรูปแบบของการสั่งการ การเสนอแนะ การประสานงาน การชักจูง หรืออื่น ๆ แล้วแต่เหตุการณ์ ผู้ นำสามารถเกิดขึ้นได้ กับทุกคน และในสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้คนที่เป็นผู้ นำ เกิดมีความเป็นผู้ นำหรือภาวะผู้นำขึ้น ในองค์กรใด ๆ ทุกองค์กร ผู้บริหารองค์กรควรต้องเป็นผู้ นำ และต้องมีความเป็นผู้ นำ หรือ มีภาวะผู้นำด้วย ภาวะผู้นำจะเป็นปัจจัยที่ชี้ให้เห็นความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร เพราะ ผู้ นำคือบุคคลที่ต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในองค์กร เพื่อนำองค์กร ไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นในการจัดการองค์กร ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งผู้นำ จะนำมาใช้จัดการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งทุกๆองค์กรย่อมต้องมีผู้นำ

หากการบริหารองค์การขาดผู้นำแล้ว จะทำให้องค์การนั้นดำเนินงานด้วยความยากลำบาก ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การได้ รวมทั้งหากองค์การมีผู้นำที่ขาดความเป็นผู้นำก็จะส่งผลถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารจัดการองค์การ ดังนั้นความสำเร็จของการบริหารองค์การ จึงขึ้นอยู่กับผู้นำ และความเป็นผู้นำ ที่จะพาองค์การ ไปสู่ความสำเร็จได้ ผู้นำ จึงเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่ม เป็นผู้มีอิทธิพลในการจูงใจให้ผู้ตามหรือสมาชิกปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ดังนั้นผู้นำ ที่มีความเป็นผู้นำที่โดดเด่นและมีศักยภาพ ก็จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจสามารถนำสมาชิกปฏิบัติตามภารกิจสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเท่านั้น แต่ที่สำคัญคือ ผู้นำต้องเป็นผู้ที่สามารถจูงใจให้ผู้อื่นคิดตาม หรือปฏิบัติตามได้ การศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของนักวิจัยหลายคน และได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น

สมพงษ์ เกษมสิน (2546, หน้า 420) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ได้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนาจการโดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกันเพื่อมุ่งบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อภิชาติ มูลพอง (2548, หน้า 9) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการหรือการกระทำของบุคคลหนึ่งต่อบุคคลอื่น หรือร่วมกันกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถของผู้ตาม

สุพานี สฤษฏ์วานิช (2552, หน้า 235) ได้ให้ความหมายว่า ความเป็นผู้นำ คือ ความสามารถที่จะมีอิทธิพลต่อผู้ตาม หรือนำผู้ตาม (โดยไม่ใช้การบังคับ) ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล หรือเป็นความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงานได้อย่างเต็มที่ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของงานอย่างเหมาะสม

สมคิด บางโม (2555, หน้า 219) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ การที่ผู้นำขององค์การใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ อิทธิพลดังกล่าวนี้อาจเป็นไปทั้งในทางบวก และทางลบ หรือทางใดทางหนึ่ง

Daught and Rick (1989 อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2555, หน้า 220) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของการใช้อิทธิพลทำให้ผู้ได้บังคับบัญชายอมทำตามด้วยความเคารพ ความไว้วางใจ ความจงรักภักดี และความร่วมมือด้วยความเต็มใจไปพร้อม ๆ กัน

Stephen and Coulter (1996) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ สิ่งที่ผู้นำกระทำ ซึ่งก็คือ กระบวนการจูงใจให้กลุ่มหรือองค์การปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การนั้น

Plunkett (1995) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการทำให้ผู้อื่นทำงานให้สำเร็จ พร้อมกับได้รับความเคารพ ความไว้วางใจ ความจงรักภักดี และความร่วมมือด้วยความเต็มใจไปพร้อมกัน

Davis (1975) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ ความสามารถของบุคคลหนึ่งที่พยายามชักจูง หรือแนะนำคนอื่น เพื่อทำให้เป้าหมายขององค์การหรือของกลุ่มประสบผลสำเร็จ

Stogdill (1974) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำคือ ความริเริ่มและชี้แจงไว้ซึ่งโครงสร้างของความคาดหวัง และความสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกของกลุ่ม

Argyris (1976) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ การนำ เทคนิคทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวความคิดของนักวิจัยดังกล่าวข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำคือ ความสามารถในการจัดการของบุคคลหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น สามารถจูงใจให้ผู้อื่นคิดหรือปฏิบัติตามที่ตนต้องการ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลเพื่อจะนำไปสู่ผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การตามที่กำหนดไว้

สิ่งชี้วัดความเป็นผู้นำ

สิ่งชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำหน่วยของผู้บังคับบัญชา 4 ประการ ได้แก่ ขวัญวินัย ความรักหมั่นคณะ และประสิทธิภาพ ซึ่งเรียกว่า สิ่งชี้วัดความเป็นผู้นำนั้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดหรือประเมินค่าของหน่วยได้ การประเมินค่าของหน่วยให้ได้ระบบผลอย่างแท้จริงนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นสิ่งช่วยให้ท่านประมาณการได้ว่าหน่วยของท่านจะมีประสิทธิภาพและสามารถที่จะปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบให้เป็นผลสำเร็จได้หรือไม่เพียงไร (กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, 2541)

ขวัญ (Morale)

ก. ขวัญ คือ สภาวะของจิตของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ ที่มีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทบ เช่น เพื่อน ผู้บังคับบัญชา ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปในหน่วย และสิ่งอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ๆ ขวัญมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความพึงพอใจที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทัศนคติที่ดีจะเกิดขึ้น ทหารที่มีขวัญดีจะมีความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง การมีความเป็นอยู่ดีจะทำให้ทหารสามารถเผชิญกับความยากลำบากด้วยความกล้าหาญ อดทน และมีจิตใจที่มั่นคง

ข. การประเมินค่าของขวัญ

สภาวะของขวัญเป็นสิ่งที่ไม่อยู่คงที่ มักจะเปลี่ยนแปลงเสมอสภาวะของขวัญของทหารภายในหน่วยเป็นดัชนีสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถของท่านที่มีอยู่ว่าจะสามารถปฏิบัติ

ภารกิจให้สำเร็จได้หรือไม่ ท่านอาจจะวัดขวัญของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยโดยการสังเกตอย่างใกล้ชิดในการปฏิบัติงานประจำวัน การตรวจในโอกาสต่าง ๆ และโดยการสัมภาษณ์รวมทั้งการประเมินค่าจากรายงานต่าง ๆ สิ่งซึ่งมีค่าโดยเฉพาะซึ่งจะต้องบันทึกประกอบการพิจารณาคือ

- ลักษณะท่าทางที่แสดงออกให้ปรากฏ
- การประพฤติปฏิบัติส่วนตัว
- มาตรฐานทางมรรยาททหาร
- อนามัยของแต่ละบุคคล
- การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการพักผ่อน
- การทะเลาะวิวาทภายในหน่วยหรือกับบุคคลภายนอก
- การปล่อยข่าวลือที่เป็นอันตรายและไม่มีการรับผิดชอบ
- สภาพของโรงเลี้ยงและที่พัก
- การระงับรักษาอุบัติเหตุต่าง ๆ
- การเชื่อฟังหรือปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำ คำชี้แจงต่าง ๆ
- ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน
- ความตั้งใจในการรับการศึกษา

ค. การรายงานทางธุรการที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพกำลังพล ซึ่งเมื่อได้ทำการประเมินค่าอย่างเหมาะสมแล้ว จะเป็นสิ่งช่วยในการวัดระดับของขวัญได้ สิ่งซึ่งมีค่าโดยเฉพาะซึ่งต้องรายงานได้แก่เรื่องซึ่งเกี่ยวกับ

- จำนวนผู้ถูกจับกุม โดยเจ้าหน้าที่ทหารหรือพลเรือน
- การทำอาชญากรรมเสียหายหรือสูญหายโดยความประมาท
- ปัญหาทางครอบครัว
- การเป็นหนี้
- จำนวนผู้แสรังทำป่วย
- จำนวนผู้ขาดและหนีราชการ
- จำนวนผู้ร้องขอย้ายออกนอกหน่วย
- จำนวนผู้ทำร้ายตัวเอง
- อัตราการขอรับการตรวจโรคประจำวัน
- จำนวนผู้พลัดหน่วย
- อัตราผู้รายงานตัวเพื่อขอปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ความรักหมู่คณะ (Esprit de corps)

ก. ความรักหมู่คณะ คือความจงรักภักดี ความภาคภูมิใจ และความกระตือรือร้น รวมทั้งความเสียสละซึ่งเจ้าหน้าที่แสดงออกต่อหน่วยของตน ความรักหมู่คณะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของการที่มีโอกาสได้เป็นสมาชิกของหน่วยนั้น ๆ ทักษะคดีที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในหน่วย และความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ

ข. ต่อไปนี้เป็นปัจจัยบางประการที่นำมาพิจารณาในการประเมินค่าความรักหมู่คณะภายในหน่วย

- มีการแสดงออกมาซึ่งความรู้สึกหรือความนึกคิดออกมาเป็นคำพูดอันแสดงถึงการมีความกระตือรือร้นและภูมิใจในหน่วย

- เป็นหน่วยซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณ
- มีความเต็มใจที่จะร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในหน่วย
- มีความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและประวัติของหน่วย
- ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วย จะต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- มีความเชื่อมั่นว่าหน่วยของตนดีกว่าหน่วยอื่น ๆ
- อัตราผู้ร้องขอเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่ออยู่ในเกณฑ์สูง

วินัย (Discipline)

ก. วินัย คือ ทักษะคดีของบุคคลหรือหมู่คณะที่แสดงออกให้เกิดความมั่นใจได้ว่ามีความเชื่อฟังและจะปฏิบัติตามคำสั่งอย่างทันทีทันใด และมีความริเริ่มที่จะปฏิบัติอย่างเหมาะสม ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับคำสั่งก็ตาม วินัยเป็นสภาวะของจิตซึ่งแสดงออกถึงความพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เชื่อฟังด้วยการใช้สติปัญญาและปฏิบัติอย่างเหมาะสม

ข. ต่อไปนี้เป็นปัจจัยบางประการที่นำมาพิจารณาในการประเมินค่าสถานภาพของวินัยภายในหน่วย

- ความตั้งใจในการปฏิบัติงานในรายละเอียด
- ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยและบุคคลเป็นไปอย่างสนิทสนมราบรื่น
- การอุทิศตนเสียสละหรือเอาใจใส่ต่อหน้าที่
- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นไปอย่างเหมาะสม
- การประพฤติปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ทั้งในและนอกเวลาปฏิบัติงานเป็นไป

อย่างเหมาะสม

- มาตรฐานในด้านความสะอาด การแต่งกาย และมารยาททางทหาร
- การปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำอย่างทันทีทันใด

- การยึดมั่นในการปฏิบัติตามสายการบังคับบัญชา
- ความสามารถและความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การกำกับดูแลเพียงเล็กน้อยหรือโดยปราศจากการกำกับดูแล

ประสิทธิภาพ (Proficiency)

ก. ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถทางเทคนิค ทางยุทธวิธี และทางร่างกายของบุคคล และหน่วยในการปฏิบัติงานหรือภารกิจ ประสิทธิภาพของหน่วย คือ ผลรวมของความชำนาญงานของแต่ละบุคคลภายในหน่วย โดยมีผู้บังคับหน่วยเป็นตัวเชื่อมโยง ทำให้เกิดเป็นชุดงานซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความราบรื่น

ข. ต่อไปนี้เป็นปัจจัยบางประการที่นำมาพิจารณาในการประเมินค่าประสิทธิภาพของหน่วย

- รูปร่างท่าทางและสภาพทางร่างกายของบุคคลภายในหน่วย
- สภาพทั่ว ๆ ไปของอาวุธยุทโธปกรณ์และพื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วย
- เวลาในการเริ่มปฏิบัติการตอบโต้ของหน่วยภายใต้สถานการณ์และสภาวะต่าง ๆ กัน
- ที่ทำการปฏิบัติตามหน้าที่ซึ่งแสดงออกโดยหน่วยและเจ้าหน้าที่ภายในหน่วย
- ความสามารถในการนำหน่วยของผู้บังคับหน่วยรอง
- การกระจายคำสั่ง คำแนะนำและข่าวสารเป็นอย่างทันทีทันใดและถูกต้องแน่นอน
- ระดับความชำนาญงานซึ่งแสดงออกให้เห็นหลังจากปฏิบัติงานสำเร็จ
- ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและทางยุทธวิธี

แนวคิด ผู้นำทางทหาร

หากสงครามเป็นเงื่อนไขที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อเกิดความขัดแย้งกันแล้วไม่สามารถตกลงกันได้ และเมื่อเกิดสงครามขึ้น ก็จะมีเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการรบ แต่เครื่องมือหลักก็คือคน ซึ่งทำหน้าที่ทหาร แม้ยุทธโธปกรณ์อื่นสามารถจะเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาต่าง ๆ แต่ก็ยังคงต้องใช้คนในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ในสงคราม ดังนั้น ผู้ที่จะมาเป็นผู้นำของทหาร ต้องมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาทหารให้อยู่ในระเบียบวินัย เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด มีความเฉลียวฉลาด สามารถประมาณสถานการณ์ได้ถูกต้อง ตัดสินใจได้เหมาะสม มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการรบ สามารถนำหน่วยปฏิบัติการกิจได้สำเร็จลุล่วง เป็นที่ไว้วางใจ และเชื่อถือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ผู้นำทางทหาร คือผู้ที่มีศิลปะการจงใจ และอำนวยความสะดวกให้ทหารปฏิบัติการกิจสำเร็จ โดยมีความเชื่อฟัง ความมั่นใจ ความเคารพนับถือ และความร่วมมืออย่างภักดีจากทหาร (คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาชั้นพื้นฐาน, 2541)

พรทิพย์ คล้ายคลึง (2549, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของผู้นำทางทหารไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานให้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารหน่วยงาน กำหนดนโยบาย ปกครองบังคับบัญชาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ทางราชการกำหนดเอาไว้

หิรัญ สินปรุ (2545, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของผู้นำทางทหารไว้ว่า ผู้นำทางทหาร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง มีสิทธิ มีอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบซึ่งแตกต่างกันไปตามลำดับชั้นและหน้าที่ของหน่วย

ภักถณ สนิตสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของผู้นำทางทหารไว้ว่าเป็นผู้นำในขอบเขตของการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาในแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ดำเนินการบริหารการบังคับบัญชาให้เหมาะสม โดยมีขวัญ วินัย ความรักหมุ่คณะ และสมรรถภาพ เป็นตัวชี้วัดความเป็นผู้นำทางทหาร ดังนั้น ผู้นำทางทหารกับผู้นำในบริบทอื่น มีบทบาทและหน้าที่ของผู้นำที่ไม่แตกต่างกันตามความหมาย แต่สิ่งที่แตกต่างกัน คือ อัตลักษณ์ของผู้นำในแต่ละวงการที่ต้องมีคุณลักษณะเฉพาะตัว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ

ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้นำ โดยเชื่อว่าความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับคุณลักษณะทางด้านกายภาพ และใช้คุณลักษณะของผู้นำนี้เป็นตัวกำหนดความแตกต่างกับผู้ที่ไม่ได้เป็น โดยในการศึกษาวิจัยตามทฤษฎีนี้จะมุ่งไปที่คุณลักษณะที่ผู้นำควรมี ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ หลายประการ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำไว้ ที่สำคัญ มีดังนี้

Kirkpatrick and Locke (1991, p. 89) กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำในยุคปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ

1. มีแรงขับสูง หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้นำเป็นผู้มีความพยายามสูงในการทำให้งานบรรลุความสำเร็จสูงสุด มีความกระตือรือร้น พยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่าจะมีอุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ในหลาย ๆ ประเทศ ต้องการประสบความสำเร็จของผู้บริหาร ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตขององค์กร ผู้นำในสมัยก่อนเน้นความสำเร็จในการทำงาน โดยที่ผู้นำมีแรงขับในการทำงานสูง
2. มีแรงจูงใจสูง ผู้นำยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่มีแรงขับเท่านั้น แต่มีความต้องการอำนาจสูงชอบที่จะนำมากกว่าตาม ความต้องการอำนาจคือความพยายามที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น และมีอำนาจในการทำให้ผู้อื่นยอมรับ ไว้วางใจ และทำงานให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์

3. มีความซื่อสัตย์ หมายถึง ผู้นำที่มีคุณลักษณะ ที่กระทำตามที่ได้พูดไว้ รักษาคำมั่นสัญญา เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์จะทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ

4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ผู้นำที่มีความมั่นใจในตนเองชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ เช่น เชื่อกันว่าทำงานได้สำเร็จแม้ว่าจะมีอุปสรรค ตัดสินใจได้ในสภาพความไม่แน่นอนของสถานการณ์ด้วยความมั่นใจในตนเอง

5. มีสติปัญญา หมายถึง ผู้นำควรมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดเพียงพอที่จะรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมาก และสามารถที่จะกำหนดวิสัยทัศน์ รวมทั้งแก้ปัญหาด้วยการตัดสินใจที่ถูกต้อง

6. มีความรู้ในด้านธุรกิจ หมายถึงผู้นำที่มีความรู้มากในเชิงธุรกิจ เช่น อุตสาหกรรมการแข่งขัน เทคโนโลยีต่าง ๆ ผู้นำที่ชอบแสวงหาความรู้ ชอบการเรียนรู้ มีความเฉลียวฉลาด มีความก้าวหน้าในอาชีพสูง มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการทำงานในองค์กร

นอกจากนั้นยังมีนักวิชาการบางท่านมีความเชื่อว่าผู้นำเกิดขึ้นจาก 2 คุณลักษณะ คือ

1. คุณลักษณะพิเศษที่ติดตัวมาแต่กำเนิดมากกว่าคนอื่น ๆ ได้แก่ เกิดจากบรรพบุรุษตระกูลผู้นำ รูปร่างสูงใหญ่ เสียงมีพลัง ตาเป็นประกาย บุคลิกดี ฉลาดสติปัญญาดีไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้

2. ผู้นำไม่ได้มีคุณลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดขึ้นโดยการเรียนรู้และประสบการณ์มีพลังและความทะเยอทะยาน มีความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ คุณธรรม และยึดมั่นในหลักการ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีสติปัญญา มีความรอบรู้ใน มีความสามารถสูงในการควบคุม

ส่วนคุณสมบัติทั่วไปของผู้นำที่ทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่

1. มีความเฉลียวฉลาด สติปัญญาดี มีการตัดสินใจที่ดีและมีความสามารถในการพูด

2. ได้รับความสำเร็จในการศึกษา มีการศึกษาดี และมีสุขภาพดี

3. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีความมั่นคงทางอารมณ์

4. มีความมานะพยายามและผลักดันให้บรรลุความสำเร็จ

5. มีทักษะทางสังคม มีส่วนร่วมในสังคมและปรับตัวให้เข้ากันได้ดีกับกลุ่มและบุคคล

ต่าง ๆ

6. มีความปรารถนาที่จะมีสถานะตำแหน่งทางสังคมที่ดี

คุณลักษณะของผู้นำเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อความเป็นผู้นำ คุณสมบัติเหล่านี้สามารถทำให้มีขึ้นได้ มิได้มีมาแต่กำเนิด สามารถฝึกได้ ดังนั้นจึงทำให้เกิดมีโปรแกรมพัฒนาทักษะเหล่านี้เพื่อความเป็นผู้นำ (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2546)

Stogdill (1974) ได้ทำการจำแนกลักษณะของความเป็นผู้นำไว้ 6 ประเภท คือ

1. คุณลักษณะทางกาย คือ คุณลักษณะภายนอกต่าง ๆ ที่เราสามารถมองเห็นได้ เช่น อายุ ลักษณะท่าทาง น้ำหนัก ส่วนสูง เป็นต้น
2. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง ภูมิหลังต่าง ๆ ของผู้นำ เช่น การศึกษา สถานภาพทางสังคม เป็นต้น
3. สถิติปัญญา ความรู้ ความสามารถที่ผู้นำมีอยู่
4. บุคลิกภาพ เช่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น
5. ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร
6. ลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม คือ เป็นผู้ที่มิมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย รวมถึงการเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น

จากการศึกษาของ Stogdill ดังกล่าวข้างต้น พบว่า แม้จะมีคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลเป็นอย่างมาก เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และแรงจูงใจที่แรงกล้าที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมาก แต่ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลก็จะสัมพันธ์กับปัจจัยสถานการณ์บางอย่างด้วย เช่น คุณลักษณะในเรื่องความคิดริเริ่ม บางสถานการณ์อาจทำให้ประสบความสำเร็จ แต่ในบางสถานการณ์ก็ไม่สำคัญ ดังนั้นคุณลักษณะที่ศึกษามานั้นจึงไม่สามารถสรุปยืนยันได้ว่าจะทำให้บุคคลผู้นั้นเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ (สุพานี สฤญภูวานิช, 2552, หน้า 238)

ชูพงศ์ ปัญจวัต (2541, หน้า 69) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำไว้ว่า คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ในปัจจุบันนั้น จะต้องประกอบไปด้วย

1. มีความสามารถและทักษะในงานที่ตนเองรับผิดชอบ
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมั่นแสวงหาหนทางในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
3. มีความฉลาด สุขุมและรอบคอบในการตัดสินใจ รู้จักมองถึงข้อดีและข้อเสียของการตัดสินใจและคำนวณถึงความคุ้มค่าในการตัดสินใจนั้นได้ถูกต้อง
4. มีความเชื่อมั่นในตนเองและยอมรับในความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองแต่ก็ไม่ปิดตัวเองโดยการไม่ฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ของผู้อื่น
5. มีอารมณ์ขันและมองสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแง่ดี ปรับการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทางที่เป็นประโยชน์และสามารถพัฒนาต่อไปได้ไม่หมดกำลังใจในการทำงาน

6. เป็นผู้ที่สามารถแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม ไม่ก้าวร้าว หรือวางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นแต่ก็ไม่ใช้การขอมจ้านน

7. เข้าสังคมเก่งและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง ในระดับหนึ่งซึ่งไม่มากจนเกินขอบเขต

8. รู้จักในการแสดงออกโดยเลือกแสดงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพอารมณ์ ของสมาชิกในกลุ่ม

9. สามารถควบคุมตนเองได้ดีทุกสถานการณ์ไม่แสดงอารมณ์ออกนอกหน้ามากเกินไป

กวี วงศ์พุทธ (2542, หน้า 109) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำว่า หมายถึง ความสามารถในการนำและดำเนินกิจกรรมให้กลุ่มบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีการศึกษาคดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรและของสังคม มีจิตสำนึกที่จะทำความดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญ มีความตื่นตัวและรอบรู้สถานการณ์รอบด้านอยู่ตลอดเวลา มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างผลงานและมาตรฐานในการทำงาน มีวินัยในตนเอง มีสุขภาพทางกายและทางใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการตัดสินใจ ได้ดี มีความยุติธรรม มีความเสียสละ มีบุคลิกลักษณะดี มีความรู้ในหน้าที่การงานดี มีความสามารถ จูงใจผู้อื่นได้ดี มีความสามารถสร้างความสามัคคีได้ เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและบังคับตนเองได้ ไม่โอ้อวด หยิ่งยโส ทะนง ะโสโอหัง มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดี มีความสุจริตใจต่อทุกคน

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2544, หน้า 13-19) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำไว้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำ มีดังนี้

1. แสดงความเป็นของแท้ หมายความว่า ผู้นำต้องแสดงความเชื่อมั่นศรัทธาในสิ่งที่ตนยึดถือต่อค่านิยมสร้างสรรค์อย่างแท้จริง กระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยาน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีขององค์กรได้

2. การมีวิสัยทัศน์ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จะเห็นคุณค่าของประสบการณ์ที่ได้อุ้ ได้เห็นจะยึดเป้าหมายที่มุ่งสร้างผลกระทบทางบวกแก่อนุชน องค์กร และสังคม มีเจตจำนงแน่วแน่ หลักการมากกว่าจะคำนึงถึงตัวบุคคล

3. ต้องมีความกล้าตัดสินใจ จะต้องทำการตัดสินใจที่เหมาะสมทันการและต้องตัดสินใจภายใต้ข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้นำต้องสามารถเลือกชนิดของการตัดสินใจได้ว่า หากเป็นเหตุการณ์ที่เป็นกิจวัตรที่มีกฎระเบียบกำหนดไว้แล้วสามารถคาดคะเนผลได้ย่อมตัดสินใจได้ทันที แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดหวังเสี่ยงเห็นผลกระทบได้ไม่แน่นอนการตัดสินใจอาจเกิดผลกระทบต่าง ๆ ได้อาจต้องระมัดระวังต้องพินิจพิเคราะห์ข้อมูลประกอบเป็นเชิงปรับเปลี่ยนหรือ

ตัดสินใจที่เป็นกลยุทธ์ ผู้นำต้องมีจุดยืนไม่ปล่อยหรือมัวแต่วิเคราะห์ข้อมูลจนเสียโอกาสที่ดีในการตัดสินใจ หากเป็นไปได้การตัดสินใจควรทำในรูปของกลุ่มหรือคณะ ผู้นำที่ดีต้องกล้ารับผิดชอบต่อการตัดสินใจใด ๆ ที่เกิดขึ้นและให้เครดิตแก่ผู้เกี่ยวข้องหากผลดีบังเกิดมีขึ้น

4. แสดงความใส่ใจ ผู้นำต้องเลือกที่จะใส่ใจและสนใจในบางเรื่องและทีละเรื่อง โดยการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของงานที่ทำ

5. สร้างความรู้สึกประทับใจเป็นส่วนตัว ผู้นำที่ดีต้องสามารถสร้างศรัทธาและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา รู้จักใช้ช่องทางการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างถูกต้อง สอบถามสารทุกข์สุขดิบของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำในยุคนี้ต้องรู้จักบริหารความประทับใจ รู้จักที่จะชูบทบาทภาพพจน์ของตัวเองให้สูงโดดเด่นหรือลดบทบาทให้น้อยลงให้ถูกกาลเทศะ รู้จักวางมาดได้อย่างเหมาะสมแนบเนียนและคงเส้นคงวา

6. มีความสามารถในการสื่อสารและเก่งคน ผู้นำที่ฉลาดต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังอย่างกระตือรือร้น ใส่ใจ ไม่พูดขัด ไม่พูดขึ้นนำ หรือแสดงตนว่า “อาบน้ำร้อนมาก่อน” ผู้นำต้องฟังให้มาก เพราะว่าการฟังคือการได้โอกาสรับรู้ข่าวสาร

7. การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ลักษณะการทำงานของผู้นำที่ดี คือ ไม่รู้เหนื่อย มีพลัง มีการเคลื่อนไหวเป็นพลวัตอยู่เสมอ มีอะไรใหม่ ๆ อยู่เรื่อย ๆ มองโลกในแง่ดีและแสวงหาความรู้ อยู่เสมอ

อัฐพร ภูเจริญ (2545, หน้า 84) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำไว้ว่า ถ้าเรามีคุณลักษณะผู้นำแล้วก็ต้องเก็บรักษาไว้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้ายังไม่มีจะต้องเร่งรีบสร้างขึ้นมาใหม่ในตัวเราให้ได้ ซึ่งคุณลักษณะผู้นำที่ควรจะต้องสร้างให้มีขึ้นนั้นมี ดังนี้

1. บุคลิกและพื้นฐานความคิดบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความมั่นใจในตนเอง ความสามารถที่จะแยกแยะผิดชอบชั่วดี รู้ว่าควรทำหรือไม่ควรทำอะไร รักเกียรติของตน เชื่อถือได้ ไม่โกหก ไม่โกง ไม่ขโมย

2. ความสามารถในการตัดสินใจได้ถูกต้องตามหลักเหตุผลรวมถึงการรู้จักใช้สัญชาตญาณและสามารถตัดสินใจได้ทันที่ในจังหวะและเวลาที่เหมาะสมโดยปราศจากความลังเล

3. รู้จักใช้ปัญญาในการวางแผนและออกคำสั่ง เมื่อได้ตัดสินใจไปแล้วก็ต้องสามารถวางแผนที่จะดำเนินการต่อไปและแจกจ่ายงานให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมได้ด้วย

4. ความกล้าที่จะลงมือปฏิบัติ โดยเฉพาะความคิดใหม่ ๆ ที่จะนำความเปลี่ยนแปลงมาให้

5. ความสามารถในการจัดการ คือ การดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้ ผู้นำที่ดีจำเป็นต้องพิสูจน์ความสามารถในการจัดการดำเนินการทำงานให้สำเร็จด้วยทรัพยากร (แรงงาน เงินทุน เวลา อุปกรณ์ ฯลฯ) เท่าที่มีอยู่

สมชาย เทพแสง (2546, หน้า 12) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำไว้ว่า ผู้นำที่มีคุณภาพนั้น จะต้องมียุทธลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้นำวิสัยทัศน์และสามารถกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคคลต่าง ๆ ได้
2. ใช้หลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม
3. เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร
4. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
5. ผู้นำคุณภาพจะต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

รู้จักใช้ข้อมูลสถิติในการวิเคราะห์และตัดสินใจ

6. ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือลูกน้อง
7. มีความสามารถในการสื่อสาร
8. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจ
9. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ผลที่ได้จากการศึกษาตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลๆ หนึ่งมีความเป็นผู้นำ ซึ่งคนที่เป็นผู้นำจะต้องมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไป โดยลักษณะต่าง ๆ นั้น อาจมีมาตั้งแต่กำเนิด หรืออาจจะเกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาาก็ได้ ซึ่งคุณลักษณะผู้นำที่สำคัญได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญ มีวินัยในตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุขุมรอบคอบ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและความรู้ทั่วไป พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความซื่อสัตย์ และมีวิสัยทัศน์ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางทหาร

ทหารอาชีพ หมายถึง การเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพทหาร พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำ หรือมิได้ทำ ต้องเสียสละ อุทิศตนเอง เพื่อเอกราช และความปลอดภัยของประเทศชาติ จะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับระเบียบวินัย ประเพณีของทหาร และสังคมภายนอก โดยยึดถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้ อย่างมีศักดิ์ศรี ทหารอาชีพจึงต้องมีคุณลักษณะ 4 อย่าง คือ มีความสำนึกในการเป็นทหาร มีการฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความกล้าหาญ (คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2541, หน้า 35) ซึ่งการที่จะปลูกฝังทหารให้มีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้นำทหารต้องมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของความเป็นผู้นำเพียงพอ เพื่อให้ทหารเกิดความเคารพ ศรัทธา เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ คือ พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของผู้นำที่พึงต้องมีจิตตัว เป็นสิ่งสำคัญ

ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น เชื่อฟัง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ที่จะทำให้การปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้นำที่มีคุณลักษณะผู้นำทางทหาร มิได้หมายถึงทหารที่ได้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องมีในตัวตนและสำนึกของการเป็นทหารที่จะต้องมีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใจเข้มแข็ง มีความกล้าหาญ สามารถพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อปรับปรุงยุทธวิธี และพัฒนากองทัพให้เจริญก้าวหน้า (ศิริ ทิวะพันธ์, 2540) ดังเช่น การปลูกฝังในเรื่องความเป็นผู้นำทางทหารของโรงเรียนเตรียมทหาร มีแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางทหาร 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549) เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเตรียมทหารทุกคน มีคุณลักษณะทหารเบื้องต้น เพื่อให้พร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายเรือตำรวจ สำหรับคุณลักษณะผู้นำทางทหารของกองทัพไทยนั้น ได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากกองทัพสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ลึกลง และการได้รับความร่วมมือจากการส่งทหารไทยไปเรียนวิชาการทหารและการแลกเปลี่ยนทางทหารในสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่อง เมื่อนายทหารเหล่านั้นกลับมาประจำการในประเทศไทย จึงได้นำหลักการและแนวคิดที่ได้รับการศึกษามาปรับใช้ คุณลักษณะของผู้นำทางทหารของไทยเริ่มจากกองทัพบกและกลายเป็นกรอบเผยแพร่ไปยังเหล่าทัพอื่น ๆ

กำหนดคุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามเนื้อหาใน รส. 22-100 คู่มือราชการสนาม ว่าด้วยลักษณะผู้นำทางทหาร พ.ศ. 2517 กรมยุทธศึกษาทหารบก (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2552) ในช่วงแรกของการศึกษา กองทัพบกเผยแพร่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำทางทหารเพียง 14 ประการ ต่อมาได้เพิ่ม ความมีวิสัยทัศน์ ขึ้นมาอีกหนึ่งประการ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน รวมเป็นคุณลักษณะผู้นำทางทหาร 15 ประการ (ภักถน สนิตสม และณัฐพล จารัตน์, 2558) ได้แก่

1. ลักษณะท่าทาง
2. ความกล้าหาญ
3. ความเด็ดขาด
4. ความเชื่อถือได้
5. ความอดทน
6. ความกระตือรือร้น
7. การริเริ่ม

8. ความซื่อสัตย์
9. วิจรรณญาณ
10. ความยุติธรรม
11. ความรอบรู้
12. ความจงรักภักดี
13. กาลเทศะ
14. ความไม่เห็นแก่ตัว
15. ความมีวิสัยทัศน์

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 15) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ สำหรับเป็นพื้นฐานสำคัญของผู้นำหน่วยทุกระดับ มี 14 ประการ เช่นเดียวกับของกองทัพบก แต่ไม่ได้กำหนดในด้านความมีวิสัยทัศน์ไว้ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะก่อให้เกิดการตอบสนอง ของผู้ใต้บังคับบัญชาต่อผู้นำ จึงเป็นการสมควรที่ผู้นำทุกคนพึงตรวจสอบตนเองว่ามีคุณลักษณะ ความเป็นผู้นำมากน้อยเพียงใด ดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่มีอยู่แล้ว และขณะเดียวกันพยายามเสริมสร้างสิ่งที่ยังขาดอยู่ เพื่อความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์ จากผลของการสำรวจวิจัยและตรวจสอบคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่สุดที่ผู้นำทางทหารพึงจะมี เพื่อทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อถือ เชื่อมั่น เชื่อฟังและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง คุณลักษณะ 14 ประการ ได้แก่

1. ลักษณะท่าทาง
2. ความกล้าหาญ
3. ความเด็ดขาด
4. ความไว้วางใจได้
5. ความอดทน
6. ความกระตือรือร้น
7. ความริเริ่ม
8. ความซื่อสัตย์
9. คุณพิณิจ
10. ความยุติธรรม
11. ความรู้
12. ความจงรักภักดี
13. ความแนบเนียน
14. ความไม่เห็นแก่ตัว

คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 48)

ให้ความหมายของคุณลักษณะผู้นำทางทหาร ไว้ว่า เป็นคุณสมบัติประจำตัวบุคคลที่ทำให้ได้รับความเชื่อฟัง ความมั่นใจ ความเคารพนับถือ และความร่วมมืออย่างภักดีจากผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ซึ่งมีได้หมายถึงผู้ที่มีร่างกายสูงใหญ่ แข็งแรง สง่างาม แต่เพียงอย่างเดียว หรือผู้ที่มีคุณลักษณะเช่นนั้นแล้วจะไม่สามารถเป็นผู้นำทางทหารได้ แต่ผู้นำทางทหารนี้ สามารถทำการฝึก หรือสร้างให้เกิดขึ้นกับตัวเองได้ โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้นำทางทหารไว้ 14 ประการ เช่นเดียวกับข้างต้น

กองทัพเรือกำหนดค่านิยมทหารเรือ 4 ประการ เพื่อให้กำลังพลของกองทัพเรือยึดถือปฏิบัติร่วมกัน รวมทั้งเป็นการปลูกฝังกำลังพลให้เป็นทหารเรือที่ดี มีความสามารถในวิชาชีพ ชื่อสัตย์สุจริต ซึ่งผู้บังคับบัญชาทหารสามารถนำมาใช้ในการอบรม สั่งสอนผู้ใต้บังคับบัญชาของตนได้ ดังนี้ (กองทัพเรือ, 2553)

1. ความเป็นชาวเรือ (Seamanship) หมายถึง การแสดงออกซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะ เปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน จะทำกิจการงานใดย่อมทำโดยพร้อมเพรียงกัน รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน รู้จักการทำงานเป็นทีม และทำงานอย่างผู้รู้จริง มีความกล้าหาญ อดทน มีน้ำใจและเด็ดเดี่ยว มีความละเอียดรอบคอบ ไม่ประมาท อีกทั้งยึดมั่นในแบบขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรืออันดีงาม

2. ความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี (Allegiance) หมายถึง การดำรง เชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า การพิทักษ์รักษา ปกป้องไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความเป็นผู้มีอุดมการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และสถาบันการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ต่อหน่วยงาน ต่อหน้าที่ ต่อผู้ร่วมงาน และต่อตนเอง

3. ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นสุภาพบุรุษทหารเรือ (Integrity and gentleman) หมายถึง ความเป็นผู้มีคุณธรรม (คุณงามความดี) จริยธรรม (ประพฤติชอบ) มีความเมตตา กรุณา และเสียสละ ไม่โอ้อวด ไม่ทับถม ไม่ก้าวร้าวผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยา มีความสุภาพอ่อนโยน รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจนักกีฬา พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ รวมทั้ง ประพฤติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

4. ความเป็นผู้นำ (Leadership) หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพและลักษณะทหารที่ดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีวินัย เสียสละ อุทิศตน และตรงต่อเวลา มีความอดทนพากเพียร ในการปฏิบัติงาน มีความกล้าหาญที่จะเผชิญอันตรายจากการรบหรือการปฏิบัติงานในห้วงการกระทำ

ในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ ยึดมั่น
 ในระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมของทหารอย่างเคร่งครัด มุ่งมั่น ทำสิ่งใดทำจริง
 โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ยึดถือภารกิจและหน้าที่เหนือสิ่งอื่นใด

นอกจากนั้น กองทัพอเรือได้กำหนดคุณสมบัตินายทหารเรือไทยไว้ 5 ข้อ เพื่อให้กำลังพล
 ที่เป็นนายทหารสัญญาบัตรยึดถือปฏิบัติ ดังนี้ (กองทัพอเรือ, 2529)

1. มีความรู้
 - 1.1 จะต้องขวนขวายหาความรู้และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
 - 1.2 รู้จักถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
 - 1.3 รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์
 2. เป็นผู้นำทางทหาร
 - 2.1 มีลักษณะท่าทางองอาจสมเป็นทหาร และมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ
 - 2.2 มีระเบียบวินัย
 - 2.3 มีความสำนึกในหน้าที่ กล้าตัดสินใจ และรับผิดชอบ
 - 2.4 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
 - 2.5 มีจิตใจแน่วแน่ไม่ท้อถอย
 - 2.6 มีความอดทนพากเพียรและกระตือรือร้น
 - 2.7 มีความริเริ่ม
 - 2.8 มีความเป็นธรรม
 - 2.9 มีไหวพริบ
 3. มีความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี
 4. เป็นสุภาพบุรุษ
 - 4.1 มีความเมตตา กรุณา เสียสละ ไม่อิจฉาริษยา
 - 4.2 มีคุณธรรมและจริยธรรม
 - 4.3 มีความสุภาพอ่อนโยน
 - 4.4 รู้จักกาลเทศะ
 5. มีความละเอียดรอบคอบไม่ประมาท
- ศิริ ทิวะพันธ์ (2540, หน้า 6-18) กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำทางทหารไว้ว่า ผู้บังคับหน่วย
 จะต้องมีความรู้คุณลักษณะประจำตัว ดังต่อไปนี้
1. มีจิตใจเข้มแข็งและมีความเข้าใจลึกซึ้ง
 2. มีความสามารถในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

3. มีความสนใจในวิชาความรู้อย่างกว้างขวาง
4. มีความสามารถในการจัดระบบ
5. มีความรับผิดชอบ
6. มีนิสัยรุกรบและอ่อนตัว
7. มีธรรมชาติเกิดคู่ในการเป็นผู้บังคับหน่วย
8. มีความสามารถในการควบคุมสถานการณ์
9. สามารถเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียแล้วตกลงใจได้อย่างรวดเร็ว
10. มีความกล้าหาญและความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างถูกต้อง

และทันทีทันใด

11. กล้าคัดค้านแนวความคิดดั้งเดิมเมื่อความจำเป็นบังคับ
 12. กล้าแสดงทรรศนะต่อหน้าผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเมื่อสามารถทำได้ โดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นคัดค้านของผู้ที่ท่านกำลังพูดด้วย
 13. ต้องเสียริเริ่มและปรับปรุงยุทธวิธีอย่างกล้าหาญเมื่อมีความจำเป็นเพื่อให้บรรลุภารกิจ ต้องรู้ว่าสถานการณ์ใดจำเป็นต้องถอนตัวหรือต้องทำลายข้าศึกและต้องพร้อมที่จะปรับยุทธวิธีโดยไม่รีรอ
 14. มีความรอบรู้ มีทรรศนะและความสนใจอย่างกว้างขวาง
 15. ต้องยึดมั่นในคุณธรรมอย่างมั่นคงต้องถือว่าตำแหน่ง ฐานะ ยศ และสังกัดมิใช่สิ่งแสดงถึงความโก้เก๋หรือใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาสิทธิพิเศษใด ๆ ต้องระลึกเสมอว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นเพียงส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานเท่านั้น
 16. ต้องมีความจริงใจและซื่อสัตย์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
 17. ต้องดำรงตนเป็นตัวอย่างของความเป็นผู้มีลักษณะมักน้อยและไม่ฟุ้งซ่านไม่แสวงหาความเด่นดังในวงสังคมโดยทำให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาต้องได้รับความเสียหาย
- โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 33-38) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำทหารไว้ว่า การที่จะเป็นผู้นำทหารที่ดีได้นั้นจะต้องมีหลักการในการปฏิบัติตน และได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาว่าประกอบด้วยคุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัติในหน้าที่ราชการ นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บังคับบัญชาและหลักการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
1. รู้จักหน้าที่ของตน
 2. รู้จักตัวเองและฝึกฝนตนเองให้ดีขึ้น
 3. รู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาของตนและสอดคล้องคุณแลการสวัสดิการของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. ให้ผู้ได้บังคับบัญชาในสิ่งที่ควรรู้

5. คำสั่งหรืองานที่สั่งไปต้องให้เข้าใจและปฏิบัติได้ กำกับดูแลการปฏิบัติให้ถูกต้อง

และสำเร็จตามความมุ่งหมาย

6. ทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

7. ฝึกให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

8. ตัดสินใจรอบคอบถูกต้องและถูกกาลเทศะ

9. ปลูกฝังความรับผิดชอบให้เกิดแก่หน่วยได้บังคับบัญชา

10. ใช้คนให้เหมาะสมกับความสามารถของเขา

11. รับผิดชอบในการปฏิบัติของตนและติดตามงาน

คุณสมบัติในทางส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา (Personal qualification) หมายถึง อุปนิสัยใจคอประจำตัวบุคคล เช่น ไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละเพื่อหน้าที่ราชการและส่วนรวม เป็นผู้ที่เคารพในเหตุผล เชื่อตรงต่อหน้าที่ เชื่อสัจย์ต่อเพื่อนร่วมงานทั้งผู้ที่สูงกว่าและผู้ที่เสมอกันมีอัธยาศัยต่อบุคคลทั่วไปซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. มีอุปนิสัยใจคอโอบอ้อมอารี มีมนุษยสัมพันธ์
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. มีสติมั่นคง
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ
6. มีใจเป็นธรรม

คุณสมบัติในหน้าที่ราชการของผู้บังคับบัญชา (Professional qualification) ความรู้ความสามารถในหน้าที่ราชการนั้น ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการมีความรู้ในงานในหน้าที่ของตนเท่านั้น หากต้องมีความคิดก้าวหน้า มีความคิดริเริ่มและแนวความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อม ความน่าจะเป็นไปได้เกี่ยวกับการวางกำลัง การติดต่อประสานงานและการวางแผนร่วมกับเหล่าทัพอื่น ๆ การเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในงานด้านบริหารและงานด้านยุทธการเพื่อเน้นพื้นฐานในการพิจารณาและตัดสินใจ ความรู้ในหน้าที่ที่จะนำมาประกอบ คุณสมบัติในหน้าที่ราชการนั้นแยกออกได้ดังนี้

1. ความรู้ทางทหารทั่วไป (General military knowledge) หมายถึง ความรู้ในด้านวิชาทหารที่ได้รับการฝึกอบรมจากโรงเรียนทหารและความรู้สามัญเกี่ยวกับวิชาทหาร เช่น วินัยทหาร การใช้อาวุธ การปฐมพยาบาล การยิงชีพ การหลบหลีก และหลีกหนี ตลอดจนการปกครองบังคับบัญชาขั้นมูลฐานและงานด้านธุรการ

2. ความรู้ในหน้าที่การงาน (Job knowledge) หมายถึง ความรู้ในสายงานในเหล่าของตน และต้องรู้อย่างแท้จริงในระดับผู้บังคับบัญชาเหนือตนด้วย สามารถให้คำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับ ปัญหาในสายงานของตนเองให้ผู้บังคับบัญชาและเสนอแนะผู้บังคับบัญชาเหนือตนได้เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงและงานพิเศษอื่น ๆ เช่น การเงิน การสวัสดิการ และกฎหมายต่าง ๆ พอสมควร

3. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร (Ability to communicate) ผู้บังคับบัญชาจะต้อง มีขีดความสามารถในการอ่าน พูด และเขียน ได้ถูกต้องเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา มีความเชื่อมั่นตนเอง รับผิดชอบตนเองและกล้าที่จะรับภัยต่าง ๆ ในอันที่จะฟันฝ่าอุปสรรคให้ บรรลุความสำเร็จ เป็นผู้ที่มีปฏิภาณเฉียบแหลม สามารถใช้หน่วยงานของตนให้เหมาะสมกับโอกาส วางตนให้ผู้บังคับบัญชารักใคร่และเชื่อถือคน มีการตรวจเยี่ยมดูแลความทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงาน มีขวัญดี ไม่ตื่นเต้นตกใจง่ายหรือประหม่าเมื่อประสบภัย มีความเด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ กล้ารับผิดชอบและเสี่ยงภัย มีกำลังกายแข็งแรง ทรหด อดทน บากบั่นต่อการทำงานมีจิตใจแน่วแน่ ทำงานให้เป็นผลดีที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้เพื่อให้บรรลุผล

นอกจากนั้น โรงเรียนเตรียมทหารยังได้กำหนดคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. คุณลักษณะทางสติปัญญา ประกอบด้วย

1.1 ความตื่นตัว คือ ความว่องไวเตรียมพร้อมระวังระไว ตื่นตัวอยู่เสมอ มีสมองคิด คัดอะไรได้ว่องไว มีไหวพริบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างฉับพลัน มีการฝึกแก้ปัญหาอยู่ บ่อย ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และความจำที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาเป็นอันดีจึงทำให้คล่องตัว

1.2 ความคิดสมเหตุสมผล หมายถึง มีความคิดประกอบด้วยเหตุผลที่เหมาะสม แสดงออกทางสติปัญญาในเวลาพูดจาถกเถียง อ้างอิง มีเหตุผลที่น่าเลื่อมใส น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ด้วยการฝึกฝนตนเองจากการคิดก่อนพูดและเวลาพูดต้องหาหลักฐานประกอบเสมอ

1.3 สามัญสำนึก คือ ความรู้สึกรู้สียงอย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไป เช่น ผิดชอบชั่วดีคนธรรมดา ที่ไม่อยู่ในลักษณะวิกลจริตแล้วย่อมมีสติปัญญาคิดเห็นตรงกัน

1.4 คุณพินิจ คือ การพิจารณาตัดสินใจได้ถูกต้องรอบคอบสังเกตได้จากการแก้ปัญหา ที่ประสบต่าง ๆ ไปในทางที่เหมาะสม ความรู้ดีทำให้เกิดคุณพินิจที่ดีทำให้แก้ไขอุปสรรคได้ดี อุปสรรคที่ได้แก้ไขไปแล้วก็กลายเป็นประสบการณ์หรือความรู้ไปในที่สุด

1.5 การเห็นการณ์ไกล การทำสิ่งใดแล้วเล็งเห็นผลในอนาคตเป็นที่ตั้งมองเห็นลู่ทาง ที่จะต้องทำเป็นขั้นตอนเป็นลำดับก่อนหลังไป การประมาณสถานการณ์ซึ่งมีเหตุผล มีการวางแผน มีข้อมูล มีประสบการณ์ มีความสำเร็จและความล้มเหลวที่เคยผ่านมาแล้วเอามาวิเคราะห์ พิจารณาใคร่ครวญหาหนทางปฏิบัติที่มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย

2. คุณลักษณะทางร่างกาย มี 4 ประการ ได้แก่

2.1 สุขภาพ หมายถึง ความสมบูรณ์ของร่างกาย มีสุขวิทยาอนามัยของตนเอง มีการออกกำลังกายที่พียงตามสมควรแก่ความสามารถของร่างกาย ซึ่งการที่จะมีสุขภาพทางร่างกายที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ กิน นอน ออกกำลังกาย ด้วยความเสมอภาคกัน

2.2 กำลังกาย เป็นผลสืบเนื่องมาจากสุขภาพร่างกายดีย่อมมีกำลังกายดี กำลังกายเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เท่ากันและเป็นธรรมชาติที่ไม่จริงยั่งยืนตลอดชีวิต ย่อมมีการเสื่อมลงเป็นธรรมดา

2.3 ความทรหดอดทน คือ ความสามารถของร่างกายที่อดทนต่อความลำบากได้ อดทนต่อความหิวกระหายและความเลวร้ายของดินฟ้าอากาศได้

2.4 รูปร่างท่าทางดี หมายถึง รูปร่างทรวดทรงที่สง่า เครื่องแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ ซึ่งถือว่าเครื่องแบบทหารเป็นเครื่องหมายอันทรงเกียรติ

3. คุณลักษณะทางอารมณ์ มี 11 ประการ ได้แก่

3.1 การเล็งในแง่ดี เป็นแนวความคิดชนิดหนึ่งของคนที่มองคนอื่นในลักษณะของการเป็นมิตรหรือเป็นคนดี

3.2 การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อนร่วมงาน วัฒนธรรมประเพณีทัศนคติของสังคมและการปรับตัวเข้ากับตนเอง ในการปฏิบัติงานจะต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้บังคับบัญชา ปรับตัวให้เข้ากับผู้ที่อยู่เสมอกันและปรับตัวให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีหลักในการปรับตัว คือ การปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาจะต้องทำความเข้าใจในนโยบายและคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยแจ่มแจ้ง มีความซื่อสัตย์รักภักดี จริงใจ ตรงเวลา รู้จักเอาใจผู้บังคับบัญชามาใส่ใจตัวเอง สำหรับการปรับตัวเข้ากับผู้ที่อยู่เสมอกันหรือต่ำกว่านั้น จะต้องโอบอ้อมอารี มีการโอภาปราศรัย มีการแสดงออกซึ่งการให้ความร่วมมือร่วมใจในแง่ดี และความเห็นอกเห็นใจในแง่ที่บกพร่อง พยายามหลีกเลี่ยงความไม่จริงใจหรือความมีใจแคบ ตลอดจนยอมรับความสามารถของบุคคลอื่น ๆ ในหน่วยและความมีใจเป็นธรรมไม่ลำเอียงด้วยประการทั้งปวง

3.3 ความมีใจเยือกเย็น คือ มีความอดกลั้นอยู่ในขั้นสูงหรือความเป็นผู้มีใจหนักแน่น ไม่หือถอย ไม่โกรธง่าย

3.4 การบังคับตนเอง ผู้บังคับบัญชาที่มีลักษณะผู้นำที่ดีจำเป็นจะต้องรู้จักบังคับตนเองหรือมีความสำรวมตนได้ดี ไม่ควรให้อำนาจฝ่ายต่ำหรือสิ่งชั่วร้ายเกิดข่มใจประพฤติดิฉันตนเองคล่องธรรม

3.5 ความกระตือรือร้น เป็นการแสดงออกซึ่งความสนใจ เอาใจใส่ กระฉับกระเฉง กระวีกระวาดในการทำงานให้ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง มีแนวความคิด

อยู่ในใจเสมอว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาไว้วางใจมอบหมายงานวันนี้ให้เราทำจะต้องทำให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูง โดยต้องอยู่ในลักษณะประหยัดด้วย

3.6 การสังคมนิยม มีอสังคมนิยมสามารถคบค้าสมาคมกับบุคคลได้ทุกชั้นอย่างเหมาะสม การสังคมนิยมทำให้เป็นผู้กว้างขวางเมื่อมีกิจทั้งทางราชการและส่วนตัวจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย

3.7 ความแนบเนียน คือ การที่จะทำ พูดหรือคิดอะไร ที่แนบเนียนเหมาะสมกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และศิลปะที่ผู้นำจะต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตัวเองให้ได้

3.8 อารมณ์ขัน เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลที่ทำให้ไม่เครียดเกินไปซึ่งเกิดจากการมองโลกในแง่ดีมองในแง่ของละคร โรงใหญ่ซึ่งต่างคนต่างก็รับบทบาทให้แสดงไม่ใช่เรื่องจริงจังอะไร ถึงแม้ว่าอารมณ์ขันจะเป็นพรสวรรค์อย่างหนึ่งแต่ก็พอจะฝึกฝนได้ ผู้นำควรฝึกฝนให้เป็นคนมีอารมณ์ขันร่าเริงครื้นเครงบ้าง แต่ก็ไม่ใช่พร้าเพื่ออนาคตความนับถือยำเกรงจากผู้ใต้บังคับบัญชา

3.9 ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ความมั่นใจหรือความมั่นคงทางจิตใจ ไม่อ่อนไหวไปตามคำพูดหรือข้อเสนอของคนอื่น การมีฝ่ายอำนาจการสำหรับไว้คอยให้ข้อเสนอแนะเป็นสิ่งที่ดี แต่ความเชื่อมั่นในตนเองก็ยังคงต้องมีอยู่ ข้อเสนอที่ฝ่ายอำนาจการเสนอมานั้นถ้าไม่ตรงกับ ความมั่นใจว่าถูกต้องและดีที่สุดของผู้นำแล้วผู้นำก็มีสิทธิที่จะไม่ทำตามข้อเสนอ นั้น ๆ ความเชื่อมั่นในตนเองจะดีหรือเลวเพียงใดขึ้นอยู่กับ การที่ได้ทำอะไรด้วยตนเองเสมอมา ทำจนชำนาญและมีประสบการณ์ การที่จะเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีได้จะต้องเป็นฝ่ายอำนาจการที่ดีมาก่อน

3.10 ความสนใจกว้างขวาง คือ ความต้องการทางอารมณ์หรือสัญชาตญาณ ในการอยากรู้อยากเห็นเมื่อประสบความสำเร็จไม่เข้าใจอะไรต้องพยายามเข้าหาผู้รู้แม้ว่าผู้รู้จะต่ำศักดิ์หรืออ่อนวัยกว่าก็นับถือเป็นครูผู้ให้ความรู้

3.11 การเข้าใจในคน ต้องรู้จิตวิทยาหรือพฤติกรรมวิทยาว่าด้วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคคล บุคลิกลักษณะความคับข้องใจและธรรมชาติของบุคคล ที่มีต่อหน้าที่การงานได้บ้างตามสมควร

4. คุณลักษณะทางอุปนิสัย ซึ่งมีข้อพิจารณาในการปรับปรุงอุปนิสัยของตนเอง อยู่ 8 ประการด้วยกัน ได้แก่

4.1 ความตรงไปตรงมา คนที่พูดจริงแล้วทำจริงตามคำพูดจะเป็นคนที่น่านับถือในอุปนิสัยเป็นอย่างยิ่ง

4.2 ความจงรักภักดี ผู้บังคับบัญชาไม่ว่าจะตำแหน่งใหญ่หรือน้อยขนาดไหนต้องมีความยอมเสียสละผลประโยชน์ของตนเองเพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำต้องสร้างความประทับใจในการบังคับบัญชาของตน

ให้ผู้บังคับบัญชาเห็นแล้วความจงรักภักดีจะเกิดตามมาเป็นทอด ๆ จนถึงชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

4.3 ความสำนึกในหน้าที่ ในการสร้างความไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและสร้างความเลื่อมใสแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีคุณลักษณะอันใดจะสร้างได้ดีเท่ากับความเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่ ให้ทำตามหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ไม่คั่งค้างตั้งหน้าตั้งตาทำงานไปให้เต็มความสามารถ

4.4 ความไว้วางใจได้ ไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก การเป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมองดูเราอยู่ตลอดเวลาเกิดความเลื่อมใสและไว้วางใจ

4.5 ความกล้าหาญ คือ ความมีใจป่า ใจถึง ยืนยันว่าสิ่งที่ตนทำนั้นถูกต้องไม่เกรงกลัวต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีความผิดพลาดหรือความบกพร่องก็กล้ารับผิดชอบอย่างหน้าชื่นตาบานทำอะไรอย่างมีเหตุมีผลเสมอใช้ประสบการณ์จากความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเองและของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ

4.6 ความเข้มแข็ง คือ ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ อย่างมีเหตุผล

4.7 ความยุติธรรม ได้แก่ ความไม่ลำเอียง ความยุติธรรมเป็นหัวใจของการปกครองคนเป็นส่วนมาก โดยการวางตัวเป็นกลางถือว่าหน้าที่เป็นหน้าที่ ส่วนตัวเป็นส่วนตัวไม่เอามาปะปนกัน ความยุติธรรมนี้หาได้ยากยิ่งในหมู่ข้าราชการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมีกิเลส และความยึดมั่นถือมั่นซึ่งแก้ไขปรับปรุงได้ยากยิ่งนัก ความยึดมั่นถือมั่นดังกล่าวมี 3 ประการ คือยึดสถาบัน บุคคล และผลประโยชน์ เป็นหลัก

4.8 ความไม่เห็นแก่ตัว หลีกเลี่ยงการหาความสุขสบายส่วนตัวด้วยการสร้างความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีการเสียสละเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อผู้น้อย

สุริยนต์ เผือกสกนธ์ (2546) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติประจำตัวของผู้นำทางทหารไว้ว่ามีทั้งหมด 12 ประการ คือ ความรู้ ความกล้าหาญ ความเด็ดขาด ความยุติธรรม ความเป็นที่เชื่อถือได้ การมีลักษณะท่าทางดี ความอดทน ความกระตือรือร้น ความซื่อตรง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความไม่เห็นแก่ตัว และความรู้จักกาลเทศะ

วัชระ ฤทธาคนี (2546, หน้า 17-20) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำทางทหารไว้ว่า ในสภาวะสงครามนั้นผู้นำทางทหารทุกระดับชั้นต้องมีความรับผิดชอบสูงมาก 2 ประการ คือ ความรับผิดชอบต่อความเป็นความตายของกองทัพและประเทศชาติตลอดจนความรับผิดชอบต่อชีวิตของทหารทุกคนที่ทดแทนได้ยาก นอกจากนี้ยังได้พูดถึงคุณลักษณะของผู้นำกองทัพที่มีการวิเคราะห์ห้มากรวมตั้งแต่สมัยโบราณและยังมีการพัฒนาให้สมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ปวงว่าประกอบด้วย

1. ความมีคุณธรรม เพราะถ้าขาดคุณธรรมแล้วเสาหลักของกำลังพลก็พังทลาย
2. ความรักดี หมายถึง ความรักดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงาน

ข้างเคียง

3. การอุทิศตนให้กับหน่วยงาน กองทัพ และประเทศชาติด้วยความจริงใจ
4. การตัดสินใจด้วยความมั่นใจ ทันทเวลา ไม่รีรอ และมีสติมั่นคง
5. ความไม่เห็นแก่ตัวแสดงได้ด้วยการเสียสละเพื่อให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (2555, หน้า 2) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำทางทหารไว้ว่า คุณลักษณะผู้นำทางทหารเป็นศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งสามารถเรียนรู้และฝึกฝนพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับศิลปะของวิชาการแขนงอื่น ๆ คุณลักษณะผู้นำไม่ใช่พันธุกรรมที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้ที่มีคุณลักษณะผู้นำทางทหารที่แท้จริงจะต้องปฏิบัติการกิจให้สำเร็จ ใช้วิธีการและเวลาที่น้อยที่สุดก่อให้เกิดการประสานการปฏิบัติภายในกลุ่ม ได้อย่างกลมกลืนที่สุดและถูกต้องตามเป้าหมายที่ทุกคนพึงประสงค์

จุฑามาศ กมลรัตน์ (2551, หน้า 2) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำทางทหารที่ควรปลูกฝังให้มีขึ้นในผู้นำทุกระดับ และนายทหารทุกชั้นยศ ซึ่งมีอยู่ 14 ประการ ได้แก่ ลักษณะท่าทางการวางตัว ความกล้าหาญ ความเด็ดขาด ความไวเนื้อเชื่อใจ ความอดทน ความกระตือรือร้น ความริเริ่ม ความซื่อสัตย์สุจริต ความพินิจพิเคราะห์ ความยุติธรรม ความรอบรู้ ความจงรักภักดี ความรู้จักกาลเทศะ และความไม่เห็นแก่ตัว

อุงเงิน จงรักชอบ (2558, หน้า 27) กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้นำทหารที่ดี 4 ประการ ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้ความสำคัญกับลูกน้อง การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และการเข้าใจการทำงานเป็นทีม

สรุปว่า คุณลักษณะผู้นำทางทหารนั้น เป็นคุณสมบัติที่ดีประจำตัวบุคคลที่จะทำให้ได้รับความเลื่อมใสศรัทธา ความเชื่อถือ ความเชื่อมั่น ความเคารพนับถือ และความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้ใต้บังคับบัญชาของตน มีผลต่อการปกครองบังคับบัญชา ซึ่งผู้นำทางทหารจะต้องมีคุณลักษณะในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา จึงจะสามารถปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างสมบูรณ์แบบ สำหรับครูปกครองของโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ซึ่งมีหน้าที่ในการฝึกอบรมนักเรียนจ่าทหารเรือให้มีความเป็นทหารที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเสียสละ อดทน กล้าหาญ มีวินัย และมีคุณลักษณะอื่น ๆ อีกหลายด้าน ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ จึงมีความสำคัญต่อผู้ที่จะมาเป็นครูปกครองของนักเรียนจ่าอย่างมาก เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี นำเชื่อถือศรัทธา เป็นที่ยอมรับแก่นักเรียนจ่า จึงจะส่งผลให้การฝึกอบรมนักเรียนจ่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้นักเรียนจ่าที่สำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความ

เป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถ มีความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนากองทัพเรือ และประเทศชาติต่อไป ดังนั้น จึงสามารถสรุปคุณลักษณะผู้นำทางทหารที่ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือพึงต้องมีได้ 14 ด้าน คือ ลักษณะท่าทาง ความกล้าหาญ ความเด็ดขาด ความไว้วางใจ ความอดทน ความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่ม ความซื่อสัตย์ คุณยพินิจ ความยุติธรรม ความรู้ ความจงรักภักดี ความรู้จักกาลเทศะ และการไม่เห็นแก่ตัว

คุณลักษณะผู้นำทางทหารของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ลักษณะท่าทางหรือบุคลิกภาพ

พรศิริ กองนวล (2539, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะบุคคลที่ติดอยู่ภายในและแสดงออกมา เพื่อทำการโต้ตอบต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งสามารถสังเกตได้จาก ลักษณะท่าทางการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ ที่มีความแตกต่างกัน

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540, หน้า 195) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพไว้ว่า คือ การมีบุคลิกภาพด้านร่างกายดี แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ มีบุคลิกด้านจิตใจดี มีความเชื่อมั่นศรัทธาผู้อื่น มีความอดทนกล้าหาญ มีเมตตาจิต มีวินัย มีใจเป็นธรรมและมีอารมณ์ขัน มีบุคลิกด้านสังคมดี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของลักษณะท่าทางไว้ว่า คือ การวางตัวอย่างเหมาะสม ด้วยการแสดงออกโดยท่าทาง ท่วงทีวาจา การปรากฏตัว และการประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ซึ่งจะทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตนต่อไป สามารถพัฒนาได้โดย

1. สร้างสรรค์ลักษณะท่าทาง ความประพฤติให้อยู่ในมาตรฐานอันสูงสุด
2. หลีกเลี่ยงการประพฤติชั่วและใช้วาจาหยาบคาย
3. การดื่มสุรา สิ่งมีนเมา ควรยึดหลักพอประมาณ ถ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้
4. ยึดถือสายกลางในการปฏิบัติตน
5. ดำรงไว้ซึ่งลักษณะท่าทางอันสง่าผ่าเผยจนเป็นปกติวิสัย

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542, หน้า 216) ให้นิยามของลักษณะท่าทางไว้ว่าเป็นลักษณะโดดเด่นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งแสดงออกแบบนั้นเป็นประจำ กับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเป็นนิสัยถาวร

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 6) ได้สรุปไว้ว่าบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นอิทธิพลที่สำคัญของผู้นำที่ดีข้อหนึ่ง คือ ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี

เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลซึ่งมีทั้งภายในและภายนอก บุคลิกภาพภายใน คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ เป็นต้น บุคลิกภาพภายนอก คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ท่าทาง หน้าตา การแต่งกาย เป็นต้น การมีบุคลิกภาพที่ดีของผู้นำ ย่อมทำให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

ภักทวน สนธิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 77) ได้ให้ความหมายของลักษณะท่าทางไว้ว่า คือ สิ่งที่ทำให้เกิดความประทับใจ อันเกิดจากท่าทาง อากัปกริยา และการปฏิบัติตัวของบุคคล ผู้นำควรมีท่าทางสง่าผ่าเผย อากัปกริยาโดยทั่วไปและสภาพของเสื้อผ้า ตลอดจนเครื่องใช้อื่น ๆ ควรอยู่ในมาตรฐานที่ดี ควรแสดงอากัปกริยาและท่าทางอย่างภาคภูมิใจและเชื่อมั่น ควรฝึกหัดการใช้เสียงและหัดท่าทางให้หนักแน่นและมั่นคง ไม่ควรใช้คำพูดไม่สุภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงหลีกเลี่ยงคำพูดที่ดูหมิ่นหยาบคาย เยาะเย้ยประชดประชันหรือแดกดัน ตลอดจนออกคำสั่งด้วยความโกรธแค้นตำหนิไม่เลือกหน้า ผู้นำที่มีอารมณ์หงุดหงิดและควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ จะไม่สามารถสร้างกลุ่มพรรคพวกได้ในทำนองเดียวกัน ผู้นำที่ทำตัวจู้จี้จ้าน และอึกทึกครึกโครมในขณะดื่มสุราหรือควบคุมสติไม่อยู่ ก็จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหมดความเคารพนับถือ

สรุปได้ว่า ลักษณะท่าทางหรือบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะท่าทาง บุคลิก กิริยาอาการ รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตัวของแต่ละบุคคล ในการแสดงออกให้ผู้อื่น ได้รับรู้ ซึ่งผู้นำต้องต้องมีลักษณะท่าทางหรือบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น

ความกล้าหาญ

กองบัญชาการทหารสูงสุด (2526, หน้า 74) ได้ให้ความหมายของความกล้าหาญไว้ว่า คือ ความเป็นคนมีขวัญดี มีน้ำใจอันกล้าไม่ย่อถอยต่ออุปสรรคอันเป็นความยากลำบาก ตลอดจนไม่สะทกสะท้านต่อภัยที่จะมีมาเป็นลักษณะที่ตรงข้ามกับความกลัวหรือความขลาด ความกล้าหาญเป็นพลังที่ส่งกำลังจิตใจในการหักใจ ฝืนใจให้มีความเพียรบากบั่น มีจิตใจต่อสู้ที่จะเอาชนะต่อกิจการต่าง ๆ ให้สำเร็จสมความประสงค์

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของความกล้าหาญไว้ว่า คือ อำนวยการใจที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้เมื่อตกอยู่ในอันตรายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ด้วยลักษณะอันสงบและมั่นคง สามารถพัฒนาได้โดย

1. ศึกษาและเข้าใจในปฏิกริยาที่แสดงออกเมื่อตกอยู่ในอารมณ์แห่งความกลัว
2. ควบคุมความกลัว โดยพัฒนาความสามารถบังคับหรือควบคุมใจตนเองให้ได้
3. พยายามรักษาความคิดมิให้สับสน อย่าเป็นผู้เกรงกลัวอันตรายใด ๆ จนมากเกินไป
4. ถ้ามีความเกรงกลัวในการปฏิบัติสิ่งใด ๆ ในชีวิตประจำวัน จงบังคับใจตนให้กระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งนั้นจนกว่าจะหายกลัว

5. ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าจะได้รับการตำหนิหรือประณามก็ตาม

6. ยอมรับในข้อตำหนิที่เตือนเมื่อตนกระทำผิด

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 6) ได้สรุปความหมายของความกล้าหาญไว้ว่า หมายถึง การไม่เกรงกลัว การกล้าเผชิญหน้ากับภัยพิบัติโดยไม่รู้สึกลัว กลับริมพลังที่จะต่อสู้ต่ออุปสรรค นั้น ๆ กล้าที่จะเผชิญกับอันตรายและกล้าที่จะยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น อีกทั้งกล้าที่จะยอมรับความผิดในทุกโอกาส

ภักทณ สนธิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 77-78) ได้ให้ความหมายของความกล้าหาญไว้ว่า คือ ลักษณะจิตที่ตระหนักถึงความน่ากลัวของอันตราย แต่สามารถควบคุมให้เข้าเผชิญได้ด้วยความมั่นคง สามารถเข้ารับผิชอบและปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์อันตรายได้ ผู้นำต้องมีความกล้าหาญทางใจเท่ากับความกล้าหาญทางร่างกาย ความกล้าหาญทางใจ หมายถึง รู้และยืนยงในสิ่งที่ถูกต้อง แม้ต้องเผชิญกับความไม่พอใจของบุคคลอื่น โดยรู้จักยอมรับเมื่อตนกระทำผิด และกล้าตัดสินใจเมื่อเห็นว่าถูกต้อง

สรุปได้ว่า ความกล้าหาญ หมายถึง ความสามารถในการเผชิญหน้า หรือการควบคุมจิตใจกับความตื่นเต้น ความกลัวอันตรายต่าง ๆ การเสี่ยงภัย ความเจ็บปวด สามารถตัดสินใจได้ทันที และถูกต้อง รวมทั้งยอมรับข้อบกพร่อง ข้อตำหนิต่าง ๆ ได้

ความเด็ดขาด

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของความเด็ดไว้ว่า คือ ความสามารถในการตกลงใจอย่างทันทีและประกาศข้อตกลงใจนั้น ๆ ในลักษณะที่ชัดเจน และมั่นคง สามารถพัฒนาได้โดย

1. ศึกษาวิธีปฏิบัติงาน ให้ได้รับผลโดยแน่นอน
2. ยึดถือความจริงเป็นหลักในการตกลงใจ และออกคำสั่งด้วยความมั่นใจ
3. ตรวจสอบข้อตกลงใจอีกครั้งก่อนที่จะประกาศ เพื่อความถูกต้องที่แน่ชัด

ถ้าหากสามารถปฏิบัติได้

4. วิเคราะห์การตกลงใจของผู้อื่น ถ้าท่านไม่เห็นพ้องด้วย
5. เพิ่มพูนความคิดของตนโดยการศึกษาการปฏิบัติของผู้อื่น และนำผลสำเร็จ

หรือล้มเหลวมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตน

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 55) ได้ให้ความหมายของความเด็ดขาดไว้ว่าเป็นความสามารถที่จะต้องตัดสินใจได้ทันที โดยการนำความจริงทั้งหมดมาเปรียบเทียบกัน แล้วตัดสินใจอย่างถูกต้องด้วยความรวดเร็วและสุขุม รอบคอบ ซึ่งไม่ใช่ความหืดโหด หรือต้องเด็ดขาดทุกเวลา ต้องมีการผ่อนปรนบ้างขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ภักทสม สนิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความเด็ดขาดไว้ว่า คือ ความสามารถที่จะตัดสินใจได้ทันที และประกาศอย่างชัดเจนและมั่นคงสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมมีวิธีแก้ไขได้หลายอย่าง ผู้นำที่ฉลาดจึงควรนำความจริงทั้งหมดมาเปรียบเทียบกัน แล้วตัดสินใจอย่างถูกต้องด้วยความรวดเร็วและสุขุม การมีประสบการณ์และการฝึกอย่างกว้างขวางจะช่วยให้การตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 6) ได้สรุปความหมายของความเด็ดขาดไว้ว่า คือ การตัดสินใจในทันที ให้ทันเวลาโดยไม่รีรอ ชัดเจน และมั่นคง โดยมีพื้นฐานแห่งเหตุผลในการตัดสินใจเสมอ

สรุปได้ว่า ความเด็ดขาด คือ ความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน แน่นอน ไม่โลเล สามารถเป็นที่เข้าใจได้แก่ผู้รับฟัง

ความไว้วางใจได้หรือความเชื่อถือได้

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจ ไว้ว่า คือ ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมตามที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา สามารถพัฒนาให้ดีขึ้น ได้โดย

1. อยู่่าเป็นคนชอบแก้ตัวหรือมีปัญหา
2. ทำงานที่ได้รับมอบให้เต็มขีดความสามารถ พึงละเว้นการทำงานด้วยความเชื่อถือกันเป็นการส่วนตัว
3. ทำความเข้าใจในรายละเอียดของงานก่อนการปฏิบัติ
4. ปลุกฝังนิสัยของการตรงต่อเวลา
5. ปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความตั้งใจ เมื่อเกิดการขัดกันระหว่างคำสั่งที่คนได้รับจากผู้บังคับบัญชาให้ขอรับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อไป

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจ ไว้ว่า คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นผลสำเร็จ ถูกต้อง แน่นอน เป็นที่เชื่อถือ เป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ว่าจะงานนั้นจะชอบ หรือไม่ชอบ มีการควบคุมหรือไม่มี เป็นการปฏิบัติงานเต็มความสามารถตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด และไม่แก้ตัวเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้น ถือได้ว่าความไว้วางใจกันเป็นคุณธรรมพื้นฐานของทหาร

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจไว้ว่า คือ การที่ไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก การเป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมองดูเราอยู่ตลอดเวลาเกิดความเลื่อมใสและไว้วางใจ

เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2552, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจไว้ว่า คือ ความรู้สึกและการกระทำ (แสดงออก) ของบุคคลที่แสดงถึงความมั่นใจ ความเชื่อมั่น และการสนับสนุนต่อบุคคล (ผู้บังคับบัญชา) และองค์การ

ภัคภณ สนิทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความเชื่อถือได้ไว้ว่า คือ การปฏิบัติงานอย่างถูกต้องแน่นอนจนเป็นที่เชื่อถือได้ และไว้วางใจต่อผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ว่างานนั้นจะต้องมีการควบคุมหรือปราศจากการควบคุม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

สรุปได้ว่า ความไว้วางใจได้หรือความเชื่อถือได้ คือ ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ไว้วางใจ ของบุคคลหนึ่ง ที่มีต่อบุคคลหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการกระทำสิ่งใด ๆ อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ไม่เป็นคนชอบแก้ตัว หน้าไหว้หลังหลอก

ความอดทน

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของความอดทน ไว้ว่า คือ ความเข้มแข็งทางจิตใจและร่างกายในอันที่จะยืนหยัดต่อสู้กับความเจ็บปวด ความเหนื่อยยาก ความบีบคั้น และความยากลำบากต่าง ๆ สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้โดย

1. พึงหลีกเลี่ยงการปฏิบัติใด ๆ ที่ไม่จำเป็น ซึ่งจะทำให้ร่างกายอ่อนแอลงโดยไม่จำเป็น
2. หมั่นบริหารร่างกายตนเองจนเป็นปกตินิสัย และทำให้ความอดทนเพิ่มขึ้น โดยการปฏิบัติงานที่ต้องใช้กำลังกายอย่างหนัก
3. ตรวจสอบความอดทนของตนบ่อย ๆ ด้วยการเข้าร่วมในการฝึก เพื่อทดสอบความอดทนทางจิตใจและร่างกาย

4. บังคับตนเองให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปถึงแม้จะรู้สึกเหนื่อยและเบื่อหน่าย
5. ปฏิบัติงานทุกอย่างให้สำเร็จด้วยดีที่สุดตามขีดความสามารถของตน

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 63) ได้ให้ความหมายของความอดทน ไว้ว่า คือ ความสามารถที่จะทนต่อความเจ็บปวด เหนื่อยยาก ทุกข์โศก ไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก และเป็นผู้ไม่รู้จักหมดหวัง แม้จะมีอุปสรรคเพียงใด ก็จะมี ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อความสำเร็จของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อาจกล่าวได้ว่า ความอดทน คือการกระทำในสิ่งที่เราไม่ชอบ

ภัคภณ สนิทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความอดทน ไว้ว่า คือ ความสามารถทางร่างกายและทางจิตใจที่จะทนต่อความหิวกระหาย ความเจ็บปวด ความเหน็ดเหนื่อย ความระทมทุกข์ และความยากลำบาก ความอดทนเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่สำคัญที่สุดในการวัดความสามารถของผู้นำ การขาดความอดทนจะทำให้ขาดความกล้าหาญ และผู้นำ

ที่มีสภาพร่างกายอ่อนแออาจถูกตราหน้าว่าเป็นผู้ขาดความกล้าหาญ ความอดทนซึ่งให้เห็นถึงความสามารถที่จะทนทานทำงานให้สำเร็จได้โดยตลอด

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 29) ได้สรุปความหมายของความอดทนไว้ว่า หมายถึงความสามารถที่จะทนต่อความเหนื่อยอ่อน ความยากลำบากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และต่อสู้ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อให้งานหรือภารกิจที่กระทำใด้ยากสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สรุปได้ว่า ความอดทน คือ ความสามารถที่ทนต่อการกระทำกิจกรรมใด ๆ ซึ่งมีอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งความเหนื่อยยากลำบาก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจใด ๆ ได้

ความกระตือรือร้น

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของความกระตือรือร้นไว้ว่า คือ การแสดงออกถึงความสนใจในงานอย่างจริงจัง และปฏิบัติอย่างจริงจัง เต็มและมองในแง่ดีเสมอ สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้โดย

1. เข้าใจและเชื่อมั่นในภารกิจที่จะปฏิบัติ
2. รั้งใจ เต็มใจ และมองไปในแง่ดีเสมอ
3. อธิบายให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจว่าทำไมจึงต้องปฏิบัติงานที่ไม่น่าสนใจและไม่ถูกใจ
4. ใช้ความสำเร็จในการปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์ ความกระตือรือร้นเป็นสิ่งคล้าย

การติดต่อของเชื้อโรค คือ ชอบปฏิบัติตามกันหรือแข่งขันกัน และไม่มีสิ่งใดที่จะพัฒนาได้ดีเท่ากับการใช้ความสำเร็จของหน่วยงาน หรือบุคคลเป็นข้ออ้าง

5. อย่าเป็นผู้ที่รู้สึกเบื่อหน่ายต่องานเสมอ แบ่งเวลาไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่งของแต่ละวันเพื่อทำจิตใจให้สงบ ไม่คิดถึงงาน และเป็นการพักผ่อนด้วย

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 61) ได้ให้ความหมายของความกระตือรือร้น ไว้ว่า คือ ความสนใจต่องาน มีความเข้าใจในงาน เชื่อมั่นในความรู้ความสามารถที่มี เข้ารับมอบหมายงานด้วยความยินดี แล้สปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถไม่ว่าจะเป็นงานที่ถนัดหรือไม่ก็ตาม

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 30) ได้สรุปความหมายของความกระตือรือร้นไว้ว่า คือ ความมุ่งมั่นที่จะกระทำการงานนั้น ๆ อยู่ตลอดเวลาโดยไม่ลดละ มีความจดจ่ออยู่กับงานโดยไม่ละทิ้ง มีความสนใจอย่างจริงจังในกิจการงานที่ได้กระทำ ถึงจะมีอุปสรรคมากมายเพียงใดก็จะไม่รู้สึกเบื่อหน่ายมีแต่จะสนุกสนานกับการทำ งานมากยิ่งขึ้น อีกทั้งงานของหน่วยก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีอีกด้วย

ภัคภณ สนิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความกระตือรือร้นไว้ว่า คือ การแสดงความสนใจและเอาใจใส่อย่างแท้จริงต่อหน้าที่หรือ

กิจกรรมที่ตนปฏิบัติด้วยความร่าเริงแจ่มใส และมองโลกในแง่ดี สิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระฉับกระเฉง มีจิตมุ่งมั่นและความปรารถนาทำงานให้สำเร็จ ไม่ซังกะตายทำอย่างจำเจ ความกระตือรือร้นสามารถแสดงให้เห็นได้อย่างดีเมื่อไปทำหน้าที่สอนหรือฝึก เพราะจะเป็นผลสะท้อนให้ผู้บังคับบัญชาจดจำเป็นตัวอย่างในความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อการทำงาน

สรุปได้ว่า ความกระตือรือร้น คือ ความมุ่งมั่น เอาใจใส่ต่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่สนใจว่ากิจกรรมนั้นจะยากเพียงไร ยังคงปฏิบัติด้วยความยินดี และเต็มใจปฏิบัติโดยไม่รู้ลี้กเบื่อหน่าย จนสำเร็จลุล่วง

ความริเริ่ม

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของความริเริ่ม ไว้ว่า คือ การพิจารณาว่ามီးอะไรควรจะทำและจะเริ่มปฏิบัติอย่างไรแม้ว่าจะยังไม่ได้รับคำสั่งก็ตาม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บังคับบัญชาทุกชั้นยศสามารถพัฒนาได้โดย

1. เตรียมใจและกายไว้ให้พร้อมเสมอ หากความรู้ ประสบการณ์ให้มีมากขึ้นตลอดเวลา
2. ฝึกตนเองให้รอบรู้ในงานซึ่งจำเป็นจะต้องปฏิบัติ และลงมือปฏิบัติทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้รับคำสั่งและโดยไม่ชักช้า
3. ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานโดยการคิดล่วงหน้า
4. แสวงหาและพร้อมที่จะรับผิดชอบในงานที่ตนปฏิบัติหรือสั่งการให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติ
5. ใช้สิ่งของหรือเครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทธด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 58) ได้ให้ความหมายของความริเริ่ม ไว้ว่า คือ การแสวงหาสิ่งที่ควรจะทำเพื่อแก้ไขปรับปรุงหน่วยให้ดีขึ้นแม้จะยังไม่ได้รับคำสั่ง จะเริ่มต้นโดยความคิดตนเอง หรือเป็นการรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่น แล้วนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบ ถ้าหากเกิดประโยชน์ต่อหน่วยก็รับไปดำเนินการเป็นความคิดในทางสร้างสรรค์ ใช้ความคิดอย่างอิสระ ไม่ยึดมั่นอยู่กับวิธีการที่ปฏิบัติต่อ ๆ กันมา มีการพัฒนาให้เกิดความคิดใหม่ออกมา โดยการปรับปรุงให้เข้ากับแนวความคิดเดิมที่มีอยู่ จะต้องมีความรอบรู้และความมั่นใจในตนเอง จึงจะสามารถมีความริเริ่มขึ้นมาได้

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 39) ได้สรุปความหมายของความริเริ่มไว้ว่า คือ การเสาะแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้งานเจริญก้าวหน้า คิดในสิ่งที่เป็นประโยชน์แปลกใหม่ โดยไม่ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการ แต่ความริเริ่มควรสอดคล้องกับนโยบายเดิม เพื่อความสะดวกในการผสมผสานให้เกิดขึ้น และที่สำคัญคือเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยได้สูงสุด

ภักทสม สนิทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความริเริ่มไว้ว่า คือ ความต้องการที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเริ่มต้นโดยความคิดของตนเอง หรือการรับที่จะแก้ไขปรับปรุงให้เจริญยิ่งขึ้น ได้แก่ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้รับการพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว ความริเริ่มจะมีผลให้เกิดความผูกพันต่องานและกำลังใจที่จะทำงานให้สำเร็จ

สรุปได้ว่า ความริเริ่มคือ การกระทำสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ แตกต่างออกไปจากที่เคยกระทำมา แต่ยังคงสอดคล้องกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ความซื่อสัตย์

Kirkpatrick and Locke (1991, p. 89) ได้ให้ความหมายของผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ไว้ว่า หมายถึง ผู้นำที่มีคุณลักษณะที่กระทำตามที่พูดไว้ รักษาคำมั่นสัญญา เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ทำให้อุบลอื่นเชื่อถือ

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า คือ อุปนิสัยที่ถูกที่ควร และความประพฤติปฏิบัติอันถูกต้อง การซื่อสัตย์และไว้วางใจได้ สามารถพัฒนาได้โดย

1. ฝึกตนให้เป็นผู้สุจริตและรักษาวาจาสัตย์ตลอดเวลา
2. เป็นพูดจริงทำจริง และรักษาคำพูดตลอดเวลา
3. ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเชื่อมั่นว่าถูกต้องด้วยเหตุผล
4. เมื่อไหร่ก็ตามที่ต้องมีการอะลุ่มอล่วย หรือการผ่อนปรนในการปฏิบัติงานจงยึดมั่น

ในความสุจริต ความสำนึกในหน้าที่ และการปฏิบัติอันถูกต้องเหนือสิ่งอื่นได้

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทธด้านการศึกษารับพื้นฐาน (2541, หน้า 50) ได้กล่าวถึง ความซื่อสัตย์ไว้ว่า เป็นลักษณะของความซื่อตรง และมั่นคงในหลักศีลธรรม รักความจริง เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่สุด จะต้องมิอยู่ในตัวผู้นำทางทหารตลอดเวลา หากทหารหน่วยใดไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อหน่วยแล้ว ทหารหน่วยนั้นก็จะขาดสมรรถภาพ ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจใดให้เป็นผลดีได้ มีทั้งความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ และต่อประเทศชาติ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความเคารพนับถือ มีความไว้วางใจ ยอมรับค่านิยมนี้เข้าสู่พวกเขาอย่างเต็มใจ

ภักทสม สนิทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความริเริ่มไว้ว่า คือ ลักษณะของความซื่อตรง มั่นคงในหลักศีลธรรม ไม่ทุจริตคดโกง ไม่พูดปด

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ คือ การกระทำด้วยความถูกต้องอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ

คุณพินิจหรือวิจารณ์ญาณ

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของคุณพินิจ ไว้ว่า คือ การเปรียบเทียบข้อเท็จจริงและหนทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผล เพื่อประกอบการตกลงใจอันถูกต้อง การเสริมสร้างคุณพินิจให้เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลอาจกระทำได้ โดยการมีความรอบรู้ทางเทคนิคให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การปรับปรุงตนเองในเรื่องคุณพินิจกระทำได้โดย

1. ฝึกการประมาณการณ์
2. คาดหมายว่ามีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น และจะต้องมีการตกลงใจแก้ปัญหา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมตัวเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น
3. หลีกเลี่ยงการตกลงใจอย่างรวดเร็วเกินไป จนขาดความรอบคอบ
4. เข้าถึงปัญหาโดยใช้สามัญสำนึก

คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 66) ได้ให้ความหมายของวิจารณ์ญาณไว้ว่า หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจหาคำตอบที่น่าจะเป็นไปได้ มีการวินิจฉัยที่ถูกต้อง เมื่อความจริงยังไม่ปรากฏชัดเหตุผลยังไม่เพียงพอ แต่จำเป็นต้องตัดสินใจ โดยใช้ไหวพริบ และประสบการณ์

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของคุณพินิจ ไว้ว่าคือ การพิจารณาตัดสินใจได้ถูกต้องรอบคอบ สังเกตได้จากการแก้ปัญหาที่ประสบต่าง ๆ ไปในทางที่เหมาะสม ความรู้ดีทำให้เกิดคุณพินิจที่ดีทำให้แก้ไขอุปสรรค ได้ดี อุปสรรคที่ได้แก้ไขไปแล้วก็กลายเป็นประสบการณ์หรือความรู้ไปในที่สุด

ภักภณ สนิทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของวิจารณ์ญาณไว้ว่า คือ คุณสมบัติในการไตร่ตรองเพื่อแก้ปัญหาและหาความจริงเพื่อเป็นมูลฐานในการตัดสินใจได้สมเหตุผล

สรุปได้ว่า คุณพินิจหรือวิจารณ์ญาณ คือ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลที่ถูกต้อง สำหรับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ความยุติธรรม

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของความยุติธรรม ไว้ว่า คือ ลักษณะของความไม่ลำเอียงหรือมีอคติ และมีความมั่นคงในการบังคับบัญชา เกี่ยวกับการให้รางวัลและการลงโทษ จะต้องเป็นไปตามควรแก่กรณี การพัฒนาลักษณะของความยุติธรรม กระทำได้โดย

1. มีความเที่ยงธรรม จิตใจมั่นคง กระทำหน้าที่ในการลงโทษผู้ได้บังคับบัญชา และจะไม่กระทำเฉพาะคนหนึ่งคนใด
2. พิจารณาเรื่องแต่ละเรื่องอย่างมีเหตุผลและควรแก่กรณี

3. การลงโทษควรกระทำเป็นเฉพาะตัว ระวังถึงเกียรติยศและความเข้าใจอันดีต่อกัน

4. ถ้าหากมีอคติเกิดขึ้นในใจ จงพยายามหาทางขจัดเสีย เพื่อมิให้การตกลงใจของคน

ต้องเสียความยุติธรรม

5. วิเคราะห์การตกลงใจของผู้นำที่มีชื่อเสียงอย่างเที่ยงธรรม เพื่อยึดถือเป็นแบบอย่าง

6. ไม่ลงโทษเป็นการส่วนรวม เมื่อมีการทำผิดเพียงบุคคลหนึ่งบุคคลใดเท่านั้น

7. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง

8. รับรู้การกระทำความคิดของผู้ได้บังคับบัญชาด้วยการสรรเสริญ หรือให้รางวัล

อย่าเป็นผู้บังคับบัญชาประเภทที่คอยแต่จะลงโทษแต่ประการเดียว

9. พยายามให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกว่า การลงโทษนั้นจะกระทำเป็นครั้งคราวเท่านั้นเพื่อหวังที่จะปรับปรุงบุคคลหรือหน่วย

10. อย่าเลือกที่รักมักที่ชัง

คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อรรถด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 60) ได้ให้ความหมายของความยุติธรรมไว้ว่า หมายถึง ความเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง ปราศจากอคติ ดำเนินการต่าง ๆ โดยยึดถือความถูกต้องเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่อยู่ในการปกครองมีความเคารพนับถือ เชื่อมั่น และมีขวัญดี

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของความยุติธรรมไว้ว่าคือ ความไม่ลำเอียง ความยุติธรรมเป็นหัวใจของการปกครองคนเป็นส่วนมาก โดยการวางตัวเป็นกลางถือว่าหน้าที่เป็นหน้าที่ ส่วนตัวเป็นส่วนตัว ไม่เอามาปะปนกัน ความยุติธรรมนี้หาได้ยากยิ่งในหมู่ข้าราชการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมีกิเลส และความยึดมั่นถือมั่นซึ่งแก้ไขปรับปรุงได้ยากยิ่งนัก ความยึดมั่นถือมั่นดังกล่าวมี 3 ประการ คือ ยึดสถาบัน บุคคล และผลประโยชน์ เป็นหลัก

ปรเมศวร์ ดิษโสภณ (2554, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของความยุติธรรมไว้ว่า คือ ความเที่ยงธรรม เสมอภาคในคนทุกประเภท ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา ไม่มีอคติ คือ ความลำเอียง ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

ภักภณ สนธิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความยุติธรรมไว้ว่า คือ ความเที่ยงตรงไม่ลำเอียง ปราศจากอคติทั้งสิ้น คือ ฉันทา (ความรักใคร่) โทสา (โกรธ) โมหา (หลง) และ ภยา (ความเกลียดกลัว) ในการปกครองบุคคลจำนวนมากนั้น ความยุติธรรมจะก่อให้เกิดการยกย่องสรรเสริญ ความเคารพนับถือ และความเชื่อมั่นของผู้ได้บังคับบัญชา ในทางตรงกันข้าม ความไม่ยุติธรรมหรือการเลือกที่รักมักที่ชัง จะทำลายขวัญทหารได้อย่างรวดเร็ว

สรุปได้ว่า ความยุติธรรม คือ ความเที่ยงตรง เสมอภาค ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

ความรู้หรือความรอบรู้

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า คือ สิ่งที่ทำให้ได้มาซึ่งข่าวสารเรื่องราวที่เป็นไปข้อเท็จจริง หลักการต่าง ๆ รวมทั้งทำให้รอบรู้ในวิชาชีพและความเข้าใจในตัวผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ด้วยศึกษาหรือการสอบถามไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเชื่อถือในตัวผู้บังคับบัญชาได้เร็วกว่าการแสดงออกซึ่งการเป็นผู้มีความรู้ การขาดความรู้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถปกปิดได้ ผู้นำที่ดีไม่ควรจะมีความรู้เฉพาะทางทหารเท่านั้น แต่ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ภายในและภายนอกประเทศด้วย การพัฒนาความรู้ให้เพิ่มพูนมากขึ้นสามารถกระทำได้โดย

1. จัดทำแฟ้มเอกสารเรื่องราวเกี่ยวกับราชการทหารและห้องสมุดส่วนตัว
2. ศึกษาคู่มือ เรื่องที่เกี่ยวกับกิจการทหารอื่น ๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำแนะนำในการฝึกและประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสู้รบในอดีต
3. อ่านรายงานตามห้วงระยะเวลาและหนังสือต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นหนังสือที่ควรสนใจ
4. อ่านหนังสือพิมพ์ประจำวันและนิตยสารรายสัปดาห์
5. เสริมสร้างนิสัยในการพัฒนา การสนทนาที่หลักแหลมจริงจัง
6. ประเมินค่า ประสบการณ์ของตนเองเปรียบเทียบกับของผู้อื่น
7. สิ่งใดที่ไม่เข้าใจจะต้องตื่นตัว รับฟัง เผ้าสังเกต ค้นคว้า วิจัย

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทธด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 66) ได้สรุปความหมายของความรู้ไว้ว่า เป็นการมีความรู้ในวิชาชีพของตนเอง และมีความเข้าใจในตัวผู้บังคับบัญชา บุคคลที่มีความรู้จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งไม่จำกัดว่าจะต้องมีความรู้แต่เพียงในอาชีพทหารเท่านั้น ต้องมีความรู้รอบตัวทั้งภายในและภายนอกประเทศ

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 34) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ความสามารถในหน้าที่ราชการนั้นไม่ได้หมายถึงเฉพาะการมีความรู้ในงานในหน้าที่ของตนเท่านั้นหากต้องมีความคิดก้าวหน้า มีความคิดริเริ่มและแนวความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม คำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อม ความน่าจะเป็นไปได้เกี่ยวกับการวางกำลัง การติดต่อประสานงานและการวางแผนร่วมกับเหล่าทัพอื่น ๆ การเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีจักต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในงานด้านบริหารและงานด้านยุทธการเพื่อเน้นพื้นฐานในการพิจารณาและตัดสินใจ ความรู้ในหน้าที่ที่จะนำมาประกอบ คุณสมบัติในหน้าที่ราชการนั้นแยกออกได้ ดังนี้

1. ความรู้ทางทหารทั่วไป หมายถึง ความรู้ใน ด้านวิชาทหารที่ได้รับการฝึกอบรมจาก โรงเรียนทหารและความรู้สามัญเกี่ยวกับวิชาทหาร เช่น วินัยทหาร การใช้อาวุธ การปฐมพยาบาล การยิงชีพ การหลบหลีก และหลีกหนี ตลอดจนการ ปกครองบังคับบัญชาขั้นมูลฐานและงาน ด้านธุรการ

2. ความรู้ในหน้าที่การงาน หมายถึง ความรู้ในสายงานในเหล่า ของคนและต้องรู้อย่างแท้จริงในระดับผู้บังคับบัญชาเหนือตนด้วย สามารถให้คำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับปัญหา ในสายงานของตนเองให้ผู้บังคับบัญชาและเสนอแนะผู้บังคับบัญชาเหนือตนได้เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงและงานพิเศษอื่น ๆ เช่น การเงิน การสวัสดิการ และกฎหมายต่าง ๆ พอสมควร

3. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ผู้บังคับบัญชา จะต้องมีความสามารถในการอ่าน พูด และเขียน ได้ถูกต้องเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา มีความเชื่อมั่นตนเอง รับผิดชอบตนเองและกล้าที่จะรับภัยต่าง ๆ ในอันที่จะฟันฝ่าอุปสรรคให้บรรลุความสำเร็จ เป็นผู้มีปฏิภาณเฉียบแหลม สามารถใช้หน่วยงานของตนให้เหมาะสมกับ โอกาส วางตนให้ผู้บังคับบัญชารักใคร่และเชื่อถือตน มีการตรวจเยี่ยมดูแลความทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงาน มีขวัญดี ไม่ตื่นเต้นตกใจง่ายหรือประหม่าเมื่อประสบภัย มีความเด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ กล้ารับผิดชอบและเสี่ยงภัย มีกำลังกายแข็งแรง ทรหด อุดทน บากบั่นต่อการทำงาน มีจิตใจแน่วแน่ทำงานให้เป็นผลดีที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้เพื่อให้บรรลุผล

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 34) ได้สรุปความหมายของ ความรู้ไว้ว่า คือ ความสามารถทางด้านวิชาการ ที่ได้เล่าเรียนอีกทั้งความรู้ในข่าวสารบ้านเมือง และต่างประเทศ และในวิชาชีพของตน โดยเฉพาะวิชาทหาร-ตำรวจ ได้เป็นอย่างดีเพราะผู้นำ ย่อมต้องมีความรู้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น

ภักภณ สนิทสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า คือ ความรู้ในวิชาชีพของตน และมีความเข้าใจผู้บังคับบัญชา ผู้ที่รู้งานเป็นอย่างดีย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนผู้ที่ขาดความรู้นั้นจะไม่สามารถปิดบังผู้อื่นได้นาน เพราะสักวันหนึ่ง อาจไม่สามารถให้คำตอบที่ถูกต้องแก่ผู้สงสัยได้ ความรู้ในที่นี้ไม่จำกัดเพียงความรู้เรื่องการทหารเท่านั้น แต่รวมถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ ไม่มีสิ่งใดดึงดูดความเชื่อมั่นและความเคารพนับถือของผู้บังคับบัญชาได้รวดเร็วเท่ากับการที่ผู้นำแสดงความรู้ความสามารถ

สรุปได้ว่า ความรู้หรือความรู้ คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในด้านวิชาชีพที่ใช้ในการทำงาน รวมทั้งเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว

ความจงรักภักดี

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่า คือ การมีความซื่อสัตย์มั่นคงต่อประเทศชาติกองทัพหน่วยงานผู้บังคับบัญชา ผู้อาวุโส ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดย

1. ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยาม
2. ไม่แสดงข้อคิดเห็นใด ๆ อันจะทำให้กระทบกระเทือนต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
3. สนับสนุนข้อตกลงของผู้บังคับบัญชา โดยการปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและเต็มขีด

ความสามารถที่มีอยู่

4. ไม่ควรพุดถึงปัญหาส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชากับบุคคลอื่น ๆ
5. ยืนหยัดอยู่กับประเทศชาติ กองทัพ หน่วย ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา

และผู้ร่วมงานเมื่อได้รับการดูหมิ่นหรือกล่าวหาที่ไม่เป็นธรรม

6. อย่าวิจารณ์ผู้บังคับบัญชาต่อหน้าผู้ใต้บังคับบัญชา
7. การถกปัญหาเกี่ยวกับการบังคับบัญชาภายในหน่วยกับบุคคลนอกหน่วย จะต้อง

กระทำด้วยความระมัดระวัง

คณะกรรมการพิจารณาและจัดทำ อรรถด้านการศึกษารุ่นพื้นฐาน (2541, หน้า 65) ได้สรุปความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่า คือ ความมั่นคง ซื่อตรงต่อประเทศ กองทัพ หน่วย ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548, หน้า 38) ได้สรุปความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่า คือ การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยเฉพาะความจงรักภักดีต่อสถาบันที่รักเคารพ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต่อหน่วยงาน ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่าคือ การเสียสละผลประโยชน์ของตนเองเพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ภักภณ สนิตสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่า คือ คุณสมบัติประจำตัวของบุคคลที่มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติต่อหน่วย ต่อผู้อาวุโส และต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ผู้มีคุณสมบัตินี้จะทำให้ทั้งผู้อาวุโสและผู้ผู้น้อยที่เกี่ยวข้องให้ความเคารพนับถือและเชื่อมั่นเป็นอย่างมาก อริยาบททุกแบบของผู้นั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความภักดี ฉะนั้น จึงควรระมัดระวังไม่นำความลับของหน่วยไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า ความจงรักภักดี คือ ความยึดมั่น ความเคารพนับถือที่มีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กองทัพ หน่วยงาน รวมทั้งผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีได้ถูกบังคับ และยอมเสียสละผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อสิ่งเหล่านี้

ความแนบเนียนหรือกาลเทศะ

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของความแนบเนียน ไว้ว่า คือ ความสามารถในการที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้โดยไม่เกิดการขัดแย้งกัน ในแง่ของ มนุษย์สัมพันธ์ ความแนบเนียน คือ ความสามารถที่พูดและกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างเหมาะสม ในเวลาอันสมควร สามารถพัฒนาได้โดย

1. จงเป็นผู้ที่สุภาพและร่าเริง
2. จงมีความเห็นอกเห็นใจ คิดถึงหรือเกรงใจผู้อื่นบ้าง ก่อนที่จะกระทำการใด ๆ
3. จงศึกษาการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จของบุคคลอื่น ๆ ซึ่งได้รับความนิยม ในฐานะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเยี่ยม
4. จงศึกษาบุคลิกลักษณะในรูปแบบต่าง ๆ กันของมนุษย์ เพื่อการรับรู้ในธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์
5. จงพัฒนานิสัยในการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ
6. จงพยายามรักษาความอดกลั้นให้ถึงที่สุด
7. จงปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเช่นเดียวกับที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน
8. รู้ว่าโอกาสใดควรจะปรากฏตัวเพื่อร่วมในการพบปะสังสรรค์หรือพิธีการต่าง ๆ ทั้งทางราชการทางสังคม คิดล่วงหน้าก่อนเสมอว่า การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมของตนจะมีผลกระทบหรือนำความลำบากใจมาสู่ตนและผู้อื่นอย่างไรหรือไม่

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 59) ได้สรุปความหมายของความแนบเนียนหรือกาลเทศะไว้ว่า คือ ความสามารถที่จะร่วมงานหรือประสานงานกับผู้อื่นได้ดี ไม่เกิดการกระทบกระทั่ง สามารถนำไปสู่ความสำเร็จภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รู้จักการใช้คำพูด หรือการกระทำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดมั่นกับกฎเกณฑ์จนเกินไป

ภักภณ สนิตทสม และฉัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของกาลเทศะไว้ว่า คือ ความสามารถที่จะร่วมงานหรือประสานงานกับผู้อื่นได้ดี โดยปราศจากการกระทบกระทั่ง รู้จักใช้คำพูดหรือการกระทำที่ดี และเหมาะสมกับบริบทสถานที่และกาลเวลา มีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์และรู้จักสังเกตความรู้สึกของบุคคลอื่น ๆ

โรงเรียนเตรียมทหาร (2545 อ้างถึงใน พรทิพย์ คล้ายคลึง, 2549, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของความแนบเนียนไว้ว่าคือ การที่จะทำ พูด หรือคิดอะไร ที่แนบเนียนเหมาะสมกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และศิลปะที่ผู้นำจะต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นในตัวเองให้ได้

สรุปได้ว่า ความแนบเนียนหรือกาลเทศะ คือ ความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ไม่กระทบกระทั่งกัน มีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน มีความอดทนอดกลั้นในสิ่งที่ไม่พอใจกัน

การไม่เห็นแก่ตัว

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (2541, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของความไม่เห็นแก่ตัวไว้ว่าคือ การไม่หาความสะดวกสบายและความก้าวหน้าให้แก่ตน โดยทำให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อน สามารถพัฒนาได้โดย

1. หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ ความปลอดภัยหรือความพึงพอใจใส่คน โดยทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
2. พิจารณาหาหนทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในการปฏิบัติงานหรือส่วนตัวเพื่อเป็นการช่วยเหลือตามเหมาะสม
3. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานดี จะต้องมีการชมเชย ประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏความมีชื่อเสียง

คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 64) ได้สรุปความหมายของความไม่เห็นแก่ตัวไว้ว่า คือ การไม่แสวงหาความก้าวหน้า หรือความสะดวกสบาย โดยทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นการยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

ภักกณ สนิตสม และณัฐพล จารัตน์ (2558, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของความไม่เห็นแก่ตัวไว้ว่า คือ ความพยายามหลีกเลี่ยงการหาประโยชน์สุขหรือความก้าวหน้าส่วนตัวบนความเดือดร้อนของผู้อื่น ผู้นำจะต้องอำนวยความสะดวก ความชื่นชมยินดี และความบันเทิงให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนตนเอง ในกรณีที่หน่วยได้รับความชมเชยในผลงาน ควรส่งผ่านคำชมเชยนั้นไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำงานนั้น มิฉะนั้น ผู้ใต้บังคับบัญชาจะหมดความเคารพนับถือในผู้บังคับบัญชาที่ยินดีรับเอาความชอบ แต่โยนความผิดให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า ความไม่เห็นแก่ตัว คือ การกระทำที่ยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หิรัญ สีนปรุ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยเสนาธิการทหาร พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเสนาธิการทหาร รุ่นที่ 43 ต้องการผู้บัญชาการเหล่าทัพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยจัดอันดับความสำคัญดังนี้ คุณลักษณะของผู้บัญชาการเหล่าทัพที่พึงประสงค์รายด้านมีลำดับความสำคัญ คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความประพฤติ ด้านความรู้ และด้านความสามารถ ส่วนคุณลักษณะของผู้บัญชาการเหล่าทัพที่พึงประสงค์รายข้อ ซึ่งสามารถจัดลำดับได้ดังนี้ คือ ควรมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง มีความยุติธรรม เป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณดี ควรเอาใจใส่ดูแลสวัสดิการของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ควรเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ควรมีความสามารถในการตัดสินใจ ควรพัฒนาการฝึก ศึกษา อบรมของกองทัพให้เหมาะสมและทันสมัยเสมอ ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักนิยมการรบร่วม และ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

กานต์ สุมะโน (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความเป็นผู้นำทางทหาร พบว่า คุณลักษณะผู้นำที่จำเป็นที่สุดในการเป็นผู้บังคับหน่วย ได้แก่ ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว การเป็นตัวอย่างที่ดีและความซื่อสัตย์ตามลำดับจากมากไปน้อย ผู้บังคับหน่วยส่วนใหญ่อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนมีคุณลักษณะซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบตามลำดับจากมากไปน้อยและเห็นว่าความเป็นผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชาตนเองที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบและความเสียสละ ตามลำดับจากมากไปน้อย นอกจากนี้ยังเห็นว่าความเป็นผู้นำทางทหารของหน่วยทหารขนาดเล็ก (กองร้อยลงมา) มีความแตกต่างกับหน่วยทหารขนาดย่อม (กองพันและกรม) เนื่องจากหน่วยมีขนาดที่ใหญ่กว่าขอบเขตของภารกิจกว้างขวางและมีปริมาณที่มากกว่า

วาสนา พวยอ้วน (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านธารนพเก้า จังหวัดสระแก้ว พบว่า นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านธารนพเก้า จำนวน 231 คน มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคุณลักษณะย่อยของด้านบุคลิกภาพทั่วไปอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านมีวินัยในตนเอง และที่อยู่ในระดับต่ำสุดคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงานที่อยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านความรับผิดชอบ และอยู่ในระดับต่ำสุดคือด้านความรอบคอบ

จักรินทร์ ผิวเหลือง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร มีการรับรู้คุณลักษณะ

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณธรรม ด้านความกล้าหาญ ด้านความจงรักภักดี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความเด็ดขาด ด้านความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความอดทนและด้านความรู้ เมื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของนักเรียนจำแนกตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ปรากฏว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมด 9 ด้าน คือ ด้านความอดทน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความกล้าหาญ ด้านความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความจงรักภักดี และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความเด็ดขาด และด้านความริเริ่ม

พรทิพย์ คล้ายคลึง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ใน 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามการปฏิบัติตนของนักเรียนเตรียมทหาร ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหารในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โดยจำแนกตามเหล่า ชั้นปี และตำแหน่งผู้นำนักเรียน พบว่า คุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร ไม่แตกต่างกัน

สมชาย ยมรัตน์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นของผู้บริหารระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความสามารถในการบริหาร และด้านวิชาการ ตามลำดับ

จุฑามาศ กมลรัตน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์: กรณีศึกษา กรมสารบรรณทหารบก ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะเฉลี่ยของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์และคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารที่เป็นจริงในปัจจุบันมีทั้งหมด 5 ด้านคือ

ด้านความเป็นผู้นำคุณธรรมและจริยธรรม วิทยาลัยน์ ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยตามความคิดเห็นของข้าราชการ ระดับภาวะผู้นำของ ผู้บริหารที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับสูงสุด คือ มีคุณธรรมและจริยธรรม แต่ในความเป็นจริงใน ปัจจุบันระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับสูงสุดคือ ความสามารถในการปรับตัวและ ความยืดหยุ่น ในทางตรงกันข้ามตามความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง กลับมองว่าระดับภาวะผู้นำ ของผู้บริหารที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูงสุดคือ มีความเป็นผู้นำ แต่ความเป็นจริงในปัจจุบันภาวะ ผู้นำของผู้บริหารที่อยู่ในระดับสูงสุดคือ คุณธรรมและจริยธรรม และปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ประเภทของข้าราชการ แหล่งกำเนิด คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เงินเดือนรายได้ ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันของภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์ และภาวะผู้นำของผู้บริหารที่เป็นจริงในปัจจุบัน ของข้าราชการในกรมสารบรรณทหารบกอีก เช่นกัน

พิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของหัวหน้า ภาควิชาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัย ดังกล่าวทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดภาวะผู้นำประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะภาวะ ผู้นำ ปัจจัยด้านบทบาทภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านพฤติกรรม ทั้งนี้ปัจจัยด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำ ที่แสดงออกมาจะส่งผลกระทบต่อการทำงานให้เกิดประสิทธิผล อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าการบริหาร ให้เกิดประสิทธิผล ผู้นำจะต้องรักษาแบบแผนวัฒนธรรม มีความสามารถในการบูรณาการและ มีความสามารถในการปรับตัว

ปรเมศวร์ ดิชโสภณ(2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ กรณีศึกษา บริษัท เซรามิกส์ อาร์ อัส จำกัด ผลการวิจัย พบว่าระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำที่ พึงประสงค์ พนักงานระดับ 2 ถึง 9 ของบริษัท เซรามิกส์ อาร์ อัส จำกัด มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และจากการเปรียบเทียบ คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า พนักงานระดับ 2 ถึง 9 ของบริษัท เซรามิกส์ อาร์ อัส จำกัด ที่มี อายุ และ ระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์แตกต่างกันในด้านความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต ด้านความอดทน และด้านความตื่นตัวไม่ตื่นตูม สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำที่ตอบสนองความ ต้องการของพนักงานระดับ 2 ถึง 9 ของบริษัท เซรามิกส์ อาร์ อัส จำกัด ควรจะเน้นที่ด้านความริเริ่ม ด้านความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต ด้านความอดทน และ ด้านความตื่นตัวไม่ตื่นตูม

กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน (2555) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับ

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ การสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยจินตนาการที่หลากหลาย ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดคือ การรับรู้ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การคิดเชิงปฏิบัติ สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพปัจจุบันสูงสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การคิดเชิงปฏิบัติ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือรูปแบบการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกและสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

พิจักษณ์ วงศาโรจน์ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์ กรณีศึกษา กรมกำลังพลทหารบก ผลการวิจัย พบว่าตัวแปรด้านทัศนคติของผู้บริหาร และด้านหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการทหารภายในกรมกำลังพลทหารบกให้ความสำคัญกับทัศนคติและการทำงานบนหลักธรรมาภิบาลของผู้บังคับบัญชา โดยไม่ได้พิจารณาการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์จากคุณลักษณะของผู้บังคับบัญชา

Painter (1999) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และความเข้าใจกันระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลกับการเป็นผู้นำ ของนักเรียน พบว่า ปัจจัยที่สร้างความเป็นผู้นำ ของนักเรียน คือ บรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ความร่วมมือในการทำงานของนักเรียน การฝึกนักเรียน โดยนักเรียนต้องมีความกระตือรือร้นมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ครูมีบทบาทคอยให้คำแนะนำ เพิ่มเติม โดยให้อิสระทางความคิดแก่นักเรียน และคอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการทำงานร่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ นักเรียนเกิดความเป็นผู้นำได้

Morris, Sheng, and Tsomg (2001) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นผู้นำ พฤติกรรม และประสิทธิภาพของครูใหญ่ใน โรงเรียนอาชีวะระดับมัธยมปลายของไต้หวัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 1,528 ตัวอย่างทั่วไต้หวัน พบว่าคุณลักษณะความเป็นผู้นำ 4 ด้าน

คือ คุณสมบัติพิเศษ ความฉลาดในการจูงใจ ความสามารถในการตัดสินใจ และแรงบันดาลใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างสูงต่อประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำ ขณะที่การตอบแทนที่เกินความคาดหมายให้ผลในระดับกลางต่อประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำและ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงานให้ผลทางบวกต่ำต่อประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำพฤติกรรมที่มีใช้คุณลักษณะผู้นำอย่างการบริหารแบบให้เสรีในการทำงานให้ผลลบในระดับต่ำต่อประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำ สรุปว่าคุณลักษณะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำอย่างสูง

Eduardo (2001) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำและพลวัตของภาวะผู้นำ: การรวมภาวะการรับรู้ อารมณ์ และอำนาจ โดยการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มาจากการจัดองค์กรสมัยใหม่ พบว่า องค์กรสมัยใหม่มีความต้องการความเป็นผู้นำแบบมีพลวัต พร้อมกับต้องปรับแนวคิดและแนวทางการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลที่ทำให้เกิดภาวะผู้นำมาจากความมีระเบียบอย่างยั่งยืนของบุคคล ซึ่งเชื่อถือและปฏิบัติตนในกรอบของระเบียบอย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำและการแสดงภาวะผู้นำเป็นตัวผลักดันและเชื่อมโยงไปสู่ความมีอำนาจ การรับรู้และพลังภายใน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บข้อมูลจากนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำนวนทั้งสิ้น 960 นาย (โรงเรียนชุมพลทหารเรือ, 2560)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำนวนทั้งสิ้น 960 นาย ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) คำนวณโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ตามสูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์, 2555)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

- เมื่อ
- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 - N = จำนวนประชากร
 - e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง .05

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{960}{1 + 960 (.05)^2} \\
 &= 282.35 \\
 &= 285 \text{ นาย}
 \end{aligned}$$

ในการทำการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะต้องเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 นาย จากนั้นจึงนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากรตามประเภทชั้นปี ดังนี้

ตารางที่ 3-1 นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามชั้นปี (โรงเรียนชุมพลทหารเรือ, 2560)

ลำดับที่	ชั้นปี	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ชั้นปีที่ 1	524	156
2	ชั้นปีที่ 2	436	129
	รวมทั้งสิ้น	960	285

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดสัดส่วน (Proportional stratified sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละชั้นปี จากนั้นจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยสุ่มหยิบจากสลากเลขที่ของนักเรียนจำ เพื่อคัดเลือกตัวอย่างของนักเรียนจำ สำหรับนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชั้นปี พรรค-เหล่า ตำแหน่งผู้นำนักเรียน ความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร พื้นฐานความเป็นทหาร และระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) 5 ระดับ ทุกข้อคำถาม เป็นข้อคำถามเชิงบวก โดยมีการแบ่งระดับความสำคัญ และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย
- คะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary study) โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ สามารถแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ ปัญหาพิเศษ และผลงานทางวิชาการอื่น ๆ
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตรวจสอบเนื้อหาว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
 - 3.1 ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.2 ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 3.3 น.อ.ยุทธศักดิ์ จรุงทรัพย์ หัวหน้ากองศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนชุมพลทหารเรือ เมื่อปีที่ผ่านมา จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ .92 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
2. กำหนดวันเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากนั้นโดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 285 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559-เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีประมวลผล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว
2. บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นปี พรรค-เหล่า ตำแหน่งผู้นำนักเรียน ความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร พื้นฐานความเป็นทหาร และระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษา โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาความถี่ ร้อยละ
2. ระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ใช้การวิเคราะห์โดยหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ t-test และ One-way ANOVA กรณีพบว่า แตกต่างใช้การทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Sheffe

เกณฑ์การแปลผล

โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (มนัส วงศ์สีใส, 2551, หน้า 37)

$$\text{ช่วงของการแปลผล} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ช่วงของการแปลผล} = \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ระดับคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.21-5.00	ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีคุณลักษณะผู้นำ อยู่ในระดับสูง
3.41-4.20	ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีคุณลักษณะผู้นำ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2.61-3.40	ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีคุณลักษณะผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีคุณลักษณะผู้นำ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.00-1.80	ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีคุณลักษณะผู้นำ อยู่ในระดับต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำนวน 285 คน ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยได้นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 285)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ (100.00)
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	144	50.53
ชั้นปีที่ 2	141	49.47
เหล่า		
นว.ส	18	6.32
นว.ป. (กร.)	39	13.68
นว.ป. (สอ.รฝ.)	28	9.82
นว.ป. (ตร.รน.)	18	6.32

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ (100.00)
เหล่า (ต่อ)		
นว.สห.	28	9.82
นว.สพ.	30	10.53
กล.	30	10.53
กล. (ช่าง บ.)	30	10.53
กล. (ตร.รณ.)	8	2.81
พศ.กง.	20	7.02
นว.ขส.	18	6.32
พศ.พร.	18	6.32
มีตำแหน่งผู้นำนักเรียน		
นักเรียนบังคับบัญชา	46	16.14
นักเรียนจำทั่วไป	239	83.86
ความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร		
มีญาติหรือบุคคลในครอบครัว เป็นทหาร	144	50.53
ไม่มีญาติหรือบุคคลในครอบครัว เป็นทหาร	141	49.47
พื้นฐานความเป็นทหาร		
เคยเรียนรักษาดินแดน (รค.)	69	24.21
เคยเป็นทหารกองประจำการ หรือทหารกองหนุน	40	14.04
ไม่เคยเรียนรักษาดินแดน (รค.) และไม่เคยเป็นทหารกองประจำการ หรือทหารกองหนุน	176	61.75

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ (100.00)
ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	181	63.51
ปวช. หรือ ปวส.	104	36.49

จากตารางที่ 4-1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้
 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำ
 ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.53 เป็นนักเรียนจำพรรค-เหล่า นว.ป. (กร.) คิดเป็นร้อยละ 13.68
 เป็นนักเรียนจำทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 83.85 มีญาติหรือบุคคลในครอบครัวเป็นทหาร คิดเป็นร้อยละ
 50.53 ไม่เคยเรียนรักษาดินแดน (รด.) และไม่เคยเป็นทหารกองประจำการหรือทหารกองหนุน
 มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 61.75 และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพล
 ทหารเรือ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 63.51 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล
 ทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ภาพรวมและรายด้าน
 (n = 285)

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง	\bar{X}	SD	ระดับการรับรู้	อันดับ
ด้านลักษณะท่าทาง	3.39	.50	ปานกลาง	8
ด้านความกล้าหาญ	3.30	.55	ปานกลาง	10
ด้านความเด็ดขาด	3.52	.60	ค่อนข้างสูง	3
ด้านความไว้วางใจ	3.27	.56	ปานกลาง	11
ด้านความอดทน	3.51	.49	ค่อนข้างสูง	4
ด้านความกระตือรือร้น	3.50	.60	ค่อนข้างสูง	5

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง	\bar{X}	SD	ระดับการรับรู้	อันดับ
ด้านความริเริ่ม	3.44	.63	ค่อนข้างสูง	6
ด้านความซื่อสัตย์	3.24	.74	ปานกลาง	12
ด้านวิจรรย์ญาณ	3.16	.65	ปานกลาง	13
ด้านความยุติธรรม	3.54	.80	ค่อนข้างสูง	1
ด้านความรู้	3.09	.74	ปานกลาง	14
ด้านความจงรักภักดี	3.53	.67	ค่อนข้างสูง	2
ด้านความมีกาลเทศะ	3.40	.71	ปานกลาง	7
ด้านความไม่เห็นแก่ตัว	3.37	.56	ปานกลาง	9
ภาพรวม	3.38	.36	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-2 คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, $SD = .36$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.54$, $SD = .80$) รองลงมาคือ ด้านความจงรักภักดี ($\bar{X} = 3.53$, $SD = .67$) ด้านความเด็ดขาด ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .60$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 3.51$, $SD = .49$) ด้านความกระตือรือร้น ($\bar{X} = 3.50$, $SD = .60$) ด้านความริเริ่ม ($\bar{X} = 3.44$, $SD = .63$) ด้านความมีกาลเทศะ ($\bar{X} = 3.40$, $SD = .71$) ด้านลักษณะท่าทาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .50$) ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ($\bar{X} = 3.37$, $SD = .51$) ด้านความกล้าหาญ ($\bar{X} = 3.30$, $SD = .55$) ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.27$, $SD = .56$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.24$, $SD = .74$) ด้านวิจรรย์ญาณ ($\bar{X} = 3.16$, $SD = .65$) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.09$, $SD = .74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ
ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ด้านลักษณะท่าทาง (n = 285)

ด้านลักษณะท่าทาง	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครอง มีการแต่งกาย สะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบ ตลอดเวลา เป็น ตัวอย่างที่ดีให้ แก่นักเรียน	28 (9.82)	113 (39.65)	135 (47.37)	9 (3.16)	0 (0.00)	3.56	.71	ค่อนข้าง สูง	1
2. ครูปกครอง ปฏิบัติตัวตามกฎ ระเบียบ และแบบ ธรรมเนียมของ ทหารโดยเคร่งครัด	11 (3.86)	95 (33.33)	140 (49.12)	36 (12.63)	3 (1.05)	3.26	.76	ปาน กลาง	4
3. ครูปกครองปฏิบัติ ตนน่าเลื่อมใส ศรัทธา เป็นที่ยอมรับ แก่นักเรียนและ บุคคลอื่น	9 (3.16)	116 (40.70)	138 (48.42)	18 (6.32)	4 (1.40)	3.38	.71	ปาน กลาง	3
4. ครูปกครองปฏิบัติ ตัวสง่างาม องอาจ ผึ่งผาย รักษากริยา ท่าทาง สมเป็นทหาร เป็นแบบอย่างที่ดี ให้นักเรียนอยากทำตาม	0 (0.00)	127 (44.56)	146 (51.23)	9 (3.16)	3 (1.05)	3.39	.60	ปาน กลาง	2
ภาพรวมด้านลักษณะท่าทาง						3.39	.50	ปาน กลาง	-

จากตารางที่ 4-3 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านลักษณะท่าทาง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองมีการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบตลอดเวลา เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .71$) รองลงมา คือ ครูปกครองปฏิบัติตัวสง่างาม งามอาจ ผึ่งผาย รักษากริยาท่าทาง สมเป็นทหาร เป็นแบบอย่าง que นักเรียนอยากทำตาม ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .60$) ครูปกครองปฏิบัติตนน่าเลื่อมใสศรัทธา เป็นที่ยอมรับแก่นักเรียน และบุคคลอื่น ($\bar{X} = 3.38$, $SD = .71$) และครูปกครองปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบ และแบบธรรมเนียมของทหาร โดยเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.26$, $SD = .76$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกล้าหาญ ($n = 285$)

ด้านความกล้าหาญ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองจะยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง เมื่อได้กระทำผิดพลาดโดยไม่โยนความผิดพลาดนั้นไปให้ผู้อื่น	9 (3.16)	137 (48.07)	118 (41.40)	18 (6.32)	3 (1.05)	3.46	.70	ก่อน	1
2. ครูปกครองสามารถควบคุมสติอารมณ์ของตนเอง และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น	9 (3.16)	96 (33.68)	115 (40.35)	57 (20.00)	8 (2.81)	3.14	.87	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ด้านความกล้าหาญ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
3. ครูปกครอง ยอมรับฟังคำ วิพากษ์วิจารณ์ หรือคำตำหนิจาก ผู้บังคับบัญชา โดยไม่แสดงกริยา อาการที่ไม่เหมาะสม	18 (6.32)	108 (37.89)	135 (47.37)	18 (6.32)	6 (2.11)	3.40	.78	ปาน กลาง	2
4. ครูปกครอง จะแสดงความ รับผิดชอบในการ สั่งการ เมื่อนักเรียน ปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือผิดพลาด	29 (10.18)	63 (22.11)	162 (56.84)	0 (0.00)	31 (10.88)	3.21	1.01	ปาน กลาง	3
ภาพรวมด้านความกล้าหาญ						3.30	.55	ปาน กลาง	-

จากตารางที่ 4-4 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกล้าหาญ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, $SD = .55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองจะยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง เมื่อได้กระทำผิดพลาด โดยไม่โยนความผิดพลาดนั้นไปให้ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.46$, $SD = .70$) รองลงมา คือ ครูปกครองยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์หรือคำตำหนิจากผู้บังคับบัญชา โดยไม่แสดงกริยาอาการที่ไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.40$, $SD = .78$) ครูปกครองจะแสดงความรับผิดชอบในการสั่งการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือผิดพลาด ($\bar{X} = 3.21$, $SD = .1.01$) และครูปกครองสามารถควบคุมสติอารมณ์ของตนเอง และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.14$, $SD = .78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ
ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ด้านความดีความชอบ (n = 285)

ด้านความดีความชอบ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. เมื่อเกิดปัญหา ต้องแก้ไข ครู ปกครองสามารถ ตัดสินใจได้อย่าง ชัดเจนไม่ลังเลหรือ อ้อมค้อม นักเรียน สามารถเข้าใจได้	45 (15.79)	148 (51.93)	90 (31.58)	0 (0.00)	2 (0.70)	3.82	.71	ค่อนข้าง สูง	1
2. ครูปกครอง สามารถแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า ที่เกิดขึ้นกับ นักเรียนได้ อย่างทันท่วงที มีความชัดเจน เหมาะสม และมีเหตุผล	20 (7.02)	135 (47.37)	102 (35.79)	28 (9.82)	0 (0.00)	3.52	.76	ค่อนข้าง สูง	3
3. ครูปกครอง ตัดสินใจ และ สั่งการเรื่องต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ชัดเจน ทำให้ นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตามคำสั่ง นั้นได้อย่างเข้าใจ	20 (7.02)	116 (40.70)	130 (45.61)	18 (6.32)	1 (0.35)	3.48	.73	ค่อนข้าง สูง	4

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ด้านความเดือดขาด	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. เมื่อมีข้อ ผิดพลาดเกิดขึ้น ครูปกครอง จะตรวจสอบ ข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงออกคำสั่ง ใหม่ด้วยความ มั่นใจ และชัดเจน	18 (6.32)	157 (55.09)	88 (30.88)	18 (6.32)	4 (1.40)	3.59	.76	ค่อนข้าง สูง	2
ภาพรวมด้านความเดือดขาด						3.52	.60	ค่อนข้าง สูง	-

จากตารางที่ 4-5 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความเดือดขาด พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน ระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อเกิดปัญหาต้องแก้ไข ครูปกครองสามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจนไม่ลังเลหรืออ้อมค้อม นักเรียนสามารถเข้าใจได้ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.82$, $SD = .71$) รองลงมา คือ เมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นครูปกครอง จะตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงออกคำสั่งใหม่ด้วยความมั่นใจ และชัดเจน ($\bar{X} = 3.59$, $SD = .76$) ครูปกครองสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างทันท่วงที มีความชัดเจน เหมาะสม และมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .76$) และครูปกครองตัดสินใจ และสั่งการ เรื่องต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งนั้นได้อย่างเข้าใจ ($\bar{X} = 3.48$, $SD = .73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความไว้วางใจ ($n = 285$)

ด้านความไว้วางใจ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองเป็นผู้มีความตรงต่อเวลาก่อนข้างสูง	27 (9.47)	145 (50.88)	80 (28.07)	28 (9.82)	5 (1.75)	3.56	.86	ค่อนข้างสูง	1
2. นักเรียนกล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครูปกครองได้	9 (3.16)	133 (46.67)	119 (41.75)	19 (6.67)	5 (1.75)	3.43	.74	ค่อนข้างสูง	2
3. ครูปกครองจะทำงานด้วยความจริงจัง และตั้งใจเสมอ แม้ว่าจะไม่มีผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามากำกับดูแล	18 (6.32)	84 (29.47)	173 (60.70)	10 (3.51)	0 (0.00)	3.39	.66	ปานกลาง	3
4. ครูปกครองไม่กระทำพฤติกรรมหน้าไหว้หลังหลอก	0 (0.00)	63 (22.11)	134 (47.02)	29 (10.18)	59 (20.70)	2.71	1.03	ปานกลาง	4
ภาพรวมด้านความไว้วางใจ						3.27	.56	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-6 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความไว้วางใจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27, SD = .56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองเป็นผู้มีความตรงต่อเวลาก่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.56, SD = .86$) รองลงมา คือ นักเรียนกล้าที่จะ

ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครูปกครองได้ ($\bar{X} = 3.43, SD = .74$) ครูปกครองจะทำงานด้วยความจริงจังและตั้งใจเสมอ แม้ว่าจะไม่มีผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามากำกับดูแล ($\bar{X} = 3.39, SD = .66$) และครูปกครองไม่กระทำพฤติกรรมหน้าไหว้หลังหลอก ($\bar{X} = 2.71, SD = .1.03$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความอดทน (n = 285)

ด้านความอดทน	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองมีความทุ่มเทพยายามทำงานให้ดีที่สุด จนงานสำเร็จเสร็จสิ้น	0 (0.00)	82 (28.77)	114 (40.00)	72 (25.26)	17 (5.96)	2.92	.88	ปานกลาง	4
2. เมื่อมีความโกรธครูปกครองสามารถควบคุมตนเองให้สงบ เยือกเย็นได้เสมอ	20 (7.02)	144 (50.53)	120 (42.11)	0 (0.00.)	1 (0.35)	3.64	.62	ค่อนข้างสูง	2
3. เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคบีบคั้นในการทำงาน ครูปกครองก็จะพยายามหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง	47 (16.49)	182 (63.86)	45 (15.79)	9 (3.16)	2 (0.70)	3.92	.71	ค่อนข้างสูง	1

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ด้านความอดทน	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. ครูปกครอง ไม่แสดงความ เหน้อยล้า หรือ เบื่อหน่าย จากการทำงาน ออกมาให้ นักเรียนเห็น	18 (6.32)	143 (50.18)	111 (38.95)	11 (3.86)	2 (0.70)	3.58	.70	ค่อนข้าง สูง	3
ภาพรวมด้านความอดทน						3.51	.49	ค่อนข้าง สูง	-

จากตารางที่ 4-7 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความอดทน พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน ระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.51$, $SD = .49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรค บังคับในการทำงานครูปกครองก็จะพยายามหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.92$, $SD = .71$) รองลงมา คือ เมื่อมีความโกรธครูปกครองสามารถ ควบคุมตนเองให้สงบ เยือกเย็น ได้เสมอ ($\bar{X} = 3.64$, $SD = .62$) ครูปกครองไม่แสดงความเหน้อยล้า หรือเบื่อหน่ายจากการทำงานออกมาให้นักเรียนเห็น ($\bar{X} = 3.58$, $SD = .70$) และครูปกครอง มีความทุ่มเท พยายามทำงานให้ดีที่สุด จนงานสำเร็จเสร็จสิ้น ($\bar{X} = 2.92$, $SD = .88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกระตือรือร้น ($n = 285$)

ด้านความกระตือรือร้น	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองจะลงมือทำงานทันทีเมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้	37 (12.98)	126 (44.21)	110 (38.60)	9 (3.61)	3 (1.05)	3.65	.78	ค่อนข้างสูง	1
2. ครูปกครองจะแสดงความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง	28 (9.82)	113 (39.65)	130 (45.61)	11 (3.86)	3 (1.05)	3.53	.76	ค่อนข้างสูง	2
3. ครูปกครองมักจะกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันทำงาน และจะคอยให้คำปรึกษาจนงานสำเร็จลุล่วง	19 (6.67)	115 (40.35)	136 (47.72)	9 (3.16)	6 (2.11)	3.46	.75	ค่อนข้างสูง	3
4. ครูปกครองมีความร่าเริง และมองการทำงานในแง่ดีเสมอ	18 (6.32)	84 (29.47)	174 (61.05)	9 (3.16)	0 (0.00)	3.39	.65	ปานกลาง	4
ภาพรวมด้านความกระตือรือร้น						3.50	.60	ค่อนข้างสูง	-

จากตารางที่ 4-8 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความกระตือรือร้น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.50$, $SD = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองจะลงมือทำงานทันที เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.65$, $SD = .78$) รองลงมา คือ ครูปกครองจะแสดงความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง ($\bar{X} = 3.53$, $SD = .76$) ครูปกครองมักจะกระตุ้นให้นักเรียน ช่วยกันทำงาน และจะคอยให้คำปรึกษาจนงานสำเร็จลุล่วง

($\bar{X} = 3.46$, $SD = .75$) และครูปกครองมีความร่าเริง และมองการทำงานในแง่ดีเสมอ ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-9 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความริเริ่ม (n = 285)

ด้านความริเริ่ม	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองมักมีวิธีการใหม่ๆ มาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน	18 (6.32)	95 (33.33)	143 (50.18)	29 (10.18)	0 (0.00)	3.36	.74	ปานกลาง	2
2. ครูปกครองมีวิธีการทำงานที่แปลกใหม่จนงานสำเร็จลุล่วงตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ	18 (6.32)	144 (50.53)	85 (29.82)	38 (13.33)	0 (0.00)	3.50	.80	ค่อนข้างสูง	1
3. ครูปกครองมีความคิดที่สร้างสรรค์ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	9 (3.16)	108 (37.89)	112 (39.30)	45 (15.79)	11 (3.86)	3.21	.88	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

ด้านความริเริ่ม	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. ครอบคลุม มักจะสนับสนุน ให้นักเรียนมี ความคิดริเริ่ม ใหม่ ๆ และ สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนา การทำงาน	89 (31.23)	63 (22.11)	96 (33.68)	34 (11.93)	3 (1.05)	3.27	1.06	ปานกลาง	3
ภาพรวมด้านความริเริ่ม						3.44	.63	ค่อนข้างสูง	-

จากตารางที่ 4-9 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความริเริ่ม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.44$, $SD = .63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองมีวิธีการทำงานที่แปลกใหม่ งดงามสำเร็จลุล่วง ตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.50$, $SD = .80$) รองลงมา คือ ครูปกครองมักมีวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.36$, $SD = .74$) ครูปกครองมักจะสนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการทำงาน ($\bar{X} = 3.27$, $SD = 1.06$) และครูปกครองมีความคิดที่สร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ($\bar{X} = 3.21$, $SD = .88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความซื่อสัตย์ (n = 285)

ด้านความซื่อสัตย์	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองไม่มี การแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวเองในทางมิชอบ	20 (7.02)	106 (37.19)	96 (33.68)	56 (19.65)	7 (2.46)	3.27	.93	ปานกลาง	2
2. ครูปกครองไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองในทางมิชอบ	29 (10.18)	76 (26.67)	164 (57.54)	0 (0.00)	16 (5.61)	3.36	.87	ปานกลาง	1
3. ครูปกครองไม่พูดโกหกเพื่อให้ตนพ้นผิด	29 (10.18)	96 (33.68)	98 (34.39)	38 (13.33)	24 (8.42)	3.24	1.07	ปานกลาง	3
4. ครูปกครองปฏิบัติตนได้อย่างตรงไปตรงมาเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน	0 (0.00)	101 (35.44)	127 (44.56)	46 (16.14)	11 (3.86)	3.12	.81	ปานกลาง	4
ภาพรวมด้านความซื่อสัตย์						3.24	.74	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-10 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, $SD = .74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูปกครองไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองในทางมิชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.36$, $SD = .87$) รองลงมา คือ ครูปกครองไม่มี การแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวเองในทางมิชอบ ($\bar{X} = 3.27$, $SD = .93$) ครูปกครองไม่พูดโกหก เพื่อให้ตนพ้นผิด ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 1.07$) และครูปกครองปฏิบัติตนได้อย่างตรงไปตรงมาเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน ($\bar{X} = 3.12$, $SD = .81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-11 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ
ครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ด้านวิจารณ์ญาณ (n = 285)

ด้านวิจารณ์ญาณ	ระดับการรับรู้					X̄	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครอง เป็นผู้มีความสุข รอบคอบ จะศึกษา หาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มทำงานเสมอ	0 (0.00)	115 (40.35)	103 (36.14)	54 (18.95)	13 (4.56)	3.12	.87	ปานกลาง	3
2. ครูปกครอง ตัดสินใจสั่งการ ต่าง ๆ โดยใช้ เหตุผล และข้อมูล ที่เป็นจริง มากกว่า ใช้ความรู้สึก	19 (6.67)	90 (31.58)	71 (24.91)	105 (36.84)	0 (0.00)	3.08	.97	ปานกลาง	4
3. ครูปกครอง สามารถตัดใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม กับ ทุกสถานการณ์	9 (3.16)	115 (40.35)	100 (35.09)	28 (9.82)	33 (11.58)	3.14	1.03	ปานกลาง	2
4. ครูปกครอง ตัดสินใจสั่งการ เรื่องต่าง ๆ โดย คำนึงถึงความ เป็นไปได้ใน การปฏิบัติ	11 (3.86)	116 (40.70)	116 (40.70)	39 (13.68)	3 (1.05)	3.33	.79	ปานกลาง	1
ภาพรวมด้านวิจารณ์ญาณ						3.16	.65	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-11 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านวิจารณ์ญาณ พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16, SD = .65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองตัดสินใจสั่งการ เรื่องต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.33, SD = .79$) รองลงมา คือ ครูปกครองสามารถตัดใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับ ทุกสถานการณ์ ($\bar{X} = 3.14, SD = 1.03$) ครูปกครองเป็นผู้มีความสุข รอบคอบ จะศึกษาหาข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มทำงานเสมอ ($\bar{X} = 3.12, SD = .87$) และครูปกครองตัดสินใจสั่งการต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล และข้อมูลที่เป็นจริง มากกว่าใช้ความรู้สึก ($\bar{X} = 3.08, SD = .97$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-12 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ ครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพล ทหารเรือ ด้านความยุติธรรม (n = 285)

ด้านความยุติธรรม	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน ทุกคนอย่างเท่า เทียมกัน ตรงไป ตรงมา ไม่ลำเอียง	20 (7.02)	137 (48.07)	87 (30.53)	35 (12.28)	6 (2.11)	3.46	.87	ค่อนข้างสูง	3
2. ครูปกครอง ลงโทษนักเรียน ที่ประพฤติผิด อย่างชอบธรรม โดยไม่มีอคติกับ นักเรียนคนใด	39 (13.68)	114 (40.00)	73 (25.61)	44 (15.44)	15 (5.26)	3.41	1.07	ค่อนข้างสูง	4
3. ครูปกครอง ให้ออกาสกับ นักเรียนทุกคน ที่ประพฤติผิด ได้แก้ไขปรับปรุง ตัวเอง	59 (20.70)	121 (42.46)	63 (22.11)	35 (12.28)	7 (2.46)	3.67	1.01	ค่อนข้างสูง	1

ตารางที่ 4-12 (ต่อ)

ด้านความยุติธรรม	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. ครูปกครอง ปฏิบัติงานด้วย ความเที่ยงตรง และไม่มีอคติ กับผู้ใด	66 (23.16)	105 (36.84)	60 (21.05)	54 (18.95)	0 (0.00)	3.64	1.03	ค่อนข้างสูง	2
ภาพรวมด้านความยุติธรรม						3.54	.80	ค่อนข้างสูง	-

จากตารางที่ 4-12 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนว่า โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความยุติธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.54$, $SD = .80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองให้โอกาสกับนักเรียนทุกคนที่ประพฤติผิด ได้แก้ไขปรับปรุงตัวเอง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.67$, $SD = .101$) รองลงมา คือ ครูปกครองปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงตรง และไม่มีอคติกับผู้ใด ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 1.03$) ครูปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง ($\bar{X} = 3.46$, $SD = .87$) และครูปกครองลงโทษนักเรียนที่ประพฤติผิดอย่างชอบธรรม โดยไม่มีอคติกับนักเรียนคนใด ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 1.07$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-13 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ
ครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ด้านความรู้ (n = 285)

ด้านความรู้	ระดับการรับรู้					X̄	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครอง สามารถสอน วิชาวิชาชีพ ทหารเรือ ให้ นักเรียนเข้าใจ ได้อย่างถ่องแท้	29 (10.18)	119 (41.75)	54 (18.95)	58 (20.35)	25 (8.77)	3.24	1.15	ปานกลาง	1
2. ครูปกครอง มีความรอบรู้ ในเรื่องงาน ในหน้าที่ตน และเรื่องทั่วๆ ไปเป็นอย่างดี	18 (6.32)	100 (35.09)	58 (20.35)	77 (27.02)	32 (11.23)	2.98	1.15	ปานกลาง	4
3. ครูปกครอง สามารถแนะนำ ความรู้ นอกเหนือจาก การเรียนใน ห้องเรียน มาใช้ในการ ทำงานให้ นักเรียนเข้าใจ ได้	9 (3.16)	88 (30.88)	120 (42.11)	44 (15.44)	24 (8.42)	3.05	.96	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ด้านความรู้	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. ครูปกครอง มักแสวงหา ความรู้เพิ่มเติม จากแหล่ง ความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ห้องสมุด หรือ อินเทอร์เน็ต	0 (0.00)	104 (36.49)	132 (46.32)	29 (10.18)	20 (7.02)	3.12	.85	ปานกลาง	2
ภาพรวมด้านความรู้						3.09	.74	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-13 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, $SD = .74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองสามารถสอนวิชา วิชาชีพทหารเรือ ให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 1.15$) รองลงมา คือ ครูปกครองมักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.12$, $SD = .85$) ครูปกครองสามารถแนะนำความรู้นอกเหนือจากการเรียน ในห้องเรียน มาใช้ในการทำงานให้นักเรียนเข้าใจได้ ($\bar{X} = 3.05$, $SD = .96$) และครูปกครอง มีความรอบรู้ในเรื่องงานในหน้าที่ตน และเรื่องทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 2.98$, $SD = 1.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-14 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของ
ครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ด้านความจงรักภักดี (n = 285)

ด้านความจงรักภักดี	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองมัก พรีาสอน อบรมให้ นักเรียนทำหน้าที่ ปกป้อง พิทักษ์ รักษา ชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ อย่างจริงจัง	45 (15.79)	78 (27.37)	134 (47.02)	28 (9.82)	0 (0.00)	3.49	.87	ค่อนข้าง สูง	4
2. ครูปกครอง มักพรีาสอนให้ นักเรียนมีความ เคารพ และเชื่อฟัง ผู้บังคับบัญชาเสมอ	49 (17.19)	75 (26.32)	142 (49.82)	19 (6.67)	0 (0.00.)	3.54	.85	ค่อนข้าง สูง	3
3. ครูปกครอง ไม่เคยวิพากษ์ วิจารณ์ ผู้บังคับบัญชาให้ นักเรียนได้รับฟัง	48 (16.84)	105 (36.84)	88 (30.88)	44 (15.44)	0 (0.00)	3.55	.94	ค่อนข้าง สูง	2
4. ครูปกครองมัก สอนให้นักเรียนรัก และให้เกียรติต่อ หน่วยงานที่ตนเอง ทำงานเสมอ	39 (13.68)	101 (35.44)	127 (44.56)	18 (6.32)	0 (0.00)	3.56	.80	ค่อนข้าง สูง	1
	ภาพรวมด้านความจงรักภักดี					3.53	.67	ค่อนข้าง สูง	-

จากตารางที่ 4-14 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความจงรักภักดี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.53, SD = .67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองมักสอนให้นักเรียนรักและให้เกียรติต่อหน่วยงานที่ตนเองทำงานเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.56, SD = .80$) รองลงมา คือ ครูปกครองไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชาให้นักเรียนได้รับฟัง ($\bar{X} = 3.55, SD = .94$) ครูปกครองมักพรีำสอนให้นักเรียนมีความเคารพ และเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาเสมอ ($\bar{X} = 3.54, SD = .85$) และครูปกครองมักพรีำสอน อบรมให้นักเรียนทำหน้าที่ปกป้องพิทักษ์ รักษา ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อย่างจริงจัง ($\bar{X} = 3.49, SD = .87$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-15 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความมีกาลเทศะ (n = 285)

ด้านความมีกาลเทศะ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			ระดับการรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครองสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีโดย ไม่ขัดแย้งกัน	39 (13.68)	121 (42.46)	78 (27.37)	47 (16.49)	0 (0.00)	3.53	.92	ค่อนข้างสูง	1
2. ครูปกครองใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสมตาม สถานการณ์	39 (13.68)	109 (38.25)	86 (30.18)	41 (14.39)	10 (3.51)	3.44	1.01	ค่อนข้างสูง	2
3. ครูปกครองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นมิตรกับทุกคน	18 (6.32)	122 (42.81)	59 (20.70)	86 (30.18)	1 (0.00)	3.25	.96	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ด้านความมีกาลเทศะ	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
4. ครูปกครองรู้จัก การวางตัวให้เข้ากับ ทุก ๆ สถานการณ์ ได้อย่างเหมาะสม	18 (6.32)	122 (42.18)	97 (34.04)	46 (16.14)	2 (0.70)	3.38	.85	ปานกลาง	3
ภาพรวมด้านความมีกาลเทศะ						3.40	.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-15 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความมีกาลเทศะ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, $SD = .71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยไม่ขัดแย้งกัน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.53$, $SD = .92$) รองลงมาคือ ครูปกครองใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 3.44$, $SD = 1.01$) ครูปกครองรู้จักการวางตัวให้เข้ากับทุก ๆ สถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.38$, $SD = .85$) และครูปกครองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นมิตรกับทุกคน ($\bar{X} = 3.25$, $SD = .96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-16 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ($n = 285$)

ด้านความไม่เห็น แก่ตัว	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
1. ครูปกครอง ไม่มีพฤติกรรม ในการเอาใจเอา เปรียบผู้อื่น	0 (0.00)	106 (37.19)	128 (44.91)	44 (15.44)	7 (2.46)	3.17	.77	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4-16 (ต่อ)

ด้านความไม่เห็น แก่ตัว	ระดับการรับรู้					\bar{X}	SD	การแปลผล	
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			ระดับ การรับรู้	ลำดับ
2. เมื่อครูปกครอง มักจะช่วยกัน ทำงานโดยไม่เกี่ยง กัน	9 (3.16)	132 (46.32)	95 (33.33)	47 (16.49)	2 (0.70)	3.35	.81	ปานกลาง	3
3. เมื่อนักเรียน มีปัญหาคือคร่อน ครูปกครองจะคอย ช่วยเหลือให้ คำปรึกษากับ นักเรียนใน ทุกโอกาส	20 (7.02)	141 (49.47)	86 (30.18)	37 (12.98)	1 (0.35)	3.50	.82	ค่อนข้าง สูง	1
4. ครูปกครอง ขอมเสียดสละ เรื่องส่วนตัว เพื่อทำงานให้กับ ส่วนรวม	39 (13.68)	119 (41.75)	72 (25.26)	46 (16.14)	9 (3.16)	3.47	1.01	ค่อนข้าง สูง	2
ภาพรวมด้านความไม่เห็นแก่ตัว						3.37	.56	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-16 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ด้านความไม่เห็นแก่ตัว พบว่า ในภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, $SD = .56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อนักเรียนมีปัญหา คือคร่อน ครูปกครองจะคอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับนักเรียนในทุกโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูง เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.50$, $SD = .82$) รองลงมา คือ ครูปกครองขอมเสียดสละเรื่องส่วนตัว เพื่อทำงาน ให้กับส่วนรวม ($\bar{X} = 3.47$, $SD = .1.01$) ครูปกครองมักจะช่วยกันทำงานโดยไม่เกี่ยงกัน ($\bar{X} = 3.35$, $SD = .81$) และครูปกครองไม่มีพฤติกรรมในการเอาัดเอาเปรียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.17$, $SD = .77$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล**

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนจำที่มีชั้นปี ต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-17 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามชั้นปี (n = 285)

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง	ชั้นปี	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ภาพรวม	ชั้นปีที่ 1	144	3.36	.37	-1.17	.24
	ชั้นปีที่ 2	141	3.41	.36		

จากตารางที่ 4-17 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักเรียนจำ
โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีชั้นปีต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน
ชุมพลทหารเรือ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนจำที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำ
ของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-18 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามพรรค-เหล่า (n = 285)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	11	4.93	.44	3.67	.00*
ภายในกลุ่ม	273	33.35	.12		
รวม	284	38.28			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-18 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพรรค-เหล่า พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4-19 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพรรค-เหล่า

พรรค-เหล่า	\bar{X}	SD	นว.ส	นว.ป. (กร.)	นว.ป. (สอ. รฝ.)	นว.ป. (ตร.รน.)	นว. สห.	นว. สพ.	นว. กล.	กล.(ช่าง บ.)	กล. (ตร. รน.)	พศ. กง.	นว. ขส.	พศ. พธ.
นว.ส	3.35	.39	-	.25	-.18	.10	-.12	.13	.05	-.10	-.15	.19	-.07	-.10
นว.ป.(กร.)	3.10	.49		-	-.44*	-.14	-.37*	-.12	-.19	-.35*	-.41*	-.05	-.33*	-.36*
นว.ป.(สอ.รฝ.)	3.54	.41			-	.29	.06	.32*	.24*	.08	.03	.38*	.11	.08
นว.ป.(ตร.รน.)	3.25	.34				-	-.22*	.02	-.04	-.20*	.26*	.08	-.18	-.21
นว.สห.	3.48	.35					-	.25*	.17	.01	-.03	.31*	.04	.01
นว.สป.	3.22	.29						-	-.07	-.23*	-.28*	.06	-.20*	-.23*
กล.	3.30	.22							-	-.15	-.21*	.13	-.13	-.16
กล.(ช่าง บ.)	3.46	.39								-	-.05	.29*	.02	-.00
กล.(ตร.รน.)	3.51	.37									-	.35*	.08	.05
พศ.กง.	3.16	.20										-	.27*	-.03
นว.ขส.	3.43	.43											-	.03
พศ.พธ.	3.46	.25												-

* $p \leq .0$

จากตารางที่ 4-19 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Pos hoc ของ Scheffe พบว่า การรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพรรค-เหล่า แตกต่างกัน จำนวน 22 คู่ คือ

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.ป.(กร.) มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ น้อยกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.ป.(สอ.รฝ.) นว.สท. กล.(ช่าง บ.) กล.(ตร.รน.) นว.ขส. และ พศ.พธ.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.ป.(สอ.รฝ.) มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.สท. กล. และ พศ.กง.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.ป. (ตร.รน.) มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.สท. กล.(ช่าง บ.) และ กล.(ตร.รน.)

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.สท. มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.สท. และ พศ.กง.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.สท. มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ น้อยกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า กล.(ช่าง บ.) กล.(ตร.รน.) นว.ขส. และ พศ.พธ.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า กล. (ช่าง บ.) มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า พศ.กง.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า กล. (ตร.รน.) มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า พศ.กง.

นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่สังกัดพรรค-เหล่า พศ.กง. มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มากกว่านักเรียนจำที่สังกัดพรรค-เหล่า นว.ขส.

สมมติฐานที่ 3 นักเรียนจำที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-20 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามตำแหน่งผู้นำนักเรียน (n = 285)

คุณลักษณะผู้นำ ของครูปกครอง	ผู้นำนักเรียน	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ภาพรวม	นักเรียนบังคับบัญชา	46	3.43	.36	1.96	.05*
	นักเรียนจำทั่วไป	239	3.30	.60		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4-20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามตำแหน่งผู้นำนักเรียน พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนจำที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหารต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-21 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร (n = 285)

คุณลักษณะผู้นำ ของครูปกครอง	ความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ภาพรวม	มีญาติหรือบุคคลในครอบครัว เป็นทหาร	144	3.39	.33	.50	.61
	ไม่มีญาติหรือบุคคล ในครอบครัวเป็นทหาร	141	3.37	.39		

จากตารางที่ 4-21 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร ต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 5 นักเรียนจำที่มีพื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะ
ผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-22 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามพื้นฐานความเป็นทหาร (n = 285)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	.38	.19	1.44	.23
ภายในกลุ่ม	282	37.90	.13		
รวม	284	38.28			

จากตารางที่ 4-22 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามพื้นฐานความเป็นทหาร
พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีพื้นฐานความเป็นทหาร ต่างกันมีการรับรู้ต่อ
คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
.05

สมมติฐานที่ 6 นักเรียนจำที่มีระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
ต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-23 การเปรียบเทียบการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
จำแนกตามระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ (n = 285)

คุณลักษณะผู้นำ ของครูปกครอง	ระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษา ที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ภาพรวม	มัธยมศึกษาตอนปลาย	181	3.41	.35	1.69	.09
	ปวช. หรือ ปวส.	104	3.33	.38		

จากตารางที่ 4-23 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามระดับการศึกษา ก่อน
เข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีระดับการศึกษา

ก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4-24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. นักเรียนจำที่มีชั้นปีต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำ ของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. นักเรียนจำที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำ ของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. นักเรียนจำที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน มีการรับรู้ต่อ คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. นักเรียนจำที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหารต่างกัน มีการรับรู้ ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. นักเรียนจำที่มีพื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน มีการรับรู้ต่อ คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. นักเรียนจำที่มีระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพล ทหารเรือต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของ นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ และเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างรายคู่ ใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) โดยวิธี Sheffe

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำชั้นปีที่ 1 พรรค-เหล่า นว.ป. (กร.) ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำทั่วไป ซึ่งมีญาติหรือบุคคลในครอบครัวเป็นทหาร ส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนรักษาดินแดน (รด.) และไม่เคยเป็นทหารกองประจำการหรือทหารกองหนุนมาก่อน และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาที่ โรงเรียนชุมพลทหารเรือในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามลำดับ

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านความจงรักภักดี ด้านความเด็ดขาด ด้านความอดทน ด้านความกระตือรือร้น ด้านความริเริ่ม ด้านความมีกาลเทศะ ด้านลักษณะท่าทาง ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความกล้าหาญ ด้านความไว้วางใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านวิจารณ์ญาณ และด้านความรู้ ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

2.1 ด้านลักษณะท่าทาง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองมีการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบตลอดเวลา เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองปฏิบัติตัวสง่างาม องอาจ

ฝั่งชาย รักษาภริยาทำทาง สมเป็นทหาร เป็นแบบอย่างที่นักเรียนอยากทำตาม ครูปกครองปฏิบัติตน นำเลื่อมใสศรัทธา เป็นที่ยอมรับแก่นักเรียน และบุคคลอื่น และครูปกครองปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบ และแบบธรรมเนียมของทหาร โดยเคร่งครัด ตามลำดับ

2.2 ด้านความกล้าหาญ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองจะยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง เมื่อได้กระทำผิดพลาด โดยไม่โยน ความผิดพลาคนั้น ไปให้ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองยอมรับฟัง คำวิพากษ์วิจารณ์ หรือคำตำหนิจากผู้บังคับบัญชา โดยไม่แสดงกริยาอาการที่ไม่เหมาะสม ครูปกครองจะแสดงความรับผิดชอบในการสั่งการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือผิดพลาด และครูปกครองสามารถควบคุมสติอารมณ์ของตนเอง และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น ตามลำดับ

2.3 ด้านความเด็ดขาด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า เมื่อเกิดปัญหาต้องแก้ไข ครูปกครองสามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจนไม่ลังเล หรืออ้อมค้อม นักเรียนสามารถเข้าใจได้ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ เมื่อมีข้อผิดพลาด เกิดขึ้นครูปกครองจะตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงออกคำสั่งใหม่ด้วยความมั่นใจ และชัดเจน ครูปกครองสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้อย่างทันท่วงที มีความชัดเจน เหมาะสมและมีเหตุผล และครูปกครองตัดสินใจ และสั่งการเรื่องต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ได้อย่างเข้าใจ ตามลำดับ

2.4 ด้านความไว้วางใจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองเป็นผู้มีความตรงต่อเวลามาก มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ นักเรียนกล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครูปกครองได้ ครูปกครองจะทำงานด้วยความจริงจัง และตั้งใจเสมอ แม้ว่าจะไม่มีผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามากำกับดูแล และครูปกครองไม่กระทำ พฤติกรรมหน้าไหว้หลังหลอก ตามลำดับ

2.5 ด้านความอดทน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคบีบคั้นในการทำงานครูปกครองก็จะพยายามหาทาง แก้ไขโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ เมื่อมีความโกรธ ครูปกครองสามารถควบคุมตนเองให้สงบ เยือกเย็น ได้เสมอ ครูปกครองไม่แสดงความเหนียวแน่น หรือเบียดเบียนจากการทำงานออกมาให้นักเรียนเห็น และครูปกครองมีความทุ่มเท พยายามทำงาน ให้ดีที่สุด จนงานสำเร็จเสร็จสิ้น ตามลำดับ

2.6 ด้านความกระตือรือร้น พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองจะลงมือทำงานทันที เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ มีค่าเฉลี่ย

สูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองจะแสดงความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง ครูปกครองมักจะกระตุ้นให้นักเรียน ช่วยกันทำงาน และจะคอยให้คำปรึกษา จนงานสำเร็จลุล่วง และครูปกครองมีความร่าเริง และมองการทำงานในแง่ดีเสมอ ตามลำดับ

2.7 ด้านความริเริ่ม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองมีวิธีการทำงานที่แปลกใหม่ จนงานสำเร็จลุล่วง ตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองมักมีวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในการทำงาน ครูปกครองมักจะสนับสนุนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการทำงาน และครูปกครองมีความคิดที่สร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ตามลำดับ

2.8 ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองในทางมิชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวเองในทางมิชอบ ครูปกครองไม่พูดโกหก เพื่อให้ตนพ้นผิด และครูปกครองปฏิบัติตนได้อย่างตรงไปตรงมา เป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน ตามลำดับ

2.9 ด้านวิจารณ์ญาติ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองตัดสินใจสั่งการเรื่องต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองสามารถตัดใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ครูปกครองเป็นผู้มีความสุข รอบคอบ จะศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มทำงานเสมอ และครูปกครองตัดสินใจสั่งการต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล และข้อมูลที่เป็นจริง มากกว่าใช้ความรู้สึก ตามลำดับ

2.10 ด้านความยุติธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองให้โอกาสกับนักเรียนทุกคนที่ประพฤติผิด ได้แก้ไขปรับปรุงตัวเอง มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงตรง และไม่มียศถึกับผู้ใด ครูปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง และครูปกครองลงโทษนักเรียนที่ประพฤติผิดอย่างชอบธรรม โดยไม่มีอคติกับนักเรียนคนใด ตามลำดับ

2.11 ด้านความรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองสามารถสอนวิชาวิชาชีพทหารเรือ ให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองมักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต ครูปกครองสามารถแนะนำความรู้ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน มาใช้ในการทำงานให้นักเรียนเข้าใจได้ และครูปกครองมีความรอบรู้ในเรื่องงานในหน้าที่ตน และเรื่องทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างดี ตามลำดับ

2.12 ด้านความจงรักภักดี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูปกครองมักสอนให้นักเรียนรักและให้เกียรติต่อหน่วยงานที่ตนเองทำงานเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์ ผู้บังคับบัญชาให้นักเรียนได้รับฟัง ครูปกครองมักพรั่สอนให้นักเรียนมีความเคารพ และเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาเสมอ และครูปกครองมักพรั่สอน อบรมให้นักเรียนทำหน้าที่ปกป้องพิทักษ์รักษา ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างจริงจัง ตามลำดับ

2.13 ด้านความมีกาลเทศะ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูปกครองสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยไม่ขัดแย้งกัน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ ครูปกครองรู้จักการวางตัวให้เข้ากับทุก ๆ สถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม และครูปกครองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นมิตรกับทุกคน ตามลำดับ

2.14 ด้านความไม่เห็นแก่ตัว พบว่า ในภาพรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อนักเรียนมีปัญหา เดือดร้อน ครูปกครองจะคอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับนักเรียนในทุกโอกาส มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ครูปกครองยอมเสียสละเรื่องส่วนตัวเพื่อทำงานให้กับส่วนรวมเมื่อครูปกครองมักจะช่วยกันทำงานโดยไม่เกี่ยงกัน และครูปกครองไม่มีพฤติกรรมในการเอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีชั้นปีต่างกัน ความสัมพันธ์กับการเป็นทหารต่างกัน พื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน และระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน และมีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะผู้นำทั้ง 14 ด้าน ที่ครูปกครองแสดงออกมานั้น ในบางด้านสามารถแสดงออกได้เด่นชัด นักเรียนจำสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน แต่ในบางด้านยังแสดงออกได้ไม่เด่นชัด หรือนักเรียนจำไม่สามารถรับรู้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนจำจะได้รับการอบรม และปลูกฝังให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่แรกเริ่มเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ดังนั้นการแสดงออกถึงคุณลักษณะผู้นำของของปกครองทั้ง 14 ด้าน แม้ว่าจะมีบางด้านไม่เด่นชัดให้นักเรียนจำรับรู้ได้อย่างชัดเจน แต่ครูปกครองก็ยังสามารถปกครองบังคับบัญชาให้นักเรียนจำเชื่อฟังและปฏิบัติตามได้ แต่ทั้งนี้หากครูปกครองได้มีการแสดงออกถึงคุณลักษณะผู้นำทั้ง 14 ด้านอย่างเด่นชัดในทุก ๆ ด้านให้นักเรียนจำสามารถรับรู้ได้ ก็จะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ศรัทธา และความเคารพนับถือ รวมทั้งความร่วมมือในการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างจริงจังมากกว่าการถูกบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือเคารพนับถือ จึงมีผลทำให้นักเรียนจำมีการรับรู้คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล สามารถอภิปราย ได้ดังนี้

2.1 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีชั้นปีต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนจำทั้ง 2 ชั้น ได้รับการอบรม และปลูกฝังให้เคารพ เชื่อฟัง รวมทั้งปฏิบัติตามคำสั่งของครูปกครองอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด ซึ่งหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแล้ว จะมีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้นไม่ว่าครูปกครอง จะมีคุณลักษณะผู้นำเช่นไร นักเรียนจำทั้ง 2 ชั้น ก็ยังคงเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของครูปกครองอย่างเคร่งครัด จึงอาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักเรียนจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ชาญณรงค์ (2547) เรื่อง ภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่ประเมินโดยผู้ใต้บังคับบัญชา กรณีศึกษาองค์กรที่บริหารงานโดยผู้บริหารชาวสิงคโปร์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรอายุ และระยะเวลาที่ร่วมงานกับหัวหน้างานมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่ประเมินผู้บังคับบัญชาไม่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีพรรค-เหล่าต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนจำที่มีพรรค-เหล่า ต่างกันอาจมีลักษณะเฉพาะในแต่ละพรรค-เหล่า

ต่างกัน ตามลักษณะพฤติกรรมพื้นฐานของครูผู้สอนด้านวิชาการในแต่ละพรรค-เหล่า ดังนั้นจึงมีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ชาบุญณรงค์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่ประเมินโดยผู้บังคับบัญชา กรณีศึกษาองค์กรที่บริหารงานโดยผู้บริหารชาวสิงคโปร์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรอายุ และระยะเวลาที่ร่วมงานกับหัวหน้างานมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่ประเมินผู้บังคับบัญชาไม่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนต่างกัน

มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนจำที่มีตำแหน่งผู้นำนักเรียนนั้น จะเป็นนักเรียนจำชั้นปีที่ 2 ที่ผ่านการเลือกในด้านของความเป็นผู้นำมาแล้ว จากครูปกครอง และเพื่อนร่วมชั้น เพื่อมาทำหน้าที่เป็นนักเรียนบังคับบัญชา คอยช่วยเหลือครูปกครองในด้านการปกครองนักเรียนจำทั่วไป จึงมีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนจำทั่วไปซึ่งไม่มีตำแหน่งในการปกครอง ทำให้มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองในการเป็นแบบอย่างในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ชัชวาลย์พันธ์ (2540) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาธนาคารทหารไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ระดับตำแหน่งของพนักงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้จัดการแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูปกครองจึงควรสร้างการรับรู้ถึงคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองให้นักเรียนจำทั่วไปได้รับรู้ด้วย

2.4 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหารต่างกัน

มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนจำทุกนายจะได้รับการฝึกเหมือนกัน มีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกใด ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มเข้ามาศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ทำให้นักเรียนจำที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร กับนักเรียนจำที่ไม่เคยมีความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทม ปฎิพิมพาคม (2552) เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีพื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน

มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง โรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนจำทุกนายจะได้รับการฝึกเหมือนกัน มีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยก

ใด ๆ ไม่ว่านักเรียนจำผู้เรียนจะเคยผ่านการเรียนรักษาดินแดนมาแล้ว หรือเคยเป็นทหารกองประจำการมาแล้วก็ตาม แต่ก็ต้องมาเริ่มฝึกตั้งแต่พื้นฐานความเป็นทหารใหม่ทั้งหมด ดังนั้นจึงอาจเป็นผลให้นักเรียนจำที่มีพื้นฐานความเป็นทหารต่างกัน มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิลัญ ภูมิพิพาคม (2552) เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 นักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือที่มีระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ไม่ว่านักเรียนจำจะจบการศึกษาระดับใดก็ต้องเริ่มฝึกความเป็นทหาร ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนกระทั่งมีความเป็นทหารเต็มตัว และสำเร็จการศึกษาออกไปรับราชการในหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเรือ นอกจากนั้นการฝึกความเป็นทหารเรือ ยังเป็นประสบการณ์แปลกใหม่สำหรับนักเรียนจำส่วนใหญ่ที่เข้ามาศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จึงอาจเป็นผลให้นักเรียนจำที่มีระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือแตกต่างกัน จึงมีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา เชื้อพลากิจ (2547) เรื่อง ภาวะผู้นำของอัยการจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้อำนาจผู้นำที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนชุมพลทหารเรือควรส่งเสริมให้ครูปกครอง ได้มีการแสดงออกถึงคุณลักษณะผู้นำทั้ง 14 ด้าน ให้มากขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือ ศรัทธา และความเคารพนับถือ ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างจริงใจ มากกว่าการถูกบังคับให้ปฏิบัติ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาด้านที่อยู่ใน 3 อันดับสุดท้าย พบว่า

1. ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ เป็นลำดับสุดท้าย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 1.1 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรสร้างมาตรฐานความรู้ของครูปกครองในด้านวิชาชีพทหารเรือ หน้าที่การงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งความรู้ทั่ว ๆ ไปที่ควรทราบ
 - 1.2 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูปกครองได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การไปศึกษาอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งใน และนอกกองทัพเรือ
 - 1.3 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรสร้างแหล่งข้อมูลความรู้เพิ่มเติมสำหรับให้กับครูปกครอง และนักเรียนจำได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากห้องสมุด หรือห้องอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนที่มีอยู่
2. ด้านวิจารณ์ญาณ มีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ เป็นลำดับสองจากสุดท้าย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 2.1 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรส่งเสริมให้ครูปกครองได้มีโอกาสในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และตั้งการเอง โดยใช้หลักการและเหตุผลถูกต้อง
 - 2.2 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรมีการอบรม พัฒนาทักษะในการตัดสินใจ แก้ปัญหาให้กับครูปกครอง เพื่อให้รู้จักหาหนทางในการแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ อย่างมีเหตุผล สำหรับประกอบการตกลงใจอันถูกต้อง
3. ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ เป็นลำดับสามจากสุดท้าย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 3.1 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรให้ความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตนของครูปกครองในการปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง รักษาความซื่อสัตย์ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่น่าไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียนจำ
 - 3.2 ผู้บังคับบัญชาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ควรส่งเสริมให้มีครูปกครองยึดมั่น และยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล ในความสุจริต และความสำนึกในหน้าที่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ พบว่า ครูปกครองควรมีการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำในด้านที่นักเรียนจำรับรู้ได้น้อย จึงมีข้อเสนอแนะ (7 อันดับสุดท้าย) ดังนี้

 1. ด้านความมีกาลเทศะ (อันดับ 8) ครูปกครองควรแสดงออกถึงความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นมิตรกับทุกคน โดยควรมีความสุภาพ มีความร่าเริง มีความอดกลั้น รวมทั้งควรศึกษาบุคลิกลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ เพื่อการรับรู้ในพฤติกรรมธรรมชาติของมนุษย์

2. ด้านความไม่เห็นแก่ตัว (อันดับ 9) ครูปกครองต้องแสดงออกถึงการเสียสละ เพื่อช่วยเหลือส่วนรวม โดยไม่แสดงพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัวหรือเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น รวมทั้ง การช่วยเหลือนักเรียนจำในทุกโอกาสเมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นมา

3. ด้านความกล้าหาญ (อันดับ 10) ครูปกครองควรฝึกและพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ของตนในการควบคุมสติอารมณ์ ควบคุมความกลัว เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น โดยการศึกษาและพยายามเข้าใจในปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงออก เมื่อต้องตกอยู่ในอารมณ์หรือความรู้สึกกลัว

4. ด้านความไว้วางใจ (อันดับ 11) ครูปกครองต้องไม่แสดงนิสัยที่ชอบแก้ตัว หน้าไหว้หลังหลอก แต่ควรแสดงออกถึงความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง ไม่ว่างงานนั้น จะพึงพอใจหรือไม่ และต้องไม่แก้ตัวเพื่อให้ตนพ้นผิดเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

5. ด้านความซื่อสัตย์ (อันดับ 12) ครูปกครองควรประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา พุดจริงทำจริง รักษาจรรยาบรรณ ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล ยึดมั่นในความสุจริต และมีสำนึกในหน้าที่ เพื่อให้เป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน

6. ด้านวิจารณ์ญาณ (อันดับ 13) ครูปกครองควรมีการคิดประมาณสถานการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ล่วงหน้า สำหรับเตรียมการตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ โดยใช้หลักการ เหตุผล ไหวพริบ และ ประสบการณ์ จากข้อมูลที่เป็นจริง มากกว่าใช้ความรู้สึก และควรหลีกเลี่ยงการตัดสินใจที่รวดเร็วเกินไป จนขาดความรอบคอบ

7. ด้านความรู้ (อันดับ 14) ครูปกครองควรหมั่นเรียนรู้ และพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองเป็นประจำ ทั้ง ในเรื่องเกี่ยวกับวิชาชีพทหารเรือ หน้าที่การงานของตน และเรื่องทั่ว ๆ ไปที่มีความสำคัญ จนเกิดการตกผลึก สามารถสั่งสอน อบรมนักเรียนจำให้เข้าใจได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรมีศึกษาคณะคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2526). *คู่มือการสอนและอบรมทหารว่าด้วยการอบรมทหาร เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: กรมยุทธศึกษาทหารบก.
- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2552). *คู่มือราชการสนาม รส. 6-22*. กรุงเทพฯ: กรมยุทธศึกษาทหารบก.
- กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. (2541). *ผู้นำกับการบริหาร*. เข้าถึงได้จาก http://library.rtna.ac.th/web/E-RTN_Reference/rtnref/8304.pdf
- กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. (2558). *แผนพัฒนานักเรียนจ่า*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนชุมพลทหารเรือ.
- กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา*. คุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กวี วงศ์พุม. (2542). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี.
- กองทัพเรือ. (2529). *กรมกำลังพลทหารเรือ การกำหนดคุณสมบัตินายทหารเรือไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tnssc.org/main/index.php/2016-02-20-02-40-11>
- กองทัพเรือ. (2553). *ประกาศกองทัพเรือ เรื่องค่านิยมกองทัพเรือ*. เข้าถึงได้จาก http://www.navy.mi.th/ncd/main/proclaim/store_proclaim/p1270910123819.pdf
- กองบัญชาการทหารสูงสุด. (2526). *คู่มือนายทหาร: สำนักงานฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์น.
- กานต์ สุมะโน. (2546). *การพัฒนาคุณภาพอาจารย์โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก.
- คณะทำงานพิจารณาและจัดทำ อทร ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2541). *เอกสารอ้างอิงของกองทัพเรือ หมายเลข 7102 ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: กองทัพเรือ.
- จักรินทร์ ผิวเหลือง. (2548). *คุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ตามการรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑามาศ กมลรัตน์. (2551). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์: กรณีศึกษากกรมสารบรรณทหารบก*. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. (2552). *ความไว้วางใจขององค์กรของประเทศไทยศึกษาเปรียบเทียบ องค์กรภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน*. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุยฉินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. (2551). *คู่มือสู่องค์กรแห่งความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชูพงศ์ ปัญจมะวัต. (2541). *มนุษย์สัมพันธ์: ศิลปะในการทำงานร่วมกัน*. กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส.
- อุงเงิน จงรักชอบ. (2558). *เก็บตกผู้นำ ผู้ตาม นวัตกรรม เล่มที่ 9*. ม.ป.ท.
- นันทพร ศรีเมฆารัตน์. (2554). *คุณลักษณะผู้นำของพยาบาลหัวหน้างานตามการรับรู้ของพยาบาล วิชาชีพ โรงพยาบาลกาฬสินธุ์*. งานนิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2546). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2555). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ปรเมศวร์ ดิษ โสภากา. (2554). *คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาบริษัท เซรามิคส์ อาร์ อัส จำกัด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรีชา เชื้อพลากิจ. (2547). *ภาวะผู้นำของอัยการจังหวัด*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิลัญญ์ ปฏิพิมพาคม. (2552). *รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุยฉินิพนธ์ปรัชญาคุยฉินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ คล้ายคลึง. (2549). *การศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียน เตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด*. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรศิริ กองนวล. (2539). *การพัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชญณา วงศาโรจน์. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่พึงประสงค์: กรณีศึกษา กรมกำลังพล ทหารบก*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- พิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลองค์กรของภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. คุยฉีนิพนธ์ปรัชญา
คุยฉีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภักถณ สนิตสม และณัฐพล จารัตน์. (2558). คุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพ
ไทย. วารสารนักบริหาร, 5(1), 75-86.
- มนัส วงศ์สีไส. (2551). ขวัญและกำลังใจของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจจันทบุรี. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนชุมพลทหารเรือ. (2559). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
ห้วงระยะเวลา 4 ปี (ปีการศึกษา 2557 ถึงปีการศึกษา 2560). ชลบุรี: โรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ.
- โรงเรียนชุมพลทหารเรือ. (2560). สถิตินักเรียนจำโรงเรียนชุมพลทหารเรือ. ชลบุรี: โรงเรียนชุมพล
ทหารเรือ.
- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. (2555). คุณลักษณะทหาร. นครนายก: โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัชระ อุตธาคนี. (2546). ลักษณะผู้นำทางทหารที่สำคัญของไทย/สากล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
เสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด
กระทรวงกลาโหม.
- วาสนา พวยอ้วน. (2547). การศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนบ้านธารนพเก้า จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). ประสิทธิภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา:
คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารยุคโลกาภิวัตน์. วารสารวิชาการ, 5(1), 7-13.
- ศิริ ทิวะพันธ์. (2540). ภาพพจน์ตัวอย่างของผู้บังคับหน่วย (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศิริพร พงศ์ศิริโรจน์. (2540). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: เทคนิค 19.
- สมคิด บางโม. (2547). องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2555). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

- สมชาย เทพแสง. (2546). E-Leadership: ผู้นำการศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิทยาจารย์*, 5(6), 12-14.
- สมชาย ยมรัตน์. (2549). *คุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2546). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมหมาย พรหมทอง. (2545). *บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับภาวะผู้นำ*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ ชัชวาลพันธ์. (2540). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาชนาการทหารไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุริยนต์ เตือกสกนธ์. (2546). *การวิเคราะห์ความอ่อนไหว*. เข้าถึงได้จาก <http://www.Suriyon Analysis/sensitivity/2.d.e>
- หิรัญ ลินปฐ. (2545). *คุณลักษณะของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยเสนาธิการทหาร*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม.
- อภิชาติ มูลฟอง. (2548). *รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัญชลี ชาญณรงค์. (2547). *ภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่ประเมินโดยผู้ใต้บังคับบัญชา: กรณีศึกษาองค์กรที่บริหารงานโดยผู้บริหารชาวสิงคโปร์แห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญฐพร ภูเจริญ. (2545). การศึกษาทักษะที่มักถูกลืม. *วารสารเพื่อคุณภาพ*, 6(34), 47-49.
- Argyris, C. (1976). *Action science and organization learning*. New York: Harper and Brother.
- Davis, K. (1975). *Human behavior at work: Organizational behavior*. New York: McGraw-Hill.

- Eduardo, D. (2001). *Leadership and identification dynamic: Integrating cognition, emotion and power in the study of influence in contemporary organizations*. Retrieved from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=273835
- House, E. R. (1978). *The logic of evaluation argument*. Los Angeles: UCLA Center for Study of Evaluation.
- Kirkpatrick, A. S., & Locke, A. E. (1991). *Leadership: Do traits matter?*. *Academy of Management Executive*, 5(2), 48-60.
- McFarland, D. E. (1979). *Management: Foundation & practices* (5th ed.). New York: Macmillan.
- Morris, L., & Sheng, C., & Tsornng-Min, L. (2001). *The relationships between leadership attributes, behaviours and the effectiveness of principals at private vocational high schools in Taiwan*. Retrieved from <http://www.eng.monash.edu.au/uicee/giee/vol5no2/Liang.pdf>
- Painter, O. (1999). Defect modes of a two-dimensional photonic crystal in an optically thin dielectric slab. *Journal of the Optical Society of America B*, 16(2), 275-285.
- Plunkett, R. W. (1995). *Supervision: Diversity and teams in the workplace* (8th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Stephen, R. P., & Coulter, M. (1996). *Management*. New Jersey: Prentice Hall.
- Stogdill, R. M. (1974). Personal factors associated with leadership. In R. M. Stogdill, & A. E. Coons (Eds.), *Survey of literature in leadership* (pp. 35-71). Maryland: Penguin.
- Yukl, G. A. (1989). *Leadership in organization*. New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

การศึกษาวิจัยเรื่อง

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครอง
โรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โดยมีวัตถุประสงค์
ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้
ของ นักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
 2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้
ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
- ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง
และหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้
- แบบสอบถามนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือ
ตามการรับรู้ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความร่วมมือทุกท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

2. พรรค-เหล่า

() นว.ส

() นว.ป. (กร.)

() นว.ป. (สอ.รฝ.)

() นว.ป. (ตร.รน.)

() นว.สห.

() นว.สพ.

() กล.

() กล. (ช่าง บ.)

() กล. (ตร.รน.)

() พศ.กง.

() นว.ขส.

() พศ.พธ.

3. มีตำแหน่งผู้นำนักเรียน

() นักเรียนบังคับบัญชา

() นักเรียนจำทั่วไป

4. พื้นฐานความสัมพันธ์กับการเป็นทหาร

() มีญาติหรือบุคคลในครอบครัวเป็นทหาร มีความสัมพันธ์เป็น.....

() ไม่มีญาติหรือบุคคลในครอบครัวเป็นทหาร

5. พื้นฐานความเป็นทหาร

() เคยเรียนรักษาดินแดน (รด.)

() เคยเป็นทหารกองประจำการ หรือทหารกองหนุน

() ไม่เคยเรียนรักษาดินแดน (รด.) และไม่เคยเป็นทหารกองประจำการ หรือทหารกองหนุน

6. ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาที่โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

() มัธยมศึกษาตอนปลาย

() ปวช. หรือ ปวส.

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียนชุมพลทหารเรือตามการรับรู้
ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ

คำชี้แจง ขอความร่วมมือทุกท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านลักษณะท่าทาง					
1. ครูปกครองมีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบตลอดเวลา เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน					
2. ครูปกครองปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบ และแบบธรรมเนียมของทหาร โดย เคร่งครัด					
3. ครูปกครองปฏิบัติตนน่าเลื่อมใส ศรัทธา เป็นที่ยอมรับแก่นักเรียน และบุคคลอื่น					
4. ครูปกครองปฏิบัติตัวสง่างาม องอาจ ผึ่งผาย รักษากริยาท่าทาง สมเป็นทหาร เป็นแบบอย่างที่นักเรียนอยากทำตาม					
ด้านความกล้าหาญ					
5. ครูปกครองจะยอมรับข้อผิดพลาด ของตนเอง เมื่อได้กระทำผิดพลาด โดยไม่โยนความผิดพลาคนั้นไปให้ผู้อื่น					
6. ครูปกครองสามารถควบคุมสติอารมณ์ ของตนเอง และสามารถแก้ไขสถานการณ์ ได้ เมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
7. ครูปกครองยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ หรือคำตำหนิจากผู้บังคับบัญชา โดยไม่แสดงกริยาอาการที่ไม่เหมาะสม					
8. ครูปกครองจะแสดงความรับผิดชอบ ในการสั่งการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง หรือผิดพลาด					
ด้านความเด็ดขาด					
9. เมื่อเกิดปัญหาต้องแก้ไข ครูปกครอง สามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจน ไม่ลังเล หรืออ้อมค้อม นักเรียนสามารถเข้าใจได้					
10. ครูปกครองสามารถแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้า ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้อย่าง ทันที่ที่มีความชัดเจน เหมาะสม และ มีเหตุผล					
11. ครูปกครองตัดสินใจ และสั่งการ เรื่องต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตาม คำสั่งนั้นได้อย่างเข้าใจ					
12. เมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นครูปกครอง จะตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงออก คำสั่งใหม่ด้วยความมั่นใจ และชัดเจน					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านความไว้วางใจ					
13. ครูปกครองเป็นผู้มีความตรงต่อเวลา มาก					
14. นักเรียนกล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครูปกครองได้					
15. ครูปกครองจะทำงานด้วยความ จริงจัง และตั้งใจเสมอ แม้ว่าจะไม่มี ผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามากำกับดูแล					
16. ครูปกครองไม่กระทำพฤติกรรม หน้าไหว้หลังหลอก					
ด้านความอดทน					
17. ครูปกครองมีความทุ่มเท พยายาม ทำงานให้ดีที่สุด จนงานสำเร็จเสร็จสิ้น					
18. เมื่อมีความโกรธครูปกครองสามารถ ควบคุมตนเอง ให้สงบ เยือกเย็น ได้เสมอ					
19. เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคบีบคั้น ในการทำงานครูปกครองก็จะพยายาม หาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้งาน สำเร็จลุล่วง					
20. ครูปกครองไม่แสดงความเหนื่อยล้า หรือเบื่อหน่ายจากการทำงาน ออกมาให้ นักเรียนเห็น					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านความกระตือรือร้น					
21. ครูปกครองจะลงมือทำงานทันที เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้					
22. ครูปกครองจะแสดงความตั้งใจ ในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง					
23. ครูปกครองมักจะกระตุ้นให้นักเรียน ช่วยกันทำงาน และจะคอยให้คำปรึกษา จนงานสำเร็จลุล่วง					
24. ครูปกครองมีความร่าเริง และ มองการทำงานในแง่ดีเสมอ					
ด้านความริเริ่ม					
25. ครูปกครองมักมีวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน					
26. ครูปกครองมีวิธีการทำงานที่ แปลกใหม่ จนงานสำเร็จลุล่วง ตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ					
27. ครูปกครองมีความคิดที่สร้างสรรค์ ในการทำงาน เพื่อประโยชน์ของ ส่วนรวม					
28. ครูปกครองมักจะสนับสนุนให้ นักเรียนมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และ สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการทำงาน					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านความซื่อสัตย์					
29. ครูปกครองไม่มีการแสวงหา ผลประโยชน์ใส่ตัวเองในทางมิชอบ					
30. ครูปกครองไม่ใช้อำนาจหน้าที่ ของตนเองในทางมิชอบ					
31. ครูปกครองไม่พูดโกหก เพื่อให้ตนพ้นผิด					
32. ครูปกครองปฏิบัติตนได้อย่าง ตรงไปตรงมาเป็นที่ไว้วางใจ แก่ผู้บังคับบัญชาและนักเรียน					
ด้านการมีวิจารณ์					
33. ครูปกครองเป็นผู้มีความสุข รอบคอบ จะศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มทำงานเสมอ					
34. ครูปกครองตัดสินใจสั่งการต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล และข้อมูลที่เป็นจริง มากกว่าใช้ความรู้สึก					
35. ครูปกครองสามารถตัดใจแก้ปัญหา ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม กับทุกสถานการณ์					
36. ครูปกครองตัดสินใจสั่งการเรื่อง ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติ					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านความยุติธรรม					
37. ครูปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง					
38. ครูปกครองลงโทษนักเรียนที่ ประพฤติผิดอย่างชอบธรรม โดยไม่มี อคติกับนักเรียนคนใด					
39. ครูปกครองให้โอกาสกับนักเรียน ทุกคนที่ประพฤติผิด ได้แก้ไขปรับปรุง ตัวเอง					
40. ครูปกครองปฏิบัติงานด้วย ความเที่ยงตรง และไม่มีอคติกับผู้ใด					
ด้านความรู้					
41. ครูปกครองสามารถสอนวิชาวิชาชีพ ทหารเรือ ให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้					
42. ครูปกครองมีความรอบรู้ในเรื่องงาน ในหน้าที่ตน และเรื่องทั่ว ๆ ไปเป็น อย่างดี					
43. ครูปกครองสามารถแนะนำความรู้ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน มาใช้ในการทำงานให้นักเรียนเข้าใจได้					
44. ครูปกครองมักแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ด้านความจงรักภักดี					
45. ครูปกครองมักพำสอน อบรมให้ นักเรียนทำหน้าที่ปกป้อง พิทักษ์ รักษา ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อย่างจริงจัง					
46. ครูปกครองมักพำสอนให้นักเรียน มีความเคารพ และเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา เสมอ					
47. ครูปกครองไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์ ผู้บังคับบัญชาให้นักเรียนได้รับฟัง					
48. ครูปกครองมักสอนให้นักเรียน รักและให้เกียรติต่อหน่วยงานที่ตนเอง ทำงานเสมอ					
ด้านความมีกาลเทศะ					
49. ครูปกครองสามารถทำงานร่วมกัน ได้เป็นอย่างดี โดยไม่ขัดแย้งกัน					
50. ครูปกครองใช้คำพูดได้อย่าง เหมาะสมตามสถานการณ์					
51. ครูปกครองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นมิตรกับทุกคน					
52. ครูปกครองรู้จักการวางตัวให้เข้ากับ ทุก ๆ สถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านความไม่เห็นแก่ตัว					
53. ครูปกครองไม่มีพฤติกรรมในการเอา รัดเอาเปรียบผู้อื่น					

คุณลักษณะผู้นำของครูปกครองโรงเรียน ชุมพลทหารเรือตามการรับรู้ ของนักเรียนจำ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
54. เมื่อครูปกครองมักจะช่วยกันทำงาน โดยไม่เกี่ยงกัน					
55. เมื่อนักเรียนมีปัญหา เดือดร้อน ครูปกครองจะคอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับนักเรียนในทุกโอกาส					
56. ครูปกครองยอมเสียสละเรื่องส่วนตัว เพื่อทำงานให้กับส่วนรวม					
